

naša luč

1978

4

knjige

Mirko Mahnič
SPET UPANJE

Maribor, Obzorja 1977

Knjiga režiserja in gledališkega lektorja Mirka Mahniča SPET UPANJE je nadaljevanje „dnevnikov gledališkega lektorja“, ki jih je pred sedmimi leti objavil v knjigi UPANJE (Obzorja, 1971). V knjigi razmišlja pisatelj ob odrskih predstavah o slovenščini. Vendar se spričo bogatih izkušenj ne omeji le na jezik, ampak na izraze slovenske duše sploh. Zato je knjiga namenjena ne le gledališkim ljudem, ampak predvsem tudi vzgojiteljem in staršem.

Nekaj odstavkov iz knjige:

Hoja: Vogel, Komna, Črno jezero, Komarča, Savica, Ukanc, Srednja vas, se mi pridruži Lovrenc, naprej za Koprivnik.

Savica ima madeže nivea kreme.

Pustite konje in krave, ki imajo radi sokove trav in tihoto.

Ostani, ti naš mili topli dež, korčki, lapuh okrog staj za prašiče, kasarne avstrijske z mrmrajočimi dušami padlih Bosancev, Madžarov, Čehov in Kranjcev. Ostani, umito kamenje, čisti in hladni studenci, plotovi in stogi, „hiše“, ognjišča in črne kuhinje, ostani.

Zrak še iz začetkov sveta, ti naš prvi kruh, ostani.

Sveti Janez, Sveti Duh, vsi svetniki bohinjski, beli kruhki Jezusovi, nabijanje za praznike.

Dobra beseda, beseda, ki drži. Beseda brez zamotavanja in onegavljenja. Lorenc, ne pozabi republike naše bohinjske, na stare svoboščine. Imej rajši sir in krompir, mleko in skuto, rajši teleta in krave in pešačenje kot vso baharijo modernega standarda.

Kako krstni kamen na Koprivniku milo hladi razžarjeno glavo.

In oglašja se Vodnik, Lorenc, ga slišiš?

„Ne besede ne pogovori ne vuččnost ne gospodarstvu ne imenitnost ne nobena posvejtna reč nas ne bode izveličala, ampak le naše dela, le naše dobre dela, le naše dela, katere so po zapovdi božji dopolnene. Dokler je dan, pride noč, pride smrt, takrat boš zamudil, takrat boš s tim norim devicam zastoju na duri terkal, ker si zamudil tvojo lampico z oljam te lubezne napolniti. Ena sam reč nam manka, ta prava lubezen nam manka, amen.“

Hruševac je dober, Lorenc. Pijava. Počakajva, da bo noč mimo.

Zvezde so tako blizu.

Naloži, Lorenc, suhega macesna in borovca, da bo dišalo kakor v cerkvi.

Starega ata se spomniš? Govorili so malo, povedali mnogo. Jedli so zmerno, pili po pameti, radi imeli ljudi. Ženo spoštovali. Otroke v strahu božjem vzgojili. Radi so peli. Skupaj z ženo sta pela. Pela ob mleku, krompirju v oblicah. Srečna. Bogata. Nikoli špetira. Zmeraj čedna, preudarna beseda. Beseda pamet. Beseda primež. Beseda možbeseda.

Ko je toliko bede in žeje, gorja in norosti, objesti in zlobe, strahu in nasilja med nami. In vere nobene, ne one ne te, le vase in zase.

Kako bo naprej? Vse le za danes. Kaj bo za jutri? Še kaj duha? Še kaj moči? Še kaj rasti?

— — —

Lorenc se je zbudil že prej. Ponuhal mi je hruševca. Pil sem. Iz nahrbtnika je potegnil pol hlebca in dežo zaseke. Ne, še nikoli takšne pojedinke, še nikoli tolikšne sreče ob lomljenju kruha. Kako je dišalo po travi in smrečju, po prsti, po lesu, po tepkah, po pečeni pšenici, po dušici materini, po zlati prostosti.

revije časopisi

KLIC TRIGLAVA

76 Graeme Road, Enfield, Middx, Anglija. Mesečnik. Letna naročnina za inozemstvo 2 funta sterlinga.

KLIC TRIGLAVA je politično neodvisen list in izhaja že 31. leto. Izdaja ga Slovenska pravda, združenje svobodnih in demokratičnih Slovencev. Je politični list, ki zagovarja demokratično ureditev Slovenije v sklopu jugoslovanskih narodov. Z vso odločnostjo se poteguje tudi za pravice slovenskih narodnih manjšin.

KLIC TRIGLAVA se loteva predvsem slovenskih političnih vprašanj, preteklih, sedanjih in prihodnjih, objavlja pa vsaj v obliki kratkih novic tudi druge zanimivosti iz Slovenije. Morda pogreša bralec zadnja leta več izvirnih razprav o slovenski aktualnosti: na njihovo mesto so stopile sinteze zadevnih novic. Sicer je pa ta revija gotovo najboljše informirano politično glasilo v svetu o današnji Sloveniji.

Velika odlika KLICA TRIGLAVA je, da je zares svobodna tribuna mnenj: vanj lahko piše slehernik, ki ima kaj splošno koristnega novega ali važnega povedati, ne glede na to, kakšni ideologiji, političnemu prepričanju ali skupini pripada. Neredko vodijo pisci člankov o določenih vprašanjih debato, kar je edini demokratiški način razčiščenja mnenj.

Slika na naslovni strani:

Domžalsko polje, v ozadju Kamniške planine.

naša luč

1978 4

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 27
april 1978

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	4.5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fran.
Francija	40 fr. fran.
Italija	6900 lir
Švica	18 šv. fran.
Nizozemska	19 niz. gld.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	38 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	9 kan. dol.
USA	8 am. dol.

Razlika v cenah je po-
gojena zaradi neenakih
poštnin v posameznih dr-
žavah in različnih deviz-
nih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava „Naše
luč“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

na prvi strani

Zahodnonemška škofovska konferenca je izdelala na svojem letošnjem pomladanskem zasedanju izjavo o človekovih pravicah. Ker je ta izjava splošno veljavna, objavljamo iz nje glavne ugotovitve:

Beograjska konferenca o varnosti in sodelovanju v Evropi skuša pregledati načela, ki jih je jeseni 1975 v Helsinkih 35 držav sprejelo. Mnogo upanj je navezanih na ime Helsinki. Ljudstva čakajo na uresničenje načel, ki so bila tam sprejeta.

Dejansko stanje je ostrašujoče. Vsak dan so človekove pravice kršene na skoraj vseh delih sveta: v Južni Afriki, pa tudi na nekaterih severnih področjih iste celine, v Ameriki, Aziji, in tudi pri nas v Evropi, posebno v deželah pod komunistično oblastjo.

Potegujemo se za temeljne človekove pravice, predvsem za pravico do življenja, svobode in pravičnosti. Potegujemo se zanje, ker je to zapoved evangelija, zapoved človečnosti, pravičnosti in ljubezni.

Ena teh človekovih pravic je verska svoboda. Svoboda vesti, vere in izpovedovanje vere spada med glavne temeljne pravice. Izhaja iz človekovega osebnega dostojanstva. Vse osnovne pravice temeljijo na tem, da je človek ustvarjen kot božji otrok, na Boga naravnani in njemu odgovoren.

Te svoboščine so danes na mnogo načinov kršene. So primeri, ko je pri-
padnost določeni veroizpovedi odločilni razlog za zapostavljanje ali pre-
ganjanje. Papež Pavel VI. govori o „pretresljivi zvestobi Kristusu“, pri čem-
er je mnogo vernih „samo zato, ker so kristjani, ker so katoličani, s silo
načrtno zatiranih, oropanih svojih pravic, preganjanih in izrinjenih“.

Na mnogih delih naše zemlje se je vnel ateistični boj proti veri. Osupli smo
nad tem, da se vzhodnoevropska partijska vodstva ponašajo, da so „cerkve-
ne ukrepe potisnili na znosno mero“. Pretreseni smo, da morajo bolniki
umirati brez duhovnikov, ne ker bi teh manjkalo, ampak predvsem zaradi
šikan krajevnih funkcionarjev. Z grozo beremo, da se znan ruski časopis
pritožuje, „da mladine še vedno niso odtegnili vplivu vernih staršev“ in da
„je v sredstvih množičnega obveščanja še vedno premalo protiverskega“.

Ali ni strašno, da — predvsem v deželah vzhodnega bloka — verski vzgoji
otrok grozijo s kaznimi, da je vernim višja izobrazba ali možnost družbe-
nega napredovanja zabranjena samo zaradi njihove vere ali da zaradi tega
izgubijo delovno mesto?

Dolžnost imamo govoriti v prid tistim, ki se jim godi krivica. Protestiramo
proti zatiranju ljudi in proti namernemu kršenju njihovih pravic, ki jim jih je
Bog dal.

Povsod moramo obtoževati kratenje osnovnih svoboščin in kršitev člove-
kovih pravic; ne le tam, kjer je to brez nevarnosti, marveč tudi proti gnevu
mogočnejšim. Ne smemo se bati močnih in ne preslišati vpitja, ki prihaja z
njihovih področij. Preganjanju moramo reči preganjanje in ne smemo zaradi
lagodnosti ali zaradi strahopetnosti molčati.

Naj nam da Gospod moč, da se ob krivicah ne bomo utrudili ali obmolk-
nili, temveč se še bolj pogumno in vztrajno potegovali za preganjane in za
tiste, ki so jim bile pravice vzete.

no, to pa od doma

ŠPANIJA IN JUGOSLAVIJA UKINILI VIZUME — Od 1. aprila 1978 španski in jugoslovanski turisti ne bodo več potrebovali vizumov za potovanje v eno ali drugo državo. Dogovor o tem je bil dosežen med nedavnim obiskom podpredsednika ZIS Minića v Španiji, sporazum pa je bil podpisan ob priliki obiska španskega ministrskega predsednika Adolfa Suareza v Jugoslaviji.

Šmartno ob Savi leži dobrih šest kilometrov severovzhodno od Ljubljane.

NAKAZILA V JUGOSLOVANSKE BANKE — Jugoslovanski zdomci v ZR Nemčiji so lani pri predstavnih jugoslovanskih bank vložili 531 milijonov nemških mark, to je za 19,3 odstotka ali okoli 100 milijonov mark več kot leto prej.

DRAŽJE OLJE IN MARGARINA — Konec februarja se je podražilo olje, margarina, rastlinske maščobe in jedilna rastlinska mast. Tako stane zdaj litrska steklenica olja v trgovini na malo 22,05 din. Vse vrste margarin pa so se podražile za 1,50 din.

DRAŽJE ŽELEZNIŠKE VOZOVNICE — Cene potniškega železniškega prometa na naših progah so se povečale z marcem za 15 odstotkov; na Hrvaškem pa se bo potovanje z vlakom podražilo za 21,8 odstotka. — Doplačila za brzce, ekspresne in poslovne vlake se ne bodo spremenila.

VISOKO NAD EVROPSKIM POPREČJEM — Slovenski republiški svet za vzgojo v cestnem prometu je pripravil posvetovanje predstavnikov 47 slovenskih občin na temo, kako zmanjšati število mrtvih na naših cestah. Po podatkih se je namreč v lanskem letu povečalo

Kakor že več let zaporedje je slovenski metropolit Pogačnik tudi letos povabil vse tiste, ki se znotraj Cerkve na Slovenskem ukvarjajo s časnikaštvom in izdajanjem verskega tiska. Srečanje smo začeli v nadškofijski kapeli z mašo, ki jo je daroval metropolit Pogačnik. Kakor vsako leto nas je tudi letos po evangeliju nagovoril z nekaj besedami... Na kratko se je ustavil ob vlogi sredstev družbenega obveščanja v življenju sodobnega kristjana. Ugotovil je, da imamo v Cerkvi na Slovenskem za oznanjevanje in versko informacijo na voljo le tisk.

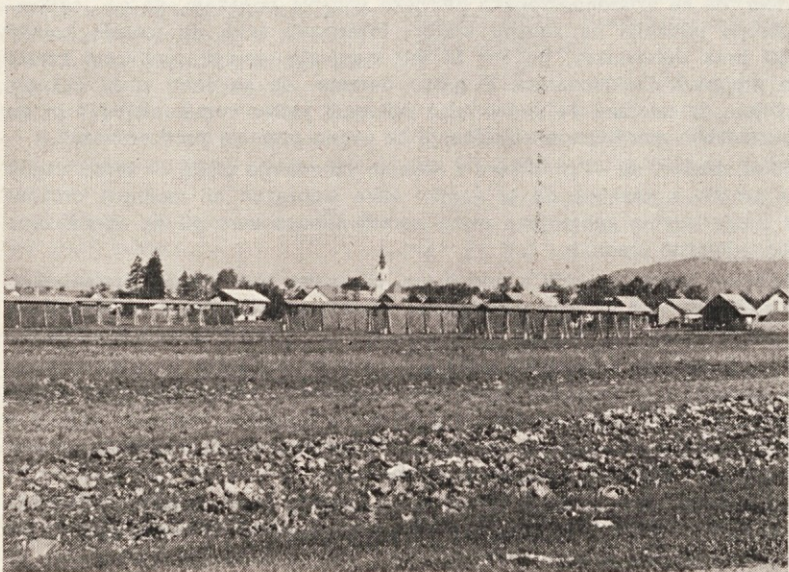
Družina, Ljubljana, 6. februarja 1978.

V zadnjem času smo v nekaterih sredstvih družbenega obveščanja že zasledili znamenja, ki dajejo več upanja za prihodnost, kljub temu pa bo treba morda prav iz teh sredstev očistiti nekatere izraze in opredelitve, ki pomenijo oviro za enakopraven dialog. Gre za razna „mračnjaštva“, pa „nazadnjaštva“ ter „nerazčiščene usedline klerikalizma“ (ki ga marsikdo kaj rad prilepi čisto navadnemu in miroljubnemu verniku) ter druge podobne „okrasne pridevke“, s katerimi se še včasih srečujemo.

Družina, Ljubljana, 11. decembra 1977.

Neki slovenski pesnik ni pesnik samo zato, ker je „oblast“ rekla, da ni pesnik, in sicer zaradi tega, ker je po naključju bil domobranec in je zgorel v hiši ob napadu v Grahovem. Če bi se ta pesnik znašel na drugi strani barikad, bi bil velik pesnik.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 9. februarja 1978.

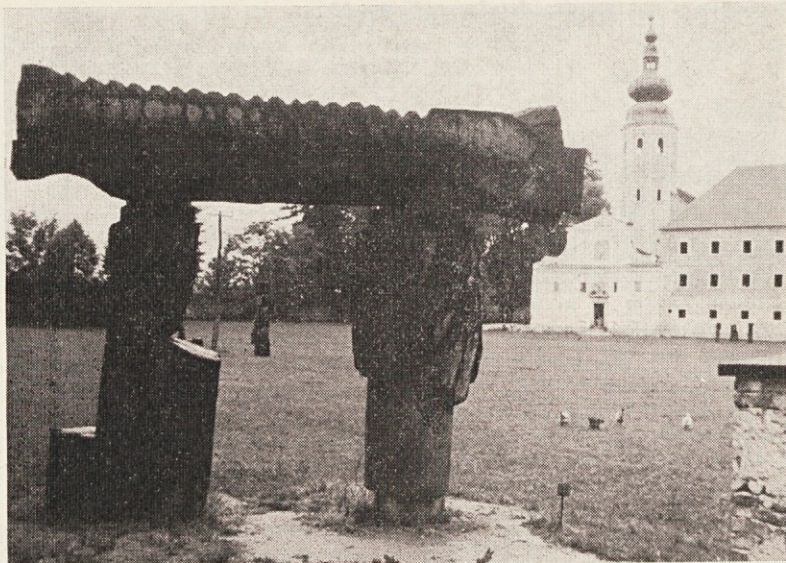
število prometnih nesreč za 17 odstotkov, kar je celo nekoliko pod zveznim poprečjem, vendar krepko nad evropskim poprečjem.

Z DVOJČKI DO PRVEGA ROJSTNEGA DNE — Delegati slovenske skupščine so soglašali s predlogom, naj bi starši/oče ali mati/dvojčkov ali trojčkov po preteku 105 dni porodniškega dopusta ostali pri otrocih do njihovega prvega rojstnega dne ali pa bi delali skrajšani delovni čas do 17. meseca starosti otroka.

ČRNE GRADNJE — V Sloveniji je trenutno več kot 10.000 nedovoljenih gradenj. Republiški izvršni svet je pripravil osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urbanističnem načrtovanju, ki uvaža močnejšo kazen za nedisciplinirane graditelje. V osnutku je predvideno, da bodo občinski inšpektorji lahko zahtevali rušenje črne gradnje, ki še ni dosegla tretje stopnje, ne pa le zaustavili, kot je možno sedaj. Če pa bo kdo gradil na zavarovanem zemljišču, mu bodo gradnjo porušili ne glede na gradbeno stopnjo.

VEČJI PRILIV DEVIZ OD TURIZMA — Po objavljenih podatkih Zveznega zavoda za statistiko se je lani v jugoslovanskih primorskih, gorskih, zdraviliških in ostalih turističnih krajih mudilo skupno nekaj več kot 16 in pol milijona gostov, kar je za 6 odstotkov več kot prejšnje leto. Znani so tudi podatki o deviznem prilivu, in sicer za 4 odstotke več kot v prvih enajstih mesecih leta 1976.

SPET ZLATE PLOŠČE — „Ta glasba se je rodila pravzaprav po naključju. Sam sem bil pletilec, delavec in nikoli nisem mislil, da se bom začel ukvarjati z glasbo,“ pripoveduje Slavko Avsenik, ki je 1. marca letos prejel v Münchnu od zastopnikov nemške tvrdke Telefunken kar 7 nadaljnjih zlatih plošč, kar pomeni, da so spet prodali 7 milijonov plošč z Avsenikovimi vižami. Odslej se ponašajo Avseniki že s 23 zlatimi ploščami.

DOMAČI LADIJSKI MOTORJI — Tovarna dieselskih motorjev v ladjedelniški industriji Split, najmlajši med štirimi jugoslovanskimi proizvajalci te vrste motorjev, je uvrstila v svoj program tudi najsodobnejše motorje z 9000 KM po licenci zahodnonemške firme MAN.

Forma viva v Kostanjevici na Dolenjskem, najstarejšem slovenskem mestu in najmanjšem mestu v Sloveniji.

zasebnih gozdovih posajeno skupaj 7 in pol milijona gozdnih sadik, to dalje na 10. strani

7,5 MILIJONOV SADIK — Po podatkih strokovne službe pri gozdnogospodarskem združenju Slovenije je bilo lani v družbenih in

Jurčičeva rojstna hiša na Muljavi z vzdano ploščo in spominsko sobo.

kristjan se mora bojevati tudi

proti svetu brez duše

Svet brez duše. To je okolje, v katerem živimo in ki je tolikokrat brez slehernega posluha za kaj drugega kot za iskanje telesnih užitkov in za kopičenje denarja. To je oboževanje materije, grobi materializem, sramotno samoponiževanje človeka. Saj človek ni samo telo, niti ne predvsem telo. Človek je človek prav zaradi iskre duha, ki je v njem. Po njej se dviga nad ostali vidni ustvarjeni svet.

Jasno je, da se Kristusov učenec ne sme uvrstiti v množico oboževalcev materije in materialnih užitkov. Spoštovati mora vrednotno lestvico, ki se mu razodeva že iz opazovanja stvarstva in ki jo je naš Gospod z besedo in ravnanjem potrdil. Na tej lestvici je materija prav na zadnjem klinu spodaj. Vse ostale vrednote so višje: zdravje, duševni užitki, znanje, ljubezen, večni zakladi. Nobene višje vrednote ni dovoljeno podrediti

nižji, marveč prav nasprotno: nižje morajo biti v službi višjih.

SVET BREZ DUŠE

Kje se je mogoče srečati z materializmom okolja? Na vsakem koraku.

Denar je človeku potreben in prav takó delo, s katerim si denar služi. A pretiravanje v iskanju denarja, zlasti še ob istočasni izključitvi zanimanja za višje vrednote, je napačno. Razne nadure na račun zdravja, družine ali verskih dolžnosti niso v redu. Če se temu iskanju denarja pridruži še kriv namen, da si bo namreč nekdo z njim privoščil pretirano uživanje, je ta materializem dvakraten.

Da je sodobno okolje prenasičeno z vabami k uživanju vseh vrst — od pretiravanja z jedjo in pijačo pa do najrazličnejšega spolnega na-

sičevanja — to menda ni ne skrivnost ne pretirana trditev. Pogledati je treba le v ogledala današnjega sveta: v razne revije, na TV-ekran, na filmsko platno, v vseh vrst lokale na velemestni ulici. Lahko rečemo, da znaten odstotek današnjega človeštva tako živi, kot da bi bil človek ustvarjen za denar in uživanje.

pot

Ne karaj, kadar si zaradi storjene napake slabe volje. — Počakaj do drugega dne ali še dlje. — Potem pa, mirno in s čistim namenom, ne opusti karanja. — Več boš dosegel z eno ljubeznivo besedo kakor s tremi urami prepiranja. — Kroti svojo nrav.

Ne izgublaj sil in časa, ki so od Boga, s tem, da me-

češ kamenje za psi, ki laja-
jo nate na poti. Zaničuj jih.

Trudiš se, da bi bil posve-
ten, lahko miseln in nepre-
mišljen, ker si strahopeten.
Kaj drugega kot strahopet-
nost je to pomanjkanje vo-
lje, da bi sam sebi pogledal
v oči?

Ne puščaj dela za jutri.

Ne padi v bolezen znača-
ja, katere znaki so pomanj-
kanje vztrajnosti za vse, ne-
stalnost pri delu in govorje-

nju, nepremišljenost...: z
eno besedo lahko miselnost.

In lahko miselnost — ne
pozabi tega — ki dela tvoje
vsakodnevne načrte tako
prazne („tako polne prazno-
sti“), če pravočasno ne rea-
giraš — ne jutri: sedaj! —
bo naredila iz tvojega živ-
ljenja mrtvo in nekoristno
igračkanje.

Izgovori. — Nikdar ti jih ne
bo zmanjkalo, da bi lahko
opustil svoje dolžnosti. Kak-
šno izobilje nesmiselnih mo-
drovanj!

PROGRAM DUHOVNEGA ŽIVLJENJA

CILJ:

postati drugi Kristus

SREDSTVA:

negativna —

boj proti grehu

boj proti svetu

boj proti sebi

pozitivna —

zakramenti

kreposti

molitev

ostalo

Slabše je, kadar kdo to svoje počenjanje tudi teoretično zagovarja in opravičuje. Morda celo povečuje svoje ravnanje in si zanj kuje odgovarjajoča načela: „Smo še mladi!... Kaj pa imaš od življenja poleg nekaj užitkov?... Poveselimo se teh nekaj dni, ko živimo...“

Katoliški katekizem pozna sedem glavnih grehov. Te je moderni človek prekrstil v zveneča imena: sovražstvo je „zdrava samozavest“, nevoščljivost — „ustvarjalna konkurenca“, nečistost — „osvobajajoče sproščanje vitalnosti“, lakomnost — „komercialni talent“, napuh — „vodstvena sposobnost“, jeza — „močan značaj“, lenoba — „kreativni dopust“.

renca“, nečistost — „osvobajajoče sproščanje vitalnosti“, lakomnost — „komercialni talent“, napuh — „vodstvena sposobnost“, jeza — „močan značaj“, lenoba — „kreativni dopust“.

Najslabše je, kadar v snov zagledani človek v svojem materializmu zaničuje tiste, ki skušajo živeti po Stvarnikovem načrtu in torej ne trobijo v isti rog z materialisti in se iz njih norčuje. To zaničevanje ima lahko najrazličnejše stopnje od preprostih šal, prek povečevanja materializma kot „znanstvenega nazora“ do zatiranja vernih, kjer imajo „znanstveniki“ oblast v rokah.

KRISTJAN V TEM SVETU

Najprej naj bi kristjan ne izgubil notranjega ravnotežja. Z drugo besedo: naj bi si zgradil v duši trdno vrednostno lestvico, po kateri naj bi se potem v življenju dosledno ravnal.

To pa pomeni, da naj bi hodil redno v Kristusovo „šolo“: naj bi stalno prebiral in premišljeval evangelij, bral pa tudi druge duhovne knjige in verske časopise: ti odgovarjajo v krščanski luči na sodobne pojave, na katere v evangeliju ni konkretnih odgovorov. Če se bo kristjan zadovoljeval samo z modrostjo, ki jo oznanja svet po časopisih in TV, se mu lahko lestvica vrednot obrne in njegovo ravnanje bo kmalu sledilo njegovim novim spoznavam.

Dalje naj bi kristjan dosledno odklanjal sleherno soudeležbo pri prodiranju novega poganstva v svet. Zakaj naj bi npr. uspevali ne-

moralni filmi tudi s krščanskim denarjem? Iz kakšnega razloga naj bi kristjan podpiral materialistična in ateistična gibanja? S kakšno upravičenostjo naj bi kristjan s svojim molkom ali celo s svojo udeležbo sodeloval pri pretiranem pohlepu po denarju? Seveda se mora ver- ni znebiti nepravih človeških ozir- ov, ker sicer ne bo imel poguma za potrebno besedo ali korak.

Končno naj bi se kristjan zave- del svoje vloge v svetu, ki mu jo je Kristus zaupal: biti luč, sol in kvas zemlje. To pomeni, da mora aktivno vnašati v ta svet zdrava načela. Nevsiljivo, a zares in stal- no. Ob tem postane tudi jasno, ka- ko važno je, da zasedejo kristja- ni v družbi ključna mesta, saj bo njihov zdravi vpliv na svet toliko večji, kolikor višje mesto bodo v njem imeli.

Ne ustavljalj se, da bi jih premišljeval. — Zavrni jih in stori svojo dolžnost.

o

**Bodi močan. — Bodi mo-
žat. — Bodi mož. — In po-
tem... bodi angel.**

o

**Zakon je svet zakrament.
— Takrat, ko boš na tem, da
ga prejmeš, naj ti tvoj spo-
vednik svetuje branje kakšne
koristne knjige. — Tako se
boš boljše pripravil, da boš
resno nosil bremena ognji-
šča.**

Escriva de Balaguer

*Studencev močnih,
čistih sem željan,
rad bi napil se
iz sončnega korita
in rad bi,
da bi luč bila razlita
čez vso kot ajdov hleb
črnó ravan.*

*Naj ne preštejem
posvečenih dni,
moj Oče, naj ljubezen
me razvne
in naj bom dolgo,
dolgo bakla nema,
ki potnikom samotnim
v noč gori.*

France Balantič

cerkev živi in vpliva

● „Jezus ni bil ne desničar ne levičar,“ je pred kratkim zapisal v vatikanskem poluradnem glasilu Osservatore Romano znani evangelistični teolog Cullmann. Ugotovil je, da smo priče poskusa politizacije krščanske vere: desnica jo želi potegniti v svojo vprego, še bolj pa skuša to storiti levica.

„Razveseljivo je dejstvo,“ je zapisal, „da kristjani, ki se politično udeležujejo, iščejo poti in načinov, kako bi svojo krščansko vero združili s svojo politično izbiro. Toda pozor! Soglasje ne sme nikoli pomeniti izdaje evangeljskih načel, prav tako ne „zoženja“ ali izvotljevanja krščanskega veselega oznanila v korist enostranskih političnih ciljev. Naj počne to desnica ali levica, vedno gre za osiromašenje evangeljskega sporočila.“

● O nekakšnem novem katehumenatu že odraslih vernikov so se pogovarjali konec januarja v Mali Loki kateheti in katehistinje iz vseh treh škofij (62). Predavatelj p. Škafar je opozoril na to, kar je sporočila zadnja škofovska konferenca v Rimu: „Bistvenega pomena za sodobno življenje je vnesti v življenje odraslih neke vrste notranjo prenovo. Potrebno je novo uvajanje odraslih v krščanstvo. Po župnijah je treba začeti razvijati občestva, ki bodo s svojim življenjem pokazala, kaj je krščanstvo. Danes so v Cerkvi že mnoga mala občestva, ki lahko postanejo kvas sredi množice.“

● V začetku marca se je v Turinšču končal tečaj za predzakonce, ki se ga je štiri nedeljske popoldneve udeleževalo 160 fantov in deklet iz tamkajšnje župnije. Letošnjih tečajev za predzakonce se je od adventa do sedaj udeležilo

morda nisi nikdar pomislil:

k Bogu ne smeš sam

Nič ne naredi „osebe“ bolj kot molitev. Hkrati pa ni nobena stvar manj „osebna“ kot molitev. Ta zahteva bratstvo in ustvarja „solidarnost“.

K Bogu ne prideš sam. Bog te takoj vpraša: „Kje je tvoj brat?“ In to vprašanje je tesno povezano z vprašanjem: „Kje si?“ Bog noče, da mu odgovorim: „Tukaj sem!“, ampak: „Tukaj smo!“ Tukaj smo vsi, Gospod. „Prinašam“ jih, moje rame so dovolj krepke in moje srce je dovolj močno.“

Tu je bolnik, ki me je pred kratkim tako zgrabil za roke, da so se mi poznali odtisi nohtov, in mi je hotel povedati: „Ne zmore več! Prehudo je zame! Zakaj je prav mene doletelo? Zakaj?“ Gospod, prepuščaj ti njegovo tesnobno vprašanje.

Tu so moji prijatelji, ki so obsojeni na dosmrtno ječo. Obsojeni so na počasno umiranje, ker so jim ljudje ukradli upanje. Gospod, daj jim svojo svetlobo!

Tu je neka ženska, ki mi piše nepodpisano pismo, polno žalitev. Gotovo je zelo nesrečna. Gospod, ti jo poznaš, položi v njeno pero in njeno življenje nekoliko ljubezni!

Tu je igralec, ki je na zadnjem festivalu doživel izreden uspeh. Poln samozvesti, zadovoljstva, brez predsodkov — vsi so mu nevoščljivi, ženske ga obožujejo. Gospod, daj, da se zave, da ima vse — in nič drugega!

Tu je mož, ki me je prosil žimnico, ker mu teče na podstrešje in mu je stara suknja, ki je pokrivala mrežo, segnala. Gospod, za njegovo skrivnost veva le ti in jaz.

Tu je lopov, ki me je osleparil. Revček je, čeprav ima na vizitki zapisano, da je „direktor“. Gospod,

priporočam ti ga. Daj, da bo zares srečen — ne da bi preveč gledal na svoje roke!

Tu so otroci, ki brezskrbno kričijo na dvorišču. Gospod, daj, da bodo v življenju znali svoje veselje darovati drugim!

Izročam ti petnajst oseb, ki so mi danes pisale. V njihovih pismih so prazne in važne novice, izrazi hvaležnosti in graje, prošenj in ošabnosti. Gospod, odgovori jim takoj! Zagotavljam ti, da bom tudi jaz odgovoril hitreje kot ponavadi.

Z veliko obzirnostjo ti priporočam prelata, ki je govoril z mano

kadar pot ne vodi nikamor več

Samomor je danes v mnogih evropskih državah med vzroki smrti na tretjem mestu. Marsikje celo na drugem. Po statističnih podatkih si vsak dan vzame na svetu življenje okrog tisoč ljudi.

Tudi Slovenci nismo na repu lestvice samomorilcev. Nasprotno, kar precej pri vrhu smo. V vseh življenjskih dobah jih najdemo: od osnovnošolskih otrok do oskrbovancev v domovih za ostarele občane.

Eden od vzrokov za samomore je zlasti pri mladih posnema-

s hladno gotovostjo. V žepu je imel „nezmotljivo“ rešitev vseh vprašanj. „Taka so načela,“ je sikal, „odtod ne utečeš!“ Stvarnost pa uteka od vseh strani. Njegovo ostro in suhoparno dokazovanje me je zelo užalostilo. Gospod, če moreš prodreti v ogrodje vseh tistih njegovih vnaprej izdelanih obrazcev,

dopovej mi, da nobena prisilna pot ne vodi do resnice! Resnica je živa. Povsod jo srečaš in vsakdo ti lahko pokaže smernice. Prisili ga, da odgrne svojo žametno zaveso in stopi med ljudi! Tako bo imel manj rešitev in več očitkov vesti.

Tu je mož, ki so ga danes pripeljali v bolnišnico in me je dal poklicati. Zdravnik mi je zagotovil, da ne bo ozdravel. Doma ima štiri otroke. Žena ne more na delo, ker ima najmlajši le nekaj mesecev. Gospod, jutri greva skupaj pogledat v tisto hišo.

Gospod, vem, da te ni sram, če ti izročim prostitutko, ki sem jo ob enih popoldne srečal na avtocesti. Nevihta je bila. Počasi sem moral voziti, zato sem bil do potankosti priča žalostnemu prizoru. Ni marala iz športnega avtomobila. Njen „varuh“ jo je pahnil s sedeža, in znašla se je v nalivu. Voda je pljuskala po njenem tankem dežnem plašču. Zaničljivo je pogledala svojega „varuha“, ki se je naglo

na pomurskem pastoralnem področju že nad 600 fantov in deklet.

V turniški župniji, ki obsega šest vasi, se je vršil prvi tečaj za predzakonce leta 1972. V Murski Soboti pa je tak tečaj vse leto, razen v adventu in postu, ko se vrše taki tečaji po ostalih župnijah pomurskega pastoralnega področja. Razveseljivo je veliko število mladih udeležencev, ki vsi prihajajo na te tečaje popolnoma prostovoljno. To je znamenje zaupanja v slog krščanskega življenja: v slog proti današnji vsakdanjosti, ki pa ustvarja zdrave sile jutrišnje družbe. Mladi želijo biti drugačni, želijo si ubranega življenja, smisla za duhovne vrednote.

● Blizu petsto veroukarjev se je v beltinski župni cerkvi v letošnjem postu zbiralo h križevemu potu. Na tretjo postno nedeljo je gimnazijska mladina oblikovala zadevne prošnje na zelo izviren način: povedala je, ob čem trpi na ulici, za šolskimi klopmi, v klubih,

nje idolov. Razni znani filmski in drugačni zvezdniki, ki so pred življenjskimi stiskami zbežali v smrt, imajo posnemalec.

Glavni vzrok za samomore je pa prav gotovo občutje osamelosti. Pesnik Valéry je zapisal: „Samomor, to je odsotnost drugega.“ In znameniti dunajski psihiater Ringel, ki velja za velikega strokovnjaka na tem področju, je napisal knjigo, ki ji je dal naslov: „Samomor, poziv drugim“.

V večini primerov gre za stisko, ki bi jo lahko rešili s človeškimi močmi. Človek, ki ga je življenje (največkrat so to drugi ljudje) razočaralo, se žalosten zapre vase. Odmika se družbi in beži v samoto. Prav ta beg pred drugimi pa še poveča občutek, da je vse skupaj brez smisla, da nima več pomena tako nadaljevati. In konec je beg v smrt.

Dva psihologa sta v Zürichu, ki ima kar 31 samomorilcev na sto tisoč prebivalcev, na drobno izprašala sorodnike več desetih samomorilcev in se prepričala, da se ti ne bi odločili za ta korak, ko bi se jim bila njihova okolica v odločilnem trenutku drugače odzvala.

Te misli so lahko za nas, kristjane, točke za izpraševanje vesti. Življenje kristjanov se mora razvijati v znamenju ljubezni. To pa pomeni v znamenju odprtosti za druge, posebno za tiste, ki potrebujejo človeka.

Morda se preveč zapiramo v ozek krog svojih zanimanj, poznanstev, koristi. Če srečamo človeka v stiski, se radi potolažimo z ugotovitvijo, da bo že družba zanj poskrbela. Če gre samo za to, da je treba stisniti nekemu v roko nekaj drobiža, mu nekaj malega posoditi ali

mu kako drugače materialno pomagati, še nekako gre. Veliko dragocenejši je naš čas, naša pozornost, naša pripravljenost za pogovor.

Kako važna je bližina človeškega bitja, kadar prikipi stiska do vrha, so spoznali v mnogih večjih mestih, kjer so organizirali posebno telefonsko službo. Ob vsaki dnevni ali nočni uri lahko slehernik zavrti tisto številko in na drugi strani žice se bo oglasil nekdo, ki ga bo potrpežljivo poslušal in mu skušal pomagati.

Vsak od nas bo imel morda pogosto v življenju priložnost, da bo s poslušanjem drugega ali s pogovorom z njim lahko rešil njegovo stisko. Saj ne gre vedno za najhujše, a stiska za stisko, od katerih vsaka ostaja nepotešena, lahko pripelje do zloma.

v družini. V tistih prošnjah je bila želja po človečnosti, po sožitju starih in mladih, sinova prošnja materi, da mu je en sam pogovor več kot tisoč pridig o tem, kje je bil, kaj je počel, čemu te odrgnjene kavbojke, postopač, dolgi lasje, vihravost, živčnost. Ob štirinajsti postaji so gimnazijci govorili tudi o smrti našega duha, kajti „takrat, ko pozabimo na veselje, dobroto, ljubezen, tovarištvo, vero, in se le iz dneva v dan pehamo za zemeljskimi stvarmi, tedaj naš duh umira in naša vera postaja oguljena fraza.“

● Zanimive misli za mlade kristjane doma:

Veliko mladih se nas je udeleževalo veroučnih srečanj. Tudi v planine smo radi šli skupaj. Ostal je spomin na lepa, srečna doživetja. Kako neizbrisne sledove zapusti iskrena molitev odprte družbe, pogovori o veri, ljudeh, življenju. Ko gledam nazaj, izcejam resnico. Tam napreduješ kot človek, v tistem, kar je zgolj na človeški ravni, in v tistem, kar vse naše življenje presega in ga bistveno določa.

Kot dekleta sem okusila ta srečanja in jim dajem zares velik pomen. Osem parov se nas je v skupini poročilo. Kadar se srečamo bivši udeleženci srečanj, se prijateljsko pomenimo.

Pogrešam podobna srečanja za mlade zakonce. Pogrešajo to tudi drugi. Potreben si pogovorov, skupne molitve, premišljevanja. Potrebuješ to, da se umiriš. Saj so naši dnevi tako utesnjeni, nabiti z vsemi mogočimi opravki, obveznostmi. Hitiš sem, hitiš tja. Služba, kuhanje, pospravljanje, pranje, skrbi za to in še ono. Samo beg, beg, beg. Čas beži in ga ni mogoče zastaviti. Pride nedelja. Maša te nekoliko umiri. Vendar je to odločno premalo. Prideš tja, komaj si se zbral, že moraš iti. Samo hitenje, ki nam prinaša samo nervozo. Seči bi morala po kakšni knjigi, po duhovnem branju. Kje? Saj ni časa. Komaj še na avtobusu, ko se peljem v Ljubljano v službo, kaj preberem. Kam nas peha ta čas!

oddalжил. Stresla je z glavo in se zatekla pod oboke nadvoza. Gospod, sprejmi ta izraz nejevolje kot molitev in odpusti tistemu zelo „vernemu“ vozaču, ki si je mislil: „Ploha bo že spametovala to vlačugo.“ Gospod, zdi se mi, da bi se mnogi ljudje spametovali, ko bi imeli kristjani bolj toplo srce.

Priporočam ti na tisoče afriških otrok, ki so mi bosí, s tankimi nožicami in napetimi trebuščki prihajali naproti in z rahlim zasmehom v zboru kričali: „Belec! Belec!“ Posebno ti priporočam tiste, ki so s fračami lovili miške. Z okroglim kamenčkom so miško zadeli v glavo, nato so jo popadli za rep, jo spekli v ognju in kar celo požrli. To je usodna igra lakote. Gospod, daj, da nas bo sram takega požeruštva!

Z veliko težavo ti zaupam osebo, ki me je danes dolgočasila in poniževala s svojo jezo, s svojim sumničanjem in lažmi. Gospod, navdihni ji lepše misli, da bodo drugi laže izpolnjevali tvojo zapoved ljubezni!

Zaupam ti na tisoče Indijcev, ki sem jih videl ležati po pločnikih v Kalkuti. Zjutraj so pobrali cunj, ki jim je služila za posteljo, žimnico, rjuhe in odejo, ter so utrujeni odhajali bogve kam. Gospod, pomagaj jim, da bodo pogumno začenjali nov dan!

Priporočam ti vse ljudi, ki sem jih danes srečal. Tiste, ki so se mi nasmehnil, pa tudi tiste, ki so šli brezbrizno ali celo s sovraštvom mimo mene. Priporočam ti tiste, ki sem jim nekaj nudil, in tiste, ki sem jih razočaral. Tiste, katerim sem danes pridigal, pa tudi tistega postopača, ki je spal.

Priporočam ti resnega vremenslovca, ki napoveduje za jutrišnji dan „nestanovitno vreme“, pa tudi televizijskega burkeža, ki zabava gledalce.

Priporočam ti prodajalko časopisov, ki mi jih je danes pozabila poslati, in našo vratarico, ki me je zbudila pri popoldanskem počitku.

Priporočam ti vse ljudi, ki sem jih imel rad, in tiste, ki sem jih s težavo prenašal ali so zaradi mene trpeli. Vse tiste, ki so mi pomagali, in druge, ki „niso imeli časa“. Tiste, ki so mi prinesli veselje, posebno pa one, ki so me užalostili.

Gospod, vidiš, da nisem sam. Mnogo nas je. Vse sem ti privedel in upam, da nisem nikogar pozabil. In zdaj, če dovoliš, izročam tebi to breme, saj si nosač brez primere. Jutri se bom vrnil. Zbral pa bom veliko ljudi v najino breme.

— — —

Imam navado, ki se bo komu zdela otročja. Nič ne de. Vsakemu človeku, ki ga srečam, posvetim kratko molitvico. To se dogaja zlasti v avtu, ko me kdo prehití ali ko jaz koga prehitavam. Pa tudi sredi gneče v mestu, pri semaforjih, v dolgih vrstah, kjer se je vse zagostilo in moraš potrpežljivo pritisniti na sklopko in zavore.

Bežno pokukam skoz okno ali pa švignem s pogledom v ogledalce in vzdihnem: „Moj Bog, prosim te za lastnika tega vozila, ki drvi mimo mene... Za tistega nepotrpežljivega gospoda... Za tistega nasilneža... Za tistega, ki poljublja svojo zaročenko... Za tistega, ki se tako grdo drži... Za tistega, ki prižiga cigareto... Za tistega počasneža, ki se nikamor ne premakne... In za tistega, ki se je pravkar pognal pred mene...“

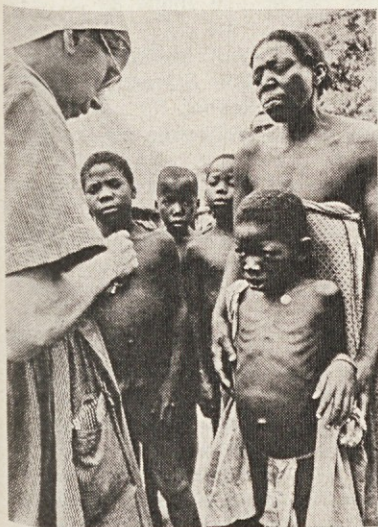
Oni ničesar ne opazijo. Vedo le to, da so zapravili nekaj časa zaradi zastoja. V resnici pa so nekaj pridobili. Niso več taki kot prej. Obogatil sem jih z molitvijo. Mor-da jih ne bom nikdar srečal in vendar sem nekaj spremenil v njihovem življenju.

Poznam ljudi, ki hodijo na pokopališče molit na grobove pozabljenih. Zdi se mi, da je bolj potrebno moliti za mnoge žive pozabljene. Za ljudi, ki jih srečujem na pločniku. Za tistega, ki stopa skupaj z mano v dvigalo. Za uslužbenca na črpalki, ki je vzel napitnino in mi ni niti šip obrisal. Za gnečo, ki me na tramvaju suva s komolci. Za telefonistko na centrali, ki se trudi, da bi mi našla zvezo. Za mestnega pometalca, ki ga zjutraj srečam na hišnih vratih. Za policaja, ki usmerja promet, pa tudi za tistega, ki mi naloži kazen. Za kričečo množico na nogometnem igrišču, med katero sem tudi jaz.

Ja, vse hočem obogatiti. Vsake-mu pripada delček molitve.

Pri končnem obračunu bodo spoznali vse tiste molitve, ki jih je neki tujec opravil zanje sredi obupnega cestnega vrveža. Čudili se bodo, da jim je molitev nekega sopotnika prinesla rešitev.

Alessandro Pronzato

Malcolm Muggeridge

nekaj lepega za Boga

(Mati Terezija iz Kalkute)
Ljubljana 1977

V Ljubljani je izšel prevod kratkega dela angleškega časnikarja Muggeridgeja o svetovno znani redovnici materi Tereziji iz Kalkute v Indiji.

Mati Terezija je bila rojena v Skopju v albanski družini. Že leta 1928 je prišla v Indijo kot članica družbe irskih loretskih sester. Leta 1948 je začela obiskovati siromašna predmestja Kalkute in reševati njihove probleme. Leta 1949 je ustanovila Družbo misijonark ljubezni, ki se je kasneje razširila tudi v druge države.

Mati Terezija je danes eden najsvetlejših simbolov dejavne krščanske ljubezni.

Nekaj odstavkov iz njenih zapiskov:

O LJUBEZNI DO BOGA

„Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem, vso dušo in vsem mišljenjem.“ To je zapoved velikega Boga in ta ne more zapovedovati nič nemogočega.

Ljubezen je sad vseh letnih časov in dosegljiv vsaki roki. Vsakdo ga lahko pobira, in brez omejitev. Vsakdo lahko doseže to ljubezen s premišljevanjem, molitvenim duhom in žrtvijo in intenzivnim notranjim življenjem.

O MOLITVI

Ne moreš sodelovati v neposrednem apostolatu, ne da bi bil človek molitve.

Naša dejavnost je le tedaj res apostolska, če dovoljujemo Kristusu, da deluje v nas in po nas s svojo močjo, s svojimi željami in svojo ljubeznijo.

O MOLKU

Moramo najti Boga, a ni ga mogoče najti v trušču in nemiru. Bog ima rad tihoto. Pogledite, kako narava — drevesa, cve-tice in trava — raste v tihoti.

Več ko prejmemo v tihi molitvi, več moramo dati v dejavnem življenju. Potreben je molk, da lahko pridemo do duš.

Ni bistveno, kar govorimo mi, marveč to, kar govori Bog nam in po nas. Besede, ki ne dajejo Kristusove svetlobe, večajo temo.

O PONIŽNOSTI

Pri delu naj ne bo napuha in domišljavosti. Delo je božje opravilo, ubožci so božji ubožci.

Popolnoma se podrediti Jezusovemu vplivu, da bo lahko mislil z vašimi možgani in opravljaj delo z vašimi rokami, saj boste tako vsemogočni z njim, ki vas krepi.

O PODREDITVI

Poskrbite, da bo lahko božja milost delovala v vaših dušah, s tem da sprejmete, kar vam pošilja, in ji daste, kar si od vas želi.

Prava svetost je v tem, da s smehljajem izpolnjujemo božjo voljo.

O VESELJU

Vesetje je molitev, veselje je moč, veselje je ljubezen, veselje je mreža ljubezni, s katero lahko lovite duše. Bog ljubi veselega darovalca. Največ dá, kdor dá z veseljem.

Veselost je naraven dar srca, ki gori v ljubezni. Naj vas nikoli nobena stvar ne navda tako z žalostjo, da bi morali pozabiti na vstalega Kristusa.

no,
to pa
od doma

(nadaljevanje s 3. strani)

je devet odstotkov več, kot je znašala poprečna letna poraba sadik v preteklem petletnem obdobju.

DRAGE OBRESTI — Obresti zaradi čakanja na plačani avtomobil je treba plačati v višini 7,5 odstotka. Taka je razlaga zveznega javnega tožilca, ki je postavila piko na i razpravam o tem, kakšne obresti proizvajalci dolgujejo kupcem, ki so vplačali denar za nakup avtomobila.

SLABŠI IZVOZ MESA — Izvozniki živine in mesa so v lanskem letu sicer dosegli večji izvoz živine, mesa in mesnih izdelkov od predlanskega leta, vendar se zaradi poslabšanih izvoznih pogojev bojijo, da bo letošnje leto spet „črno“. Saj so že v prvem mesecu letos izvažali manj in z izgubo.

PREDOR POD UČKO — Gradnja predora pod Učko v Istri, ki bo dolg 5038 metrov, poteka tako, kot so načrtovali. Izkopati ga morajo še 600 metrov. Vsak dan napredujejo za 10 do 12 metrov in zato pričakujejo, da se bodo skozi goro prebili aprila letos. Doslej so izkopali 300 tiščo kubičnih metrov materiala, od tega so ga polovico porabili za betoniranje.

SUŠA V SUHI KRAJINI — Suha krajina ni izpostavljena suši le v poletnih mesecih, ampak jo ljudje občutijo pozimi, če dalje časa ni moče. Tako je suša zadnje čase ogrožala že več suhokranjskih vasi. H gasilcem v Žužemberk so prihajala naročila za dovoz s cisterno.

OB DNEVU PESNIKOVE SMRTI — Na mariborskem oddelku teološke fakultete so proslavili slovenski kulturni praznik. Dr. Jože Rajhman se je v svojem predavanju loteval

iz slovenskega tiska

Z izrezki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo.

SVOBODNA SLOVENIJA ESLOVENIA LIBRE

SRS V LETU 1977

Za slovenske izseljence, ki živijo na demokratskem Zahodu, je najbolj porazna ugotovitev glede političnega položaja v SRS sledeča: ni največja tragika, da v SRS ni svobodnega tiska, da so verni ljudje drugorazredni državljani, da ni bilo nikdar pod novo oblastjo svobodnih volitev, da je bilo toliko ljudi po nedolžnem žrtvovanih za zmago revolucije, da so ljudje dvajset let (po vojni) revno živeli in da še danes ni materialni položaj niti malo tak, kot bi v svobodni ekonomiji lahko bil. Najbolj tragično je to, da se premnogi ljudje teh krivic ne zavedajo več. Postali so neka siva brezoblična masa, ki drvi v materializem in na omenjene krivice ne reagira več, jih ne zaznamuje in jih jemlje kot nekaj normalnega in nespremenljivega.

Med zamejci se v letu 1977 položaj bistveno ni spremenil.

Primorci imajo probleme z italijansko vlado, čeprav sedaj ta kaže vsaj nekaj dobre volje za urejanje manjšinskega vprašanja. Na žalost je bil zavržen slovenski šolski okraj za vse slovenske šole v Italiji, videti je pa, da ima predlog zakona o globalni rešitvi manjšinskega vprašanja v Furlaniji — Julijski Krajini dokaj upanja na pozitivno rešitev.

Na Koroškem je bilo leto 1977 leto globokega razočaranja nad avstrijsko vlado.

Manjšinsko štetje se kljub protestom SFRJ in naših Korošcev izvedli. Uspelo je po zaslugi Korošcev klavirno: saj so npr. našli več Korošcev na Dunaju kot na Koroškem. Vendar Avstrijci na podlagi tega štetja in drugih faktorjev sedaj postavljajo slovenske napise samo v nekaterih krajih; gre za komaj 20 % slovenskih občin, kot so bile znane še iz časa obveznega dvojezičnega šolstva.

S procesi proti našim fantom, ki so protestirali proti krivičnemu štetju, Avstriji nadaljujejo. NSKS (= *Narodni svet koroških Slovencev*) je zahteval, da naj SFRJ protestira na beograjski konferenci. Po zadnjih vestih tudi sedaj (s tem) ne bo nič; zopet veliko razočaranje za Korošce, ki toliko zaupajo v intervencijo SFRJ.

Ta naslon na SFRJ je šel predač, ker je po vseh potezah NSKS, še posebej po njihovem pisanju v *Našem tedniku*, videti, da so že skoraj popolnoma izgubili prostost manevriranja. S tem so se Korošci tako rekoč odpovedali samostojnim nastopom na važnih mednarodnih forumih, kot sedaj v Beogradu, ali v direktnih intervencijah, ko jim to člen 35 avstrijske pogodbe dopušča.

Ko je danes centralna Slovenija v položaju, da narod ne more spregovoriti, bi človek pričakoval od slovenske skupnosti in NSKS v njihovih pogostih kontaktih s predstavniki SRS vsaj kako gesto v korist demokratskega razvoja, npr. kako besedo v korist sodnika Miklavčiča, proti indeksu prepovedanih knjig, publikacij, za svobodo vere. Na stvari bi mogoče nič ne spremenilo, vsaj ne takoj, toda taka gesta bi bila nadvse plemenita in cenjena in v današnjem času niti ne bi bila več tvegana.

Tako pa zvane sestanki, konference s predstavniki *Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije* poniževalno, ker zamejci vedno nastopajo

kot partner, ki pričakuje uslug, intervencij. V imenu organizacij in njihovih volilcev sklepajo neke dogovore, akcije, za katerih vsebino se ni nikdar nič točnega zvedelo.

Premnogi zamejci odklanjajo tak način povezave z matično domovino. To njihovo odklanjanje se ne izraža več glasno, ker jim manjka moči in zadostnega števila, toda praktična posledica je ta, da postajajo indifere rentni.

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 2. februarja 1978, str. 1.

s m e r

v slovensko državo

TOTALITARIZEM JE BOLEZEN, KI JO JE TREBA PREMAGATI

Slovenci smo samo eden izmed številnih evropskih narodov, ki so postali od časa prve svetovne vojne naprej žrtev totalitarnih ideologij in sistemov. Totalitarizem, bodisi fašističen, bodisi komunističen, je bolezen, ki napade prej ali slej skoraj vsak narodni organizem, a nekateri to bolezen lažje premagajo kot drugi, v veliki meri tudi zaradi boljših pogojev, ki so jih imeli ali jih imajo pri obrambi.

Danes gre za to, da premagamo to bolezen tudi Slovenci, toda ne s tem, da bi kratko malo amputirali od narodnega telesa 120.000 Slovencev, kolikor jih je menda danes članov Zveze komunistov Slovenije. Izkušnje dokazujejo, da samo kakih 5 % — v najslabšem primeru 10 % — članov totalitarnih enotnih partij zares iz prepričanja in zagrizeno podpira totalitarni režim, vsi drugi so zraven, bodisi zato, ker so prisiljeni, bodisi iz karierizma, konformizma ali nevednosti, ali pa zato, ker so podlegli propagandi in so bili zapeljani. To pomeni, da je danes v Sloveniji samo kakih 6000, kvečjemu 12.000 pravih pristašev današnjega režima, vsi drugi „partijci“ so v resnici drugačnega mišljenja. Ali naj se odredimo vsem tem ljudem in napravimo križ čeznje?

Kot prepričani demokrati smo odločeni, da se borimo, kolikor je največ možno, proti komunizmu kot ideologiji in sistemu nasilja, toda to ne pomeni, da sovražimo člane ZKS kot ljudi. V ogromni večini so tudi oni žrtve te ideologije in sistema, čeprav se tega ne zavedajo.

Smer v slovensko državo, Buenos Aires, decembra 1977, str. 6.

NAŠ TEDNIK

KOROŠČI OBVESTILI EVROPSKO JAVNOST O SVOJEM POLOŽAJU

15. februarja se je mudila v Beogradu delegacija osrednjih organizacij koroških Slovencev, kjer je seznanila udeležence beograjske konference o položaju naše narodnostne skupnosti. Na programu je bila tudi tiskovna konferenca.

V smislu uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin sta NSKS (= Narodni svet koroških Slovencev) in ZSO (= Zveza slovenskih organizacij) posredovala delegacijam držav, ki so zastopane na beograjski konferenci, naslednjo peticijo:

Republika Avstrija je v členu 7 državne pogodbe (1955), ki se nanaša na ponovno vzpostavitev neodvisne in demokratične Avstrije, sprejela obveznost, da bo zagotovila slovenski in hrvaški manjšini določene pravice in z jamčila vsem osebam, ki živijo na njenem državnem ozemlju, človekove pravice in temeljne svoboščine, kakor tudi da bo organizacije s fašističnim značajem razpustila oziroma njihovo dejavnost prepovedala.

Želimo prek Vas obvestiti evropske države, udeleženke beograjske

vprašan, kaj more pesnik Prešeren povedati sodobnemu kristjanu; predavanju je dal naslov „Prešeren v našem pokoncilskem času“.

ZAKON PRINAŠA VIŠJE TAKSE — V marcu: v poprečju enkrat več za 62 različnih taks. Za izdajo ali podaljšanje potnega lista začasno bivanje v tujini se je dvignila taksa od prejšnjih 102 dinarjev na 150 dinarjev. Izdaja potnega lista za stalno bivanje v tujini bo dražja za 100 dinarjev in bo znašala 300 dinarjev. Višje bodo tudi druge takse za razna potrdila in overitve prevodov v jugoslovanskih predstavništvi.

V VLAKU JE BILO IZREDNO VARNO — Prometna varnost na progah železniškega gospodarstva Ljubljana je bila v lanskem letu povsem drugačna od varnosti na naših cestah. Z drugimi besedami, to je bilo eno najbolj varnih let, kar jih pomnijo slovenski železničarji. Posebno pomembno je, da zaradi trčenja, naletov in podobnih nezgod vlakov ni nihče izgubil življenja, niti ni bil nihče ranjen. Pač pa so križanja ceste in proge terjala kar 23 življenj in 22 ranjenih.

*

BLLED — V hotelu „Toplice“ na Bledu je bilo redno letno zasedanje skupnosti alpskih turističnih dežel, združenih v „Alps“. V tej skupnosti je združeno 7 alpskih dežel, med njimi tudi Slovenija. Svoj program in turistične ponudbe naj bi popestrili s prizadevanjem za povečanje obiska v zimski sezoni in v naših zdraviliščih.

BORL — Dravski most pri Borlu je dotrajal. Zato so že stekla dela pri graditvi novega mostu. Ker lahko uporabljajo stari most samo pešci, mopedisti in kolesarji, so zaradi dolgih obvoznic močno prizadeti zlasti kmetje, ki imajo njive na obeh bregovih Drave. Zato so sklenili v izvršnem svetu ptujske občine zgraditi pontonski most, ki bo omogočal lažji promet.

BREGINJ — Tu so pred kratkim slavnostno odprli novo osnovno šolo. V novi stavbi, ki so jo zgradili delavci Splošnega gradbenega podjetja iz Nove Gorice, bodo imeli

svoje učilnice osnovnošolci od prvega do četrtega razreda, ki so se skoraj dve leti vozili iz Breginja v osnovno šolo v Kobaridu.

CELJE — 22. februarja je bila nad Celjem ponovno močna koncentracija žvepla v zraku. Med sedmo in devetnajsto uro je bilo povprečno v kubičnem metru zraka okrog 1,47 miligrama žvepla, posebno hudo pa je bilo med deveto in štirinajsto uro, ko je koncentracija včasih dosegla kar 4 miligrame. V zadnjih tednih so se razmere v celjskem ozračju izrazito poslabšale. Kar nekajkrat je onesnaženje daleč preseglo najvišje dopustne stopnje zgoščenosti.

CELJE — V prostorih knjižarne Mladinske knjige v Celju je bila zanimiva razstava, posvečena 100-letnici rojstva Otona Župančiča. Obiskovalcem je razstava predstavila dragocene primerke prvih izdaj iz pesnikovih pesniških zbirk, znane prevode, pesnikove rokopise, fotografije in drugo gradivo, ki zgovorno prikazuje obširno Župančičevo delo in njegovo osebnost.

JESENICE — Društvo za varstvo in vzgojo ptic na Jesenicah je v prostorih gimnazije pripravilo vsakoletno razstavo ptic. Tokrat je na njej sodelovalo deset članov društva, ki je razstavljalo več kot 200 vrst ptic. Razstava je zbudila med Jeseničani precejšnje zanimanje.

KOČEVJE — 28. februarja ob 11.40 so brez posebne slovesnosti zaprli rudnik rjavega premoga Kočevje, ki je dejal premog nad 150 let. Okoli rudnika se je ob tem zbralo okoli sto rudarjev in upokojenih članov rudniškega kolektiva.

KOTLJE — Na slavnostni seji skupščine kulturne skupnosti občine Ravne so letos prvič podelili plakete Prežihovega Varanja, ki jih bodo odslej vsako leto ob slovenskem kulturnem prazniku in v okviru Vrančevih kulturnih dni podeljevali zaslužnim kulturnim delavcem. Zlato plaketo Prežihovega Varanja so letos podelili dr. Francu Sušniku, ravnatelju študijske knjiž-

konference, da slovenska narodna skupnost na Koroškem po več kot dvajsetih letih od podpisa državne pogodbe še ne uživa pravic, ki so zajamčene v tem mednarodnem dokumentu. Zakon o narodnostnih skupinah (1976) ne samo da ne pomeni izpolnitve ustreznih določil državne pogodbe, temveč bistveno zožuje in upogojuje te pravice. Po trenutni ureditvi lahko le peščica slovenske narodne skupnosti na Koroškem uživa manjšinske pravice, ki jih poleg tega skrajno zožujoče razlagajo in uporabljajo. Slovenska narodna skupnost je še vedno žrtev šovinističnih izpadov in pritiskov zlasti nemško-nacionalističnega „koroškega heimatdiensta“, katerega dejavnost meri na to, da odvzame slovenskemu prebivalstvu njegov značaj in pravice kot manjšine, ne da bi tako dejavnost prepovedali.

Situacija v naši deželi, kjer kot avtohtoni narod že 1300 let živimo, je takšna, da smo izpostavljeni stalnim, deloma celo uzakonjenim kršitvam človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Čeprav smo slej ko prej pripravljeni na konstruktiven dialog, doslej avstrijska vlada in parlament odklanjata dialog o izvrševanju člena 7 avstrijske državne pogodbe — in se zato obračamo na Vas, ker gre brez dvoma za kršitev načel sklepne listine helsinške konference o varnosti in sodelovanju v Evropi.

Naš tednik, Celovec, 16. februarja 1978, str. 1.

Dolenjski list

NOVI CARINSKI ZAKON GLEDE ZDOMCEV

V nakladi 30.000 izvodov je zveza skupnosti za zaposlovanje Slovenije skupno z zvezo skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja in republiškimi sekretariatom za informacije izdala *Informacijo*, namenjeno našim delavcem, ki se želijo vrniti iz tujine in se zaposliti doma.

V brošuri je zlasti zanimiv sestavek, ki govori o določbah novega carinskega zakona.

Zakon deli jugoslovanske državljane, ki imajo pravico do carinske oprostitve na podlagi dela ali bivanja v tujini, v tri skupine: tiste, ki so bili na delu v tujini brez presledka najmanj dve leti ali najmanj 24 mesecev v treh zaporednih letih; tiste, ki so bili na delu v tujini brez presledka najmanj štiri leta, in tiste, ki so stalno prebivali v tujini najmanj deset let.

Zdomci iz prve skupine so oproščeni plačila carine za rabljeno pohištvo do skupne vrednosti 10.000 din, za druge rabljene gospodinske predmete — izjema so motorna vozila — do vrednosti 15.000 din in za gospodarski inventar, ki ga ne izdelujejo v Jugoslaviji in ki ga bo zdomec uporabljal za opravljanje obrti ali v kmetijstvu.

Zdomci iz druge skupine so oproščeni plačevanja carine za svoje rabljene gospodinske predmete — izjema so motorna vozila — do skupne vrednosti 50.000 in za gospodarski inventar, ki ga ne izdelujejo v Jugoslaviji, če znaša carinska osnova do 50.000 din. Če pa znaša carinska osnova od 50.000 do 100.000 din, se za del vrednosti nad 50.000 din plača carina po 10-odstotni stopnji. Pripominjamo, da je seznam rabljenih gospodinskih predmetov zelo širok, saj vključuje, denimo, tudi dva televizijska sprejemnika, fotoaparati, knjige, dve preprogi, klavir, zavese itd.

Tretja skupina zdomcev, to so tisti, ki so stalno prebivali v tujini najmanj deset let, nimajo glede uvoza nobenih omejitev, kar pomeni, da lahko uvozijo brez carine povsem nove gospodinske predmete. Glede gospodarskega inventarja pa velja pogoj „nujen gospodarski inventar“, to je inventar, ki je potreben za opravljanje poklica.

Dolenjski list, Novo mesto, 20. februarja 1978, str. 4.

iz tujega tiska

Z izrezki iz tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši.

JUGOSLOVANSKI REŽIMSKI KRITIKI OBSOJAJO ZAPOSTAVLJANJE

Skupina jugoslovanskih režimskih kritikov je v odprtem pismu beografski vladi zahtevala odpravo komunističnega načela, ki zahteva za določene poklice „moralno in politično“ sposobnost.

Pismo, naslovljeno na državno predsedstvo in razdeljeno med domače in tuje časnike, je poleg drugih podpisalo tudi sedem nekdanjih vseučiliških profesorjev, ki so jih po sedemletni kampanji komunistične partije proti reviji *Praxis* odstavili z njihovih mest, ker so bili dozdevno „moralno in politično neprimerni“. V pismu so to načelo označili kot protiustavno in protizakonito „politično navodilo“. To je sredstvo političnega pritiska, s katerim naj bi prebivalstvo podredili političnim koristim.

Sestavljalci pisma primerjajo to načelo s „prepovedjo za nekatere poklice“ v ZR Nemčiji. Jugoslovanska vlada nima nobene pravice kritizirati Zahodno Nemčijo, če sama krši demokratske pravice.

Süddeutsche Zeitung, München, 26. januarja 1978.

NEJEVOLJA MED BONNOM IN BEOGRADOM

Jugoslovanske oblasti so generalnemu konzulu ZR Nemčije v Zagrebu odklonile dovoljenje za osebni stik z Nemcem de Haanom, ki so ga, osumljenega špijonaže, 10. februarja v Jugoslaviji prijeli. Šele ko bo preiskovalni sodnik končal zaslišanja, bo možno priti k aretirancu, je pojasnil zadevni urad v Ljubljani.

Spremljevalne okoliščine tega primera so slej ko prej dokaj nejasne in skrivnostne. De Haan je vodja oddelka za skrbstvo tujcev pri *Arbeiterwohlfahrt* (= dobrodelna organizacija nemški socialistov) in član SPD (= Nemška socialistična stranka). Ko se je po koncu neke službene poti (iskal je petnajst socialnih delavcev) 10. februarja z letalom vračal iz Beograda v Frankfurt, so ga pri vmesnem pristanku v Ljubljani odpeljali iz letala in zaprli. Očitajo mu, da je pri potovanjih po Jugoslaviji iskal in zbiral zaupne informacije, „ki nimajo nikakršne zveze z njegovim delom“. Haanovi prijatelji in znanci imajo za malodane izključeno, da bi ta 46-letnik delal za kakšno zahodno ali vzhodno tajno službo.

Možno ima ta zadeva čisto druga ozadja. De Haan je imel kot član zveznega predsedstva *Arbeiterwohlfahrt* točen vpogled v nemško prizorišče tujih delavcev. K temu spadajo seveda tudi aktivnosti in kontrole, ki jih organizirajo jugoslovanski konzulati. Haan bi bil lahko — po mnenju nemških krogov v Beogradu — žrtev neke vrste povračilne akcije jugoslovanske tajne policije UDBE, da bi dobila ta z njim v „primeru Šljivar“ sredstvo za pritisk in možno osebo za zamenjavo. Agenti jugoslovanske tajne policije Mihajla Šljivarja so konec novembra prišli v Ludwigshafnu, kjer je hotel pripraviti umor emigranta in Titovega nasprotnika Franja Goreta. Proti Šljivarju pripravljajo trenutno kazenski postopek.

Te dejavnosti jugoslovanske tajne policije sta pred kratkim načela Bonn in Beograd na diplomatski ravni. Pri tem so nemški politiki povedali Jugoslovanom krepke očitke.

Süddeutsche Zeitung, München, 18./19. februarja 1978.

V ZAGREBU SO ŠE SLEDI HRVASKE POMLADI

Zagreb še vedno čuti šok iz leta 1971, ki ga ne kaže prikrivati. Vsi poskusi državnih oblastnikov, da bi naredili družbeno življenje bolj aktivno, so ostali brez odmeva.

V študentskih organizacijah so zamenjave stalno na dnevnem redu.

nice na Ravnah, prej dolgoletnemu ravnatelju in ustanovitelju odnotne gimnazije, za izjemno bogat in ustvarjalen prispevek ter mentorsko delo v kulturnih prizadevanjih tega koroškega predela.

KOTLJE — 150 tabornikov odreda koroških jeklarjev, mladincev, šolarjev in drugih z Raven ter drugih krajev Mežiške doline je šlo na pohod po „Vorančevi spominski poti“. Pohodniki so obiskali vse zaselke in bajte, ki so povezane z življenjem in delom velikega slovenskega pisatelja.

KRŠKO — Jedrska elektrarna v Krškem bo izkoriščala le dobro tretjino toplote iz reaktorja, skoraj dve tretjini pa bosta šli v izgubo.

LJUBLJANA — Pedagoška akademija v Ljubljani je proslavila jubilej svojega dela in delovanje svoje predhodnice, Višje pedagoške šole, ki je bila ustanovljena pred tridesetimi leti. V obdobju treh desetletij je ta višja šola dala 4600 diplomatov.

LJUBLJANA — Prihodnjo zimo bo Čopova ulica v Ljubljani najbrž najprijetnejša ulica. Kljub sneženju bo cestišče suho — brez snega, brez poledice, brez neprijetne snežne brozge. Pod asfaltno prevleko bodo namreč položili plastične ogrevalne cevi, kar bo prvi poskus talnega ogrevanja v Sloveniji.

LJUBNO OB SAVINJI — Člani ljubenske ribiške družine se zaenkrat sicer še lahko pohvalijo, da „njihovih“ 32 kilometrov Savinje še ni prizadelo večje onesnaženje, toda kanalizacija in druge odpake tudi temu rečnemu odseku vse manj prizanašajo. Zato je najvažnejša naloga odnotnih ribičev, da za vsako ceno ohranijo naravno ravnotežje v reki, ki je bila ena glavnih krajinskih značilnosti in izletniških mikavnosti zgornje Savinjske doline.

LIPICA — Lipica na Notranjskem je ena najstarejših evropskih kobilarn. Po letu 1960, ko so morali v Lipici zaradi pomanjkanja denarja delno razprodajati kobile, se je

Lipici vendarle obrnilo na bolje. Sedanjim tridesetim kobilam se pridružuje deset novih, do obletnice pa naj bi jih bilo v hlevu že petdeset.

MARIBOR — Pravoslavni škof iz Zagreba Jovan Pavlović je obiskal mariborske pravoslavne kristjane. V Mariboru je opravil slovesno bogoslužje v evangeličanski cerkvi. Slovesnega bogoslužja so se udeležili tudi zastopniki evangeličanov in katoličanov iz Maribora.

MARIBOR — Na levem bregu Drave, tam, kjer se začne Meljski hrib, so položili in vzdali temeljni kamen za nov malečniški most čez staro strugo Drave in dovodni kanal Zlatoličja.

MEDVODE — Člani jamarske sekcije pri Planinskem društvu Medvode so bili lani zelo uspešni. Opravili so vrsto spustov v več jam ter opravili številne raziskave. Tudi letos načrtujejo ogled številnih breznov.

NOVO MESTO — Na prvem mestu liste najdražjih mest v Jugoslaviji se je znašel Beograd, kjer je bilo za vsebino košarice, v kateri je bil kruh, mleko, sadje, zelenjava, meso, mast, fižol in čebula, treba odšteti 297,10 din. Novo mesto pa je na tej lestvici na drugem mestu v Jugoslaviji. Za Novim mestom so celo takšna mesta kot npr. Zagreb, Ljubljana, Niš, Maribor, Reka itd. Vsebina košarice je stala v Novem mestu 294,15 din.

PIVKA — V Neverkah pri Pivki bodo že letos zgradili farmo za rejo piščancev, ki bo dajala letno 2000 ton perutninskega mesa. To bo prva družbena farma za rejo piščancev na Primorskem.

PODČETRTEK — Tu so pri obnovitvenih delih odkrili v župnijski cerkvi sv. Lovrenca pod beležem dobro ohranjene stare freske.

POLJČE — Rekorderka na živinski farmi v Poljčah je krava, ki je v preteklem letu dala 11.650 litrov mleka. To pomeni, da je vsak dan dala 32 litrov mleka oziroma po 38 litrov v 305 dnevih, kolikor je molz-

Večina jih prezira sleherni režimsko akcijo. Razumniki so večinoma prav tako povsem pasivni in prezirajo delovanje po partijskih receptih. Obsojeni pisci ne morejo svojih člankov nikjer objavljati. Pisatelji nočejo nikakor sodelovati s sedanjimi časopisi in revijami. Pisanje so prepovedali mnogim (najboljšim) pisateljem, ki so se v času hrvaške pomladi (1968—1971) oglasili kritično in svobodoljubno. Najbolj delavnemu dopisniku VUSA (*Vjesnik u srijedu*) Krešimiru Džebi so časnikarsko udeleževanje prepovedali do konca življenja. To pa ni edini primer. Ob tem se tudi ni čuditi, da je VUS 31. decembra 1977 prenehal izhajati, potem ko je padel na 30.000 izvodov; leta 1971 je njegova naklada štela še 450.000 izvodov; to je očitni dokaz, da je narod list bojkotiral.

Poleg tega je izšlo v Zagrebu od leta 1971 komaj kakšno pomembno delo. Petar Šegdin, poleg Miroslava Krleže najpomembnejši pisatelj, že leta dolgo več ne izide. Njegovo znano knjigo *Vsi smo odgovorni* so uvrstili v seznam prepovedanih del. Z njim je iste usode tudi nekdanji znani Titov general dr. Tudjman, znanstveni zgodovinar, pa lirski pesnik Gotovac, Tomčić in drugi.

Društvo hrvaških pisateljev, ki je imelo pred prevratom 1971 kakšnih 300 članov, se je danes skrčilo na 15 režimskih aktivistov; tega tako rekoč sploh več ni. *Matica Hrvatska*, najstarejše združenje za kulturo in omiko se z vsemi svojimi podružnicami in članstvom od 1971 ne sme (zaradi „nacionalizma“) v javnosti več udeleževati; njena dejavnost je omejena na nepomembno izdajanje knjig, medtem ko so bile razne leposlovne revije obenem z znamenitim *Hrvatskim Tjednikom* prepovedane, pisatelji pa obsojeni in zaprti.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 25. februarja 1978.

JUGOSLAVIJA BUDNO PAZI NAD SVOJIMI OBČANI V ŠVICI

Med danes okrog 932.000 v Švici živečimi tujci zavzema približno 38.000 Jugoslovancev posebno mesto. Kot edina večja skupina tujih delavcev so državljani dežele s komunističnim režimom. Jugoslovani spoznava v Švici poleg drugega tudi drugačen družbeni sistem; ko bi se prilagodili razmeram v naši deželi, bi se utegnili odvrniti od političnega nauka svoje domovine.

Režim v Beogradu ima zaposlitev v tujini le za začasen ukrep proti brezposelnosti. Ker računa z vrnitvijo rojakov, hoče le-te obvarovati pred neugodnimi svetovnimi nazori. Prek tako imenovanih „kulturnih aktivnosti“, ki se včasih sumljivo približujejo področju komaj še zakonitega nadziranja, skuša tudi v Švici ohranjati in krepiti med zdomci naklonjenost do socialistične Jugoslavije.

Iz časopisnih vesti in iz poročil senata je razvidno, da je imelo državno pravdnišvo zadnja leta vedno znova opraviti z Jugoslovani, ki so zbirali informacije o svojih rojakih, živečih v Švici, in jih pošiljali jugoslovanskim uradom. Lani sta postala znana dva taka primera v kantonih Uri in Zürich. Že 1974 je obsodilo višje sodišče v Zürichu dva jugoslovanska direktorja zaradi politične obveščevalne službe; vdrla sta v sobo jugoslovanske sodelavke in sta tam najdene zapiske izročila jugoslovanskemu generalnemu konzulu. Zaradi enakega kazenskega dejanja je obsodilo kazensko sodišče v Zürichu isto leto jugoslovanskega zidarja, od katerega je med njegovim bivanjem v domovini UDBA zahtevala, naj svoje rojake v Švici špijonira.

Važno orodje v rokah jugoslovanskih zastopstev v Švici so očitno tako imenovani jugoslovanski klubi. Poleg značilnih zaposlitev za prosti čas, kot je šah, ples ali folklora, organizirajo jugoslovanski klubi v sodelovanju s kulturnim odsedom jugoslovanskega generalnega konzulata v Zürichu tudi predavanja o domovinsko-političnih temah, kot so prireditve za 1. maj, Titov rojstni dan ali dan republike, 29. novembra. Pri takšnih priložnostih pošiljajo pozdrave tovarišu Titu, pojo državno himno ali nastopajo s prizori kot „Tito, revolucija in mir“.

Jugoslovanske publikacije so lani poročale tudi o prazniku v Ženevi in Baslu, ko so sprejeli otroke jugoslovanskih delavcev v pionirsko or-

ganizacijo, to je, v mladinsko organizacijo Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

Jasno znamenje tesnih, politično pobarvanih povezav med konzulati in jugoslovanskimi klubi so *seminarji za aktiviste klubov*, h katerim ima dostop le izbrano občinstvo. O neki takšni prireditvi, ki se je vršila 25. in 26. junija 1977 v Zürichu, poroča posebna številka biltena *Informator*; tega izdaja jugoslovanski konzulat. Po tem poročilu je konzul Isaković v predavanju k temi „Samoobramba in varnost“ aktiviste opozoril, naj svoje klube tako organizirajo, da bodo lahko „v kali onemogočili“ vsak načrten poskus in posamezne „nezdruge elemente“. Okrepiti je treba ideje o bratstvu in edinstvu in pa pridobitve revolucije. Pogosto naj bi bili jugoslovanski državljani v tujini izpostavljeni udarcem skrajnih emigrantskih organizacij stalinističnega, nacionalističnega ali klerikalnega kova.

Domnevajo, da člane odborov jugoslovanskih klubov dejansko imenujejo konzulati in jim tudi dajejo „vnaprej izdelane“ nagovore za domovinska praznovanja. Poleg tega naj bi bili klubi tudi finančno močno odvisni od konzulatov.

V različnih krajih Švice so bile ustanovljene dopolnilne šole. Po podatkih nekega zagrebškega časopisa je lani obiskovala slaba polovica otrok jugoslovanskih delavcev v Švici — vseh otrok je okrog 2.500 — takšne dopolnilne tečaje. Da tudi pri tem prosvetnem delu igra zvestoba politični liniji bistveno vlogo, kažejo pravila zveze učiteljev in prosvetnih delavcev jugoslovanskih šol v Švici, ki jih je objavil neki jugoslovanski časopis. Po teh pravilih spada h glavnim nalogam te organizacije tudi „ohranitev jugoslovansko-socialističnega patriotizma kot tudi gojitev bratstva in edinstva med narodi in narodnostmi Jugoslavije“, kar je isto kot dolžnost zvestobe režimu.

Neue Zürcher Zeitung, Zürich, 18./19. februarja 1978.

POLJSKA CERKEV SE BRANI POLITIČNIH POGODB

Madžarski poslanik v Italiji je omenil, da je obnovev diplomatskih odnosov med Vatikanom in Madžarsko v krajši prihodnosti možna. Doslej imata le dve komunistični deželi diplomatske odnose z Vatikanom: Kuba in Jugoslavija. Madžarska je prva dežela *Varšavskega pakta*, ki napoveduje takšne odnose.

Že daljši čas obstaja možnost da odpošljejo tudi v Varšavo papeževega poslanika. To je doslej primas Poljske, kardinal Wyszyński, z uspehom preprečeval. Kakšnega mnenja je Wyszyński glede te plati vatikanske vzodne politike, je jasno povedal 10. novembra lani v Rimu v govoru poljskim duhovnikom v tujini. Vsebina govora je postala znana šele kasneje.

V govoru je kardinal dejal: „Cerkve na Poljskem ne obstaja zaradi teh ali onih političnih pogodb ali diplomatskih dogovorov. Vse to ne zagotavlja Cerkve na Poljskem. Vemo, da prav tako to ne zagotavlja Cerkve drugje, kjer so naredili Apostolski sedež in zadevne vlade pogodbe. Škofje je sicer moč postavljati, a če ti nimajo v Cerkvi oblasti, so le nekakšna ustanova za izložbo. Oblast ima v rokah država, celó kadar gre za notranje cerkvene zadeve. To je neke vrste cenzura (= združitev najvišje državne in cerkvene oblasti v rokah vladarja; op. NL). Mi se brani-mo takšne ureditve razmer... Zato nočemo zagotoviti Cerkve na Poljskem s političnimi pogodbami in dogovori. Ti imajo svoj pomen, a le kot strešne opeke na stvabi, ki raste iz temeljev. In na Poljskem raste Cerkve iz žive vere naroda, goreče molitve ljudstva, posebne ljubezni do božje Matere in iz občutljivosti za poštenje. Na Poljskem so ljudje posebno občutljivi za vprašanja Cerkve, katoliška vprašanja, vprašanja škofov in duhovnikov. Mi ne le narodu služimo, nas narod tudi „nadzira“. Ne nadzira nas le ta ali ona politična tvorba. Nadzira nas ljudstvo, ki je polno strahu, ali ne gredo kdaj škofje v svojih stikih z oblastnim predaleč. Ta živa vera naroda obstaja tudi tedaj, če ne pride do pogodb med Vatikanom in vlado.“

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 23. februarja 1978.

na. V dneh največje molznosti pa je dajala okoli 58 do 60 litrov mleka dnevno. Sicer pa imajo v Poljčah kar 15 odstotkov krav, ki dajejo od 8 do 10 tisoč litrov mleka letno.

POSTOJNA — V letošnjem letu mineva 160 let, kar je 32-letni delavec Luka Čeč v drznem podvigu preplezal skalovje na desnem bregu podzemeljske Pivke v Veliki dvorani Postojnske jame in tako našel pot v doslej neznani praviljni svet njene notranjosti. Z dnevom njegovega odkritja — 14. april — se začneja turistična zgodovina tega kraškega bisera.

RAVNE NA KOROŠKEM — Blizu 2500 ljubiteljev petja iz vse Koroške, med katerimi so bili tudi mnogi rojaki iz sosednje Podjune, je na sklepni prireditvi enajstega srečanja „Koroška poje“ na Ravnah pozdravilo nastop kar 26 zborov iz Podjune, Mežiške doline ter drugih koroških občin.

ŠKOFJA LOKA — Občani škofje-loške občine naj bi po ocenah in statističnih podatkih zgradili 530 zasebnih stanovanjskih hiš.

ŠOŠTANJ — Za zaključek številnih prireditev, ki so se zvrstile ob letošnjem kulturnem prazniku v Šoštanju, je bil konec februarja koncert okrog 80-članskega mešanega pev-skega zbora „Gorenja“.

VELENJE — V oddelku elektronike v velenjskem „Gorenju“ so pred nedavnim izdelali 150-tisoči barvni televizor. Prvi televizor so v velenjskem „Gorenju“ izdelali leta 1970. Od leta 1973 pa v celoti doma izdelujejo barvne in črno-bele televizijske sprejemnike.

ŽALEC — Celjsko gradbeno podjetje „Ingrad“ in ljubljanska „Les-nina“ sta podpisala pogodbo o izgradnji velike območne blagovnice v Levcu, ki bo imela v svojem prodajnem programu vse za dom. Blagovnico v velikosti od 5 do 7 tisoč kvadratnih metrov so že začeli graditi.

naše vedenje

Pred Figovcem sem srečal nekdanjega stanovskega tovariša, profesorja na eni ljubljanskih gimnazij. Precej časa se že nisva vide-la — bil je v „provinci“ — zato sva se dolgo gledala in najprej ugotovila, da sva se pošteno postarala.

Zavila sva v krčmo, se lepo usedla in sklenila, da najprej nekaj malega popijeva — na najino zdravje seveda in na nepričakovano srečanje.

„Veš,“ mi je rekel, „saj je bila trda na deželi, ampak zrak je bil zdrav, pokrajina lepa, dijaki prijazni in pridni. Pa sem se vseeno pulil za Ljubljano. No prav, bom zdaj le lahko kaj napisal, v univerzitetni knjižnici se počutim izvrstno; kakšen užitek in koliko sem zamudil! Tudi na koncertih je lepo. Skratka — vse v redu, ampak miru in zdravja dežele — tega pa tukaj ni. Ne vem, ali ti ne opaziš: ljudje pljujejo, včasih se mi zdi, kakor da ta ali oni nalašč meri vate, da bi ti zasvinjal obleko ali vsaj čevljev. Na novega leta zjutraj in vse novoletne praznične dni je bilo po cestah toliko nesnage, da se ti je želodec obračal. Nisi opazil? Veš, da sem bil v Moskvi in Kijevu pa tudi v Leningradu? Res! Imenitno. Ceste pa čiste, brez pljunkov, čikov in smeti. Ljudje so ponosni na to, da je vse tako čisto. Vzgojeni so tako, navadili so se in zdaj so ponosni. Imenitno, ti rečem. In kakšni smo mi? Nikogar ni sram, vsak se celo postavlja s tem, da pljuje in bruha in odmetava papirje in čike na cesto, da prevrača koše za smeti, brca odpadke, trga plakate in uničuje table na postajališčih. Kakšen narod smo? No povej! Se voziš z avtobusom? Lani je razsajala gripa, se spomniš? Vsi kašljajo, krehajo, pa komaj kateri dá robec ali roko pred usta. Kašlja ti v til-

nik, pa tudi kar v obraz. Greš po pločniku, pa se ti razpostavijo ravno pred nosom in stoje, kakor da so sami na svetu. Nekdo te pohodi, ti zbije klobuk, a ne reče ne bele ne črne.“

„Pretiravaš.“

„Kakšen narod smo? Primer: spet avtobus. Vse se gnete pri vratih, posebno še tisti, ki gredo do končne postaje. Voznikovi klici: ‚Pomaknite se nazaj!‘ so zaman, čeprav je zadaj prostora za vse, ki čakajo zunaj. Nihče se ne gane, dokler vstopajoči ne pritisnejo s silo. Hodiš po svetu, pa vidiš, kako so ljudje redoljubni, obzirni in mirni. Pri nas pa takoj eksplozija, živci, ostre besede, žalitve in grožnje.“

Prikimaval sem mu, poskušal kaj reči, a nisem prišel do besede.

„Strašansko smo vsi občutljivi,“ je naglo govoril, „visoki in važni, nič radi si nismo na roke, le s težavo nam pride iz ust: ‚Brez zame-re! Pardon! Oprostite!‘ še težje nasmešek in ‚Oh, saj ni nič!‘, kadar nas kdo po nesreči zadene ali nam stopi na čevljev. Pa vendar nas to nič ne stane, pa vendar — kako prijeten občutek, kadar se ti neznanec nasmeje in prijetno od-kima, češ: ‚Vse v redu, gospod.‘“

Poslušal sem ga — deželana, ki si je ohranil bistro oko in dober okus.

„Odgovorni smo za vsakega, ki se srečamo z njim,“ je dejal. „Včasih je dovolj ena sama trda beseda, en sam neprijeten pogled in srce se zakrkrne. Včasih samo za uro, včasih samo za en dan, a tudi za celo življenje. Včasih le za majhno zamero, včasih za dolgo žalost, včasih za smrt. Kako že pove sveto pismo: Kdor reče svojemu bratu žaljivo besedo, je kriv njegove smrti, njegove pogube.“

„Izbiraj besede. Nekatere rešujejo, druge ubijajo,“ je dejal in dodal: „Dobro jutro, dober dan, lahko noč, na svidenje — kakšna lepa, globoka voščila, če jih znaš lepo izreči.“

humor - uvožen od doma

OB PRAVI STIHIJI ZMEDENIH PLANIRANJ V PROMETU SPLOH NE BI BILO ČUDNO, ČE BI BILE LEPEGA DNE VSE SLOVENSKE CESTE ELEKTRIFICIRANE, NA ŽELEZNICAH PA BI POSTAVILI ZNAKE, KI DOVOLJUJEJO PREHITEVANJE.

Če delim število sestankov s številom dni v letu, mi zmanjkata dva dneva.

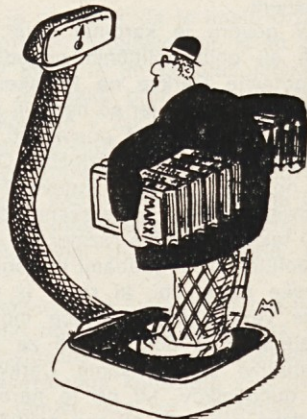
PRIJETNO MORA BITI, ČE IMAŠ ENAKO MISLEČE, TUDI ČE NIČ NE MISLIŠ.

Tisti, ki imajo trdo kožo, ponavadi sedijo na mehkem.

KAJ POMAGA, DA GALOPIRAMO, ČE GREMO V NEPRAVO SMER.

Delavec ženi: „Draga, pa še letos malo sanjajva o kakšnem čudovitem dopustu, saj le enkrat živimo!“

VAŽNA JE TEŽA

Po Pavlihu

„Danes pa kar cel dan v krčmi, Janez?“

„Ja, veš, kadar imajo otroci počitnice, si vzamem vselej dopust, da sem čim več z njimi.“

„Obtoženi je rekel, da ste nori. Je to res?“

„Res.“

„Zakaj ga pa potem tožite?“

V tretjem razredu so pisali prost spis z naslovom: „Kaj bi delal, ko bi bil milijonar?“

Aleš je oddal zvezek v treh minutah. Napisal je bil: „Nič.“

Filmski igralec izvoljenki: „Na kolenih te prosim, postani moja prva žena!“

Slon stopi v restavracijo, gre po steni navzgor, po stropu in po drugi steni navzdol ter ven.

„Ali si že videl kaj takega?“ pravi prvi gost.

„Ne, kaj takega pa še ne! Prišel je in odšel, ne da bi sploh pozdravil.“

„Blaž, zakaj pa toliko piješ?“ „Moja žena se mi smili.“

„Zakaj se ti pa smili?“

„Ker ima za moža človeka, ki toliko pije.“

Polica j ustavi voznico: „Ali imate vozniško dovoljenje?“

„Imam. Ali naj ga pokažem?“

„Ne. Ko bi ga ne imeli, bi ga morali pokazati.“

„Ti me imaš za popolnega idiota!“

„Ne, popoln ni nihče.“

„Matjaž, ne loči te dosti od popolnega tepca.“

„Ja, samo ta miza je med nama.“

„Veste, moja prejšnja stano-dajalka je jokala, ko sem odhajal.“

„Pri meni boste pa vnaprej plačevali.“

Ščepec smeha

„Ali si pojedel tisti sendvič, ki sem ti ga pripravila za malico?“

„Sem.“

„Šele sedajle sem opazila, da sem čevlje namazala s pasteto.“

Vinska bratca sta se ga že precej nabrala.

„Ali veš, Gašper, da izhaja človek iz opice?“

„Midva, Tomaž, že ne! Najini predniki so bili kvečjemu žolne.“

„Meni pa ni še nobena ženska zmešala pameti.“

„Kdo ti jo je pa potem?“

Pri verouku so risali angele. Pa je Andrej narisal angela z eno samo perutjo.

„Kaj si že videl angela z eno perutjo?“ ga je vprašal katehet.

„In ste vi že videli angela z dvema?“ mu je ta odvrnil.

Aleš je jedel jabolčne peške. Mimo je prišel Jaka.

„Kaj pa ješ?“

„Jabolčne peške.“

„Zakaj pa?“

„Zelo dobre so za močnejše delovanje pameti.“

„Potem jih pa daj meni pet!“

„A so drage.“

„Nič hudega.“

Aleš je prodal Jaku pet pešk. Ko je Jaka tretjo jedel, je rekel: „Ti si me dobro opetnastil. Za ta denar bi si jaz lahko kupil več kil jabolk.“

„No, vidiš, mu je odvrnil Aleš, pri tebi so začele peške delovati že pri tretji peški.“

V nekem podjetju so premišljevali, kako bi storili, da bi bili ob zvonjenju vsi delavci v službi. Najboljši predlog je dal Pepe:

„Tisti, ki pride zadnji, naj zvoní.“

„Zakaj pa imate železniško postajo tako daleč zunaj mesta?“

„Ker smo hoteli, da bi bila čim bližje proge.“

Pride fantek k sosedovim: „Mama prosí, da bi ji posodili malo soli.“

„Kaj boste pa solili?“

„Vašo kokoš.“

„Babica, bratca bom dobil.“

„Kako pa to veš?“

„Ko je bila bolna mama, sem dobil sestrice. Zdaj je pa ata bolan.“

Tomažek je zgubil noht. Po nekaj tednih ga vpraša teta:

„Ali ti je noht že zrastel?“

„Ne še, manjka mu še črni rob zgoraj.“

Star mož se je odločil, da se poroči. A vsi znanci so mu odsvetovali, češ da je nevesta premlada, saj ima komaj devet-najst let.

„Dobro, bom pa še dve leti počakal,“ je mož pristal.

janez sonce

zgodovinska novela

Julija 1660 so je v Ljubljani poročil vitez Janez Sonce z lepo Ano Rozino, hčerko bogatega ljubljanskega ranarja. Ranarji so bili takrat zaničevani, zato je nastalo zaradi te poroke v Ljubljani in na deželi veliko razburjenje, posebno še med plemenitaško mladino.

Štiri tedne kasneje so pozvali mladi plemiči viteza Janeza Sonca v deželno jezdarnico na dvoboju s posameznimi od njih. Najprej se je bojeval s turjaškim Jurijem Ljudevitom in mu pri tem odsekal palec. Tedaj je vstopil v jezdarnico Jurijev stric deželni glavar Volk Engelbreht Turjaški. Skupini mladih plemičev je zagrozil zaradi tega bojevanja s hudo kaznijo.

Jurija Ljudevita ni bolela samo rana; veliko večje trpljenje mu je prizadejalo to, da se je bil zaljubil v mlado ženo viteza Janeza Sonca.

Ko je odšel prvič po dvoboju iz hiše, se je napolil k deželnemu dvorcu, kjer so se že zbirali njegovi sovlastniki, kajti za tisti dan je bila napovedana seja deželnega sveta, ki jim bo določil kaznen. Jurij Ljudevit je poiskal revno oblečenega človeka Vida in mu zaupal, da potrebuje za neki svoj načrt zanesljivega človeka. Kje bi ga lahko dobil?

„Če kje, vaša milost, tako gotovo v Plavčevi gostilni. Tam gotovo!“

„Dobro! Danes zvečer bom tam. Pričakuj me!“

„Vaša milost, gotovo bom tam!“

„Čakaj, nekaj ti dam, ker si prišel na moje poročilo tu sem. Ali ti je kdo kaj hotel?“

„Prav zadovoljen sem, vaša milost! Nič se mi ni zgodilo. Ko sem vstopil v lopo, me je sunil visokorojeni gospod Panicol z nogo v trebuh in milostljivi gospod Hohenwart mi je izruval šop las z glave. Ali drugega se mi ni zgodilo, ker so to prav dobri gospodje. Bog jih nam ohrani!“

„Tu imaš, sedaj hodi!“

Ponudil mu je denar. Oni je hlastno pograbil po njem. Potem pa je v svoji zasvaljanki obleki — pri tem se je revše komaj upalo sposti — in pokrivalo, nekakov baret, ponižno držeč v rokah, odkorakal po lopi.

„Kaj si govoril s tem človekom?“ je nekdo radovedno vprašal.

„E, beraštvo!“ je Jurij Ljudevit lahno odgovoril. „Dijak je in tu je hotel danes napadati velike gospode, da bi mu kaj dali. Dal sem mu nekaj, da sem ga odpravil.“

„Teh dijaških beračev je sedaj že res toliko kakor lista po drevsiah,“ je odgovoril prvi. „Ne vem, da mestno starešinstvo ne odpravi teh nadležnikov.“

V tistem trenutku je privreščala težka karosa ter ropotaje in ječaje obstala pred lopo deželne hiše. Priskočili so deželni slugi, ali priskočili so tudi plemiči in so njihovi milosti, vladiki Pedenskemu, ki je izstopil iz voza, z veliko gorečnostjo poljubljali roko.

Janez Vaccano je bil tedaj že v sivi starosti in z veliko težavo je zlezel z mehkega sedeža v vozu. Ko je stopil v lopo, je dobrotljivo pogledal po mladi tolpi in počasi izpregovoril: „Koliko vas je tu, otročiči moji!“

Premišljeval je nekaj in si popravljal zlato verigo, ki mu je hotela na levi strani zlesti čez ramo. Potem je dostavil: „Otročiči moji, ali zahajate kaj v cerkev, ali poslušate božjo besedo, otročiči moji?“

„Vaša vladiska milost,“ je odgovoril Jurij Ljudevit v imenu vseh, „naše veselje sta cerkev in božja služba.“

„Tako je prav, tako je prav,“ je odgovoril cerkveni dostojanstvenik

in se pripravljaj, da bi odšel po stopnicah v zgornje prostore.

„Vaša vladiska milost!“ je dejal krotko Jurij Ljudevit, „spominjajte se nas, ko boste sodili danes o nas! Vaša milost, ponižni prosilci smo in polni kesanja.“

Stari vladika je obstal na prvi stopnici: „Kako stoji zapisano? Kdor se z mečem peča, bo z mečem končan!“

„Polni smo kesanja,“ je znova naglašal Jurij Ljudevit. „Ali stoji pa tudi zapisano: Odpusti nam naše grehe, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom.“

„Tako je prav. Kakor vidim, ste v božjem nauku zvedeni. Ne bom pozabil na vas, otročiči moji!“

S težko sapo je plezal po stopnicah kvišku in pri vsakem koraku zastokal.

Tako so moledovali okrog vsakega prišlih gospodov in prosili za milo sodbo. Končno je prispel tudi deželni glavar Volk Engelbreht.

Bil je v družbi s starim gospodom Paradažarjem in se živo razgovarjal z njim o cesarjevem prihodu, ki je tedaj vnmel celo Ljubljano. Težka zlata veriga mu je krasila prsi, in dasi je bil že v letih, se mu je telo kazalo še elastično, živo.

Ko je prišel pred stopnice v lopi, je napravil teman obraz.

„Ali ima naša plemenita mladina,“ je ostro vprašal, „toliko časa, da lahko postopa po vseh kotih tega mesta?“

„Ekscelenca,“ je odgovoril Eracem Panicol, „voščimo vam dobro jutro. In čen plemenita mladina išče priložnosti, da se pokloni svojem vzornemu zapovedniku, potem to ni postopanje. To pa toliko manj tedaj, če je ta vzorni zapovednik glava naših presvetlih stanov. Naj živi Auersperg!“

„Naj živi!“ so navdušeno zaklicali vsi. Ekscelenci se je strogo lice razrahljalo. Rad je imel Volk Engelbreht, če so mu skazovali ljubezen. In tudi prilizavanje mu ni mrzilo.

„Ekscelenca,“ je prosil Panicol, „prosimo vas odpuščanja.“

„Da, odpuščanja, in prav ponižno,“ so se oglašali drugi.

„Odpuščanja, kako to?“ se začudi deželni glavar. Tedaj je bil že židane volje.

„Da, odpuščanja in milostljive

sodbe danes! Preponižni prosilci smo.“

„Tu sem piše sapa!“ se je zasmejal Volk Engelbreht. „Moj Bog, kako naj vam jaz pomagam! Kakor bodo sklenili gospodje odborniki, tako bo. Moja beseda ne odloča in ne more sklepov izpremeniti.“

„In vendar vas prosimo, ekscelenca, milostljive sodbe.“

„Bomo videli, če se bo dalo kaj opraviti. Seveda bi se morali popobljšati, otroci!“

„Poboljšali se bomo, vaša milost,“ se je tu vmešal Jurij Ljudevit, „in zopet naj nam sijejo žarki vaše ljubezni.“

„Kaj ti si tudi tu, s svojim bleddim obrazom, moj Ludovik?“ In ekscelenca mu je z belo roko pogladil mehke lase ter skrbno pristavil: „Nisi še zdrav in dozdeva se mi, da še vejejo hladne jesenske sape.“

„Radi darujemo svoje življenje za vašo ljubezen, ekscelenca,“ je odgovoril Jurij Ljudevit z najmilobnejšim glasom.

„Da, svoje življenje darujemo,“ so pritrjevali tovariši.

„Tiho, tiho! Sedaj, otroci, pojdi-te po svojih opravilih! Jezdarnica je vedno prazna in učitelj, ki so vam ga milostljivi stanovi naročili za ples, se pritožuje, da ne plešete radi. Zbogom tedaj!“

Z veseljem so mladeniči zapustili lopo deželnega dvorca. Sedaj so vedeli, da ekscelenca ni več jezen in da jih pričakuje mila sodba.

Volk Engelbreht pa je stopal ob strani svojega spremljevalca po stopnicah navzgor in mu zadovoljno dejal: „Saj so vendar dobri ti mladi volkovi.“

„Dobri, ekscelenca, prav dobri,“ je oni odgovoril, „Bog nam jih ohrani!“

Posvetovanje deželnih stanov o zadevi viteza Sonca je bilo živahno in temeljito. Vsi so bili ene misli, vsi so bili prepričani, da je treba viteza Sonca ostro kaznovati. Sklenili so, da ga izključijo iz števila deželanov in da ga ne pripustijo več niti k enemu zborovanju.

Zapisnik o tem „prevažnem“ posvetovanju se je ohranil in ga tu podajamo svojim bralcem, da bodo vedeli, kake „skrbi“ so mučile naše

nekdanje kranjskonemške deželne očete. Ta zapisnik se glasi:

„Njegova milost, gospod deželni maršal ‚preponira‘, da je začul v svoje veliko strmenje, da se je ravnokar sprejeti deželan Janez Sonce oženil s hčerjo nekega ranarja in da je s tem, ker so se še celo nekateri rokodelci pomišljali, da bi jo vzeli, nakopal vsem gospodom in deželanom večno sramoto, ne bi li bilo tedaj umestno, njega in njemu enake izključiti iz deželanov in mu vzeti deželsko pismo?“

Gospod deželni oskrbnik: Da se zabranijo vsakovrstni hudobni nasledki in da se utrdi spodobnost med gospodi in deželani, naj se izključi iz gospodov in deželanov, naj se mu odvzame deželsko pismo in naj se zaradi tega izdela večna uredba za prihodnje rodove.

Njegova knežja milost gospod škof: Ranar in rabelj sta si v bližnjem sorodstvu. Uj tedaj bo tako.

Gospod generalni vikar: Ker ni vedel bisera varovati, naj se mu odvzame.

Gospod Janez France Sigesdorf: Ne ve, kaj bi o tej stvari govoril, zaradi svojega plemenitega prijateljstva, v katero je stopil.

Gospod Maks Paradajzar, baron: Strinja se z dostavkom, da bi mu bilo v bolest, če bi morali njegovi otroci sedeti tik ranarjevih otrok in čuti, da so ravno to kot ti. Pošteno je, da se statuira ‚eksempelj‘.

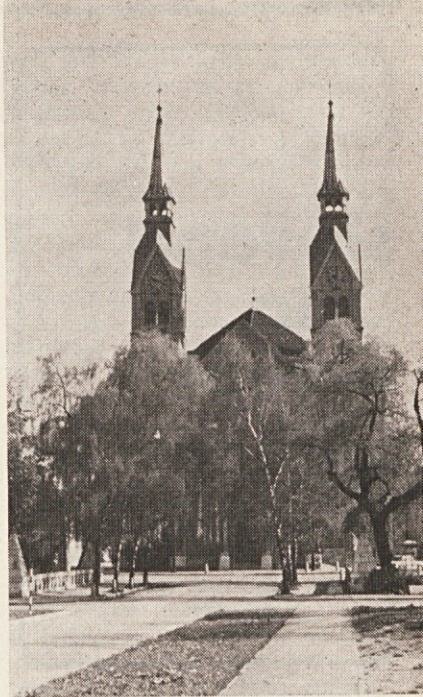
Gospod Janez Jakob Jurč in vsi drugi — kakor deželni oskrbnik.

Sklep, enoglasno: Janez Sonce je z dekretom izključen iz deželanstva in mu je odvzeto deželsko pismo; za vse večne čase, se daje uredba, da je treba vse sprejete ali za sprejem priglase deželane, ki bi se v ta stan priženili, izključiti iz deželanstva in jih niti k enemu zborovanju več ne pripustiti.“

Tako so kaznovali viteza Janeza Sonca. Plemiči pa, ki so ga proti zapovedi deželnih stanov pozvali na dvoboj so bili lahko posvarjeni in drugega nič. Oj ti srečni stari kranjskonemški časi!

V

Tiste dni je imel Janez Plavec, znan pretepač in kričač, dobro obiskovano gostilno za cerkvijo sv. Florijana tik mestnega ozidja. To-

Trnavska cerkev v Ljubljani, Prešernov „kraj nesrečnega imena“.

čil je novo nemško pijačo, pivo, ki se je ravno tiste čase pričelo udomačevati po ljubljanskem mestu.

Omenjenega dne proti večeru je bilo v pivotoču Janeza Plavca precej gostov. Krčmar sam pa je tičal v temni veži in se oziral navzdol po ulici, če morda ne pride še kdo.

„Barba,“ je dejal svoji ženi, ki je stala pred ognjiščem, „danes je lepo polno. Ta nemška pijača vleče. Ko točiš, glej, da je veliko pen v vrčih! Pijane glave česa takega ne opazijo. Denar, ki ga za pene potegnem, pa šteje ravno toliko kot oni, ki ga dobim za pijačo. Ha, ha!“

„Kaj pa, če deželni stanovi zvejo?“ je žena plašljivo vprašala.

„Deželni stanovi imajo sedaj druga opravila, sedaj ko pride cesar,“ je nato Plavec lahko dušno odgovoril. „Sicer se jih pa malo bojim. Saj vidiš, kako mehko so danes sodili. Janez Plavec je lisjak, in za nos vodim vsakega, naj je ud deželnih stanov ali beraški dijaček, ki se pri meni napije in hoče popihniti, ne da bi plačal.“

dalje na 34. strani

slovinci po evropi

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Postni čas smo preživeli v resnosti. Zbirali smo se pridno v našem klubu, kjer smo se pogovarili o naših skrbah in težavah. Na barvnem televizorju smo zasledovali športna dogajanja. Posebno smo bili veseli, da je naš rojak Norčič pri smučskih poletih v Kulmu tako dobro skakal.

Na tiho nedeljo smo v klubu zalili *rojstni dan in god* ge. Grandovec Matilde, na cvetno nedeljo smo pa praznovali god sv. Jožefa in seveda so morali godovnjaki tudi žrtvovati nekaj, ko jim je ga. Grandovec dala lep vzgled. Seveda smo pa prej v cerkvi spremljali našega Odrašenika z blagoslovljenim zelenjem ob spominu na *cvetno nedeljo* v Jeruzalemu. Na belo nedeljo bo pa župnik na vrsti, da bo plačal.

8. februarja je imela UeDAG (medškofijska delovna skupnost za vprašanja tujih delavcev) letno skupščino. Glavni referat je imel Slovenec, prelat dr. Alojzij Šuštar,

ki je deloval dolga leta v Švici kot profesor moralnega bogoslovja, škofov vikar in tajnik vodstva Evropske škofovske konference.

V razgovoru je bila izražena skrb ob usodi zdamskih delavcev, ki jih Avstrija sedaj odpušča, da zniža število brezposelnih. Med drugim je bilo ugotovljeno, da so tuji delavci s strani delavskih sindikatov zapostavljeni. So plačujoči člani, za katere pa se sindikati ne zavzamejo. Za tuje delavce se še najbolj zavzema avstrijska Cerkev, tako katoliška kot evangeličanska.

SALZBURŠKA

HALLEIN — Tovarna celuloze v Halleinu je v marcu skoraj vsem Jugoslovanom dala odpoved. Le štirje Slovenci so ostali še naprej zaposleni. Zlasti tisti rojaki so močno prizadeti, ki niso več mladi, saj je človeku, ki je starejši od 40 let, težko dobiti delo. Dokler ne bodo dobili drugega dela, bodo prisiljeni „štemplati“.

Grenko je pa dejstvo, da v času brezposelnosti Avstrija ne daje otroških doklad tujim delavcem. S 1. januarjem so bile otroške doklade povišane, a le tistim jih izplačajo v celoti, ki imajo otroke v Avstriji. Kdor ima pa otroke doma, dobi le polovično vsoto od doklad, kar je spet zapostavljanje naših delavcev in kršenje določb o človekovih pravicah.

Obisk pri februarski maši je bil zadovoljiv, čeprav bi mogel biti boljši. V marcu je pa maša zaradi Velike noči odpadla. Saj so bili skoraj vsi delavci doma.

Za stalno se je preselil domov v Lendavo g. Albin Polak, po rodu Tolminec. Želimo mu, da bi se le po vrasel v domoče okolje.

SALZBURG — Na tretjo nedeljo v februarju je na Salzburškem divjal silen snežni vihar. Zraven tega so bile še semestralne počitnice, zaradi katerih so bili naši Korošci doma. Zaradi slabega vremena nas je bilo le 17 rojakov pri naši slovenski maši, devet iz Salzburga, sedem iz Freilassinga in eden iz Gornje Avstrije. Predvsem je treba pohvaliti Plesnikove, ki so z malo

Tanjo prišli, in še eno družino z dvema malima otrokoma, ki se niso ustrašili snežne vihare.

Na žalost je bila dvorana tisti dan zasedena in smo se morali pogovoriti kar na hodniku pred kapelo.

TENNECK — Družino Antona Ružičkega je razveselil prihod tretjega otroka, ki bo *krščen* na ime Darija. Sestrice sta posebno vesela prvorojenka Sabina in bratec David. Starša Anton in Štefaniya, roj. Polegek, sta doma iz Slovenskih Konjic. K naraščaju iskreno čestitamo!

Na tiho nedeljo nas je bilo kar precej pri maši. Po maši smo bili tudi v dvorani, da smo se lahko med seboj pomenili. Ga. in g. Cimerman sta poskrbela, da nobenemu ni bilo treba biti lačen ali žejen. Na obisku so bili to nedeljo tudi štirje rojaki iz Salzburga in šest iz Halleina.

PREDARLSKA

V okviru Škofijske športne organizacije se je konec preteklega leta organiziralo *Slovensko planinsko društvo na Predarlskem*. S tem je stremenje nekaterih idealistov na področju telesne kulture do-

Najmlajši smučar-tekmovalec na poti.

Metod Čop, najhitrejši tekmovallec, pije iz svojega pokala.

bilo svoj organizacijski okvir za nastopanje v javnosti.

V zimskem času stoji seveda v ospredju smučarska sekcija, ki je 19. februarja priredila veleslalom za vse starostne skupine v dolini Laterns na bregu Gapfohl, kjer je bila že lansko leto prva tovrstna prireditev.

Deset dni pred tekmovanjem je zapadlo dosti snega, tako da so bili zunanji pogoji ugodni in prijavilo se je 73 udeležencev. Proti pričakovanju vseh pa je v jutru tekmovalnega dneva pričelo deževati in to ne samo v dolini, temveč tudi v višini približno 1500 m, kjer je bil predviden start. Marsikdo se je tega nepričakovanega vremenskega preloma ustrašil, tako da je startalo „samo“ 53 oseb, približno toliko kot lansko leto.

Nadaljnja ovira je bila v tem, da smo morali s tekmovanjem pričeti eno uro prej, kot je bilo napovedano, to pa zato, ker so približno na istem terenu tudi druga društva imela svoja tekmovanja. Zaradi tega je bila mrzlica pri funkcionarjih razumljiva, ker je bilo treba v skrajšanem času pripraviti in urediti vse potrebno. Vendar je uspelo vse tekmovalce pravočasno spustiti na progo, z izjemo dveh mladincev, ki sta se prepozno prijavila in nista o pravem času našla startne točke. Višinska razlika je

pri normalni progi znašala približno 150 m, pri krajši mladinski progi pa 70 m.

Najboljši čas dneva je z 51.65 sekundami dosegel Metod Čop iz sosedne nemške pokrajine. Čase pod eno minuto je imelo pet tekmovalcev, najslabši čas je bil 1,34.74.

Pri dekletih in fantih od 10 do 18 let je na krajši progi dosegla najboljši čas Irena Stipetič s 26.60 sekundami, pri otrocih do 10 let pa Nataša Herga z 31.74 sekundami.

Žirija je bila zelo stroga in dosledna. Zaradi izpuščenih vrat st morala biti dva najboljša tekmovalca diskvalificirana. Razburjenje je bilo razumljivo, toda nihče ne more očitati sodnikom pristranosti. Večinoma je prevladal športni duh, da je treba priznati pravilno odločitev sodnika, čeprav — kot vedno — obstaja možnost pomote.

Razdelitev nagrad in objava dokončnih rezultatov je bila izvršena v naši dvorani v Rankweilu. Požrtvovalne članice in člani Planinskega društva so nabirali športne in blagovne nagrade za naše tekmovanje. Priznati moramo, da je bil tako pri uradnih institucijah kot pri privatnih firmah opažen velik odziv. Iz tega lahko sklepamo, da je društveno delovanje v javnosti bilo ugodno sprejeto. Prvi tekmovallec v vsaki skupini je dobil pokal ter zlato medaljo. Medalje in diplome so dobili tekmovalci na drugem in tretjem mestu. Športna priznanja je razdelil voditelj oddelka za tuje delavce pri Delavski zbor-

nici na Predarlskem, g. Sonderegger, ki je bil že pri ustanovitvi društva v veliko pomoč.

Pokale so darovali: 2 komada Delavska zbornica, 2 komada predsednik Delavske zbornice Bertram Jäger, Jugoslovanski konzulat v Feldkirchu, Avstrijsko-jugoslovansko društvo na Predarlskem ter več domačih in tujih bančnih zavodov in drugih gospodarskih ustanov. Škofija v Feldkirchu pa je v celoti prevzela stroške za ureditev proge in za časomerilce.

Pri končni oceni ne smemo prezreti dejstva, da novemu društvu še ni bilo mogoče zajeti v njegov okvir vseh tukajšnjih slovenskih smučarjev. Treba bo torej vložiti še nekaj propagandnega dela. Istotako bo treba povzdigniti športni duh. Popoln uspeh pa je imela prireditev pri mladini in mislimo, da mladi tekmovalci te prireditve ne bodo tako hitro pozabili.

Glavni funkcionarji novega društva, s katerimi naj se interese povežejo, so:

predsednik Štefan Felbar, 6890 Lustenau, Hasenfeldstrasse 70, (telefon 05 5 77/52 09);

vodja smučarske sekcije Tone Podgornik, 6844 Altach, Löwenstr. 9, (telefon 05 5 76/36 6 24);

vodja planinske sekcije Jože Rupnik, 6914 Hohenweiler, Im Reitmoos, (telefon 05 5 73/28 45)

SPITTAL OB DRAVI

Končno se le bližamo pomladi. Čeprav počasi, vendar z gotovimi koraki lezemo v pomladne dni.

Naši prvaki pri smučarskih tekmah na Predarlskem z dobljenimi pokali.

Te prihajajoče pomladi pa ni več dočakal naš rojak g. Jože Zupančič. V 80. letu svoje starosti ga je Bog poklical k sebi. Zadnje čase je bil bolj bolehen. Z rešilnim avtom je bil prepeljan v bolnišnico, kjer pa je že po nekaj dneh umrl. Pogreb s pogrebno mašo zanj je opravil g. kaplan Opetnik ob asistenci g. Marošija. Na njegovi zadnji zemeljski poti ga je spremljalo precej rojakov in tudi drugih ljudi.

G. Zupančiča se bo gotovo spomnilo mnogo rojakov po svetu, saj so skupaj gradili ceste in ostala gradbena dela. Pokojni zapušča ženo Ančko, v domovini pa sina z družino in hčerko s svojci. Vsem naj bo izrečeno naše osebno sožalje!

18. marca je obhajal svoj god g. Ciril Lavrič. Prav je, da smo se ga tudi Špitalčani spomnili in mu zaklicali: Vse najboljše in na mnoga leta! Obišče nas vsak mesec za kratek čas, opravi za nas marsikatero skrito, na videz skromno in nepomembno delo, ki pa se izkaže, da je končno le motor, ki marsikaj poganja. Včasih tudi kaj zabrudimo, vendar pa moramo reči, da je gospod Ciril konec koncev le fant od fare. Zato še enkrat: Bog ga živi!

Tudi letos smo imeli v postu duhovno obnovo. Tukajšnji g. kaplan in gg. salezijanci so nam dosti poučnega povedali in nas vsaj z dobro besedo pripravili in nam uglasili pot za notranjo pripravo letošnje Vélike noči.

belgija

LIMBUREG-LIEGE

V soboto, 25. februarja, je „Vesela mladina“ pod vodstvom ge. Anice Varzsak-Kos pohitela v Essen na obisk k sestrski Folklorni plesni skupini „Ljubljana“. Prav prisrčno smo bili sprejeti. Takoj po okrepčilu so začeli vaditi nove plesne in vadili do kosila in popoldne spet enako vse do večerje. Gostje so nam pripravili prav bo-

gato kosilo in večerjo. V kuhinji so delale štiri dobre gospe: Irena Donika, Hilda Konthas, Angela Cvek in Heni Mužina. Stregli pa sta ga. Anemarie Broch in ga. Nevenka Cvek. Hvaležni smo jim za dobroto in požrtvovalnost. Srečanje sta s sodelavci organizirala voditelja skupine g. Heinrich in ga. Jožefa Sieger, ki sta gostom tudi izročila prijazna darila. Vsem se za bratsko gostoljubje prav iskreno zahvalujemo.

Hvaležni moramo biti vsem, ki se posvečajo napornemu delu za mladino. Pa naj bi se ne omejili samo na plesno kulturo! Izredno uslugo bomo storili mladini in narodu, če se bomo resno trudili iz naše mladine oblikovati zrele osebnosti z ostrim čutom za resnico, pravico in svobodo.

Blagoslov v mladi družini: V družini g. Franca in ge. Hilde Šumah so presrečni ob brhkem prvojenjcu, ki je pri krstu dobil ime Danijel. Iskreno čestitamo in želimo srečo pri vzgoji.

HEUSDEN — Nismo še poročali, da so Uršičevi lani v juniju poročili sina in hčerko. G. Ivo Uršič je sklenil zakonsko zvezo z gđc. Marie Rose Vleugels, gđc. Frida Uršič pa je peljala pred oltar g. Ooms Koen. Iskreno čestitamo in želimo vso srečo!

Tudi Kukovčevi so že poročili dve hčerki, dva pa sta še doma. Sin Ivan lepo napreduje v umetnosti na orglah. Vsak dan se pridno vadi. Tudi nesreča, ki jo je imel z očesom, ga ne ovira. Čestitamo k pogumu in vztrajnosti. Želimo, da bi iz njega nastal velik umetnik.

CHERATTE — V letu 1977 je tu bilo precej bolezní. Vrla ga. Ivanka Rot je odlično prestala operacijo v „rdeči hiši“ v Herstale-u, tudi njena snaha je morala pod operacijski nož in še drugi iz sorodstva in sosedstva, pa če je konec dober, je vse dobro. Ga. Ivanka je kmalu po operaciji imela v gostih otroke in vnučad ter jim je stregla, kot bi ji bilo šele 35 let.

LANAKEN — V februarju je bilo v tukajšnjem sanatoriju kar 7 naših rojakov: gg. Matija Zupan, Julij Alif, Jožef Kresè, Jožef Novak, Križaj, Anton Martišan in Šenkinc. Omenjenim in vsem drugod, za katere še ne vemo, pošiljamo posebne velikonočne pozdrave.

Vljudno vabimo na spomladansko prireditev „Vesele mladine“, ki se bo vršila v soboto, 15. aprila 1978 v dvorani Casino, Eisdenu.

Nastopajo: „Vesela mladina“; Folklorna plesna skupina „Ljubljana“ iz Essena; Mešani zbor „Slomšek“; Naši najmlajši.

Prosto zabavo s plesom bo vodil naš priljubljeni „Študentovski orkester“.

Povabite znance in prijatelje!

Na veselo svidenje!

Društvo „Slomšek“

Naši rajniki: Nismo še poročali, da je lani v novembru mirno v Gospodu zaspala ga. Jožefa Es, roj. Killer, stara 74 let, mati 8 otrok. Rodila se je v Trbovljah, v Eisdenu je živela skoro 50 let. Med vojno je veliko trpela. Pomanjkanju so se pridružile še bombe, ki so ji umorile dve hčerki. Bila je tiha, plemenita žena, ki je živela samo za otroke. Pa so pozneje tudi otroci lepo skrbeli zanj. Rajniki so jo v lepem številu spremljali na zadnji poti.

V Maasmechelenu smo se na koncu februarja poslovili od vdove ge. Marije Lipovšek. Njen prvi mož je bil Ivan Rutar, drugi pa Ivan Šintler. Dočakala je 79 let. Rajna ga. Marija je bila marljiva kot mravlja. Ni imela časa, da bi o drugih slabo govorila. Gostoljubno vam je postregla z dobrim jabolčnikom, ki ga je sama napravila. Za vsakega je imela prijazno besedo. V prejšnjih letih smo jo redno videli na naših prireditvah. Slovenci in prijatelji so jo v lepem številu spremljali na zadnji zemeljski poti.

V Dilsenu je 21. februarja umrla ga. Marija Kravanja, roj. Blatnik, stara 63 let. Po smrti njenega moža Alberta sta sinova in vnuki bili

njeno veselje in tolažba. Bolezen, ki ne prizanaša, jo je prezgodaj odvezla njeni družini.

V Cheratu sta v letu 1977 umrla g. Jožef Beniš, star 71 let, in njegova tašča ga. Marija Valle, stara 85 let. G. Beniš je bil istrski Hrvat, pa se je v Belgiji vedno držal družbe Slovencev iz bovškega kota. Bil je priden delavec, skrben mož in oče ter dober sosed.

Žalujočim vseh pet omenjenih izrekamo krščansko sožalje. Naj počivajo v miru!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Jubilejna 25. SLOVENSKA PRIREDITEV bo v nedeljo, 30. aprila 1978, v župnijski dvorani „Familia“ v Gilly- Haies, Charleroi. Začetek ob 16 uri.

Skozi dolgih 25. let se vrsté leto za letom, brez prekinitev, te kulturno-zabavne prireditve, ki vsako leto privabijo veliko število slovenskih rojakov in rojakinj. Tudi letos bomo nadaljevali s tradicionalnim programom, katerega se držimo že 25 let: pozdravne besede, venček slovenskih narodnih pesmi, nastop naših najmlajših, veselohra in domača zabava.

Letos bosta nastopila slovenska pevska zbor „Simon Gregorčič“ iz Bruslja in „Slomšek“ iz Eisdena, „Vesela mladina“ z narodnimi plesi ter pri domači zabavi „Študentovski ansambel“ iz Limburga. Glavna točka programa je pa veselohra, ki letos nosi naslov: „Kadar se nevesti jezik ne suče“. Ima tri dejanja in jo uprizarja Dramatski krožek „F. S. Finžgar“ iz Charleroi.

V začetku aprila boste prejeli še posebna vabila, kot prejšnja leta. Pridite v čim večjem številu, da tako pokažete solidarnost s tistimi, ki to prireditev pripravljajo s tolikšno požrtvovalnostjo in trudom! Organizator je seveda „Zveza slovenskih kulturnih delavcev — Charleroi“.

Sedaj pa še par drugih novic. Na praznik Lurške Matere božje, 11. februarja, je izseljenski duhovnik *krstil* malega Sebastijana, dru-

gega sinčka v družini Burick-Borič iz Montignies-sur-Sambre. Iskreno čestitamo!

V kliniki Notre-Dame v Frameries je *zatisnila svoje trudne oči* ga. Ivanka Felc, roj. Bizjak, iz Quaregnona, in sicer 22. februarja. Izredno veliko število slovenskih rojakov in rojakinj ter belgijskih prijateljev jo je pospremilo v soboto, 25. februarja, na njeni zadnji zemeljski poti.

Pokojna Ivanka se je rodila leta 1894 v Otaležu pri Cerknem (Slovenija) in je dočakala lepo starost: skoraj 84 let! Največji del svojega življenja je preživela v Belgiji. Zelo rada je čitala, posebno „Našo luč“ in vsakoletne mohorjevke. Bila je redna udeleženka na slovenski prireditvi v Gilly-Haies vključno visoki starosti, saj je tako rada bila v slovenski družini. Bila je globoko verna Slovenka in se je, dokler je le mogla, udeleževala slovenskih svetih maš v Quaregnonu. Naj počiva mirno na božji njivi!

Njeni hčerki ge. Ivanki, poročeni Želè, sinu g. Bernardu ter ostalim sorodnikom naše toplo sožalje! Vsi jo bomo ohranili v najlepšem spominu, saj nam je v marsičem lep vzgled!

Zadnja fotografija pokojne ge. Ivanki Felc iz Quaregnon-a (Belgija).

Družina Zaletelj-Jerlah iz Marcinelle v Belgiji.

francija

PARIZ

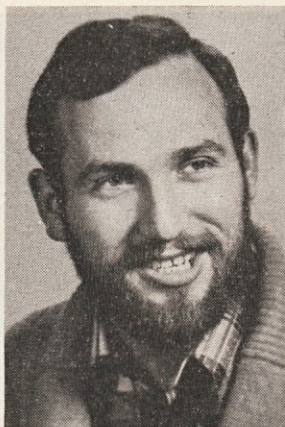
Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, Paris 15°, tel. 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

SLOVENSKA NOVA MAŠA V PARIZU

V času, ko je zaradi vedno večjih obilnih težav vedno manj duhovnikov, je tem bolj pomembno, ko se mladi človek odloči za izključno službo Bogu in ljudem.

Naš rojak Drago Ocvirk, ki s tako požrtvovalnostjo in s tako spretno roko vodi petje pri naših bogoslužnih opravilih, bo na velikončni ponedeljek v Celju posvečen v duhovnika in bo v *nedeljo*, 9. aprila, ob petih popoldne daroval v naši cerkvi svojo prvo sveto mašo.

Novomašnik Drago Ocvirk
v Parizu.

Drago je bil rojen 1951 v Celju, gimnazijo je študiral v Zagrebu. Po maturi leta 1971 je stopil v redovno družbo lazaristov. Bogoslovni študij je začel v Ljubljani, nadaljuje pa ga sedaj na Katoliškem inštitutu v Parizu.

Pri njegovih prvih korakih na njegovi duhovniški poti ga bodo spremljale naše molitve in naše iskrene čestitke ter želje, v nedeljo, 9. aprila, pa se bomo skupaj z njim zahvalili za milost, ki jo je prejel, in molili za to, da bo njegovo duhovniško poslanstvo plodonosno za rast božjega kraljstva med nami. Pokažimo, da znamo ceniti žrtve in življenje duhovnikov!

Pomladansko srečanje, ki ga prireja naše Društvo Slovencev, bo v nedeljo, 30. aprila; točen spored in naslov boste dobili na posebnih vabilih.

Že sedaj sporočamo, da bomo na *binkošti*, 14. maja, imeli obisk koroškega pevskega zbora „Jakob Petelin-Gallus“ iz Celovca. Mašo bomo imeli ob štirih popoldne v naši cerkvi, takoj po maši pa bo v isti cerkvi koncert verskih in narodnih pesmi. Gotovo bo to nepozabno doživetje za nas vse in zato si že sedaj rezervirajte binkoštni dan za to srečanje s slovensko pesmijo.

LA MACHINE (Nièvre)

1. marca je nenadoma, zadeta od srčne kapi, umrla gospa Ljudmila Pilihi-Pilli in bila pokopana 3. marca. Pokojna je bila stara 55 let in je tako po dveh letih odšla za svojim možem Vilijem. Naj počiva v miru in naj jo spremljajo naše molitve!

LURD

Skupno slovensko romanje (z bolniki) bo od 14. do 19. julija. Kdor bi se tega romanja želel udeležiti, naj se dogovori s svojim duhovnikom! Ne pozabimo: srečanje s Kristusom in z Marijo mora biti tudi srečanje z brati in sestrami, in to je romanje v Lurdu!

Ali ste v postu kaj mislili na SLOVENSKI DOM V PARIZU in zanj kaj napravili?

PAS-DE-CALAIS in NORD

V aprilu in majniku hočemo predvsem pripraviti *prvo obhajilo* naše mladine. To naj bi bila zadeva vse skupnosti, saj je prav prvo srečanje z Jezusom za vsakega otroka tako odločilnega pomena! Ni tako važno zunanje praznovanje niti obdarovanje otrok kot pa duhovna priprava vse družine. Naj nam Marija, Mati svete Cerkve, pomaga pri tej tako važni pripravi.

Prvo obhajilo otrok v Liévinu bo 28. maja, v Méricourt pa 4. junija.

Pri krstu je postala božji otrok v Halluin (Nord) 11. februarja Valerija Zrinščak. Naj jo vse življenje spremlja božja milost!

V Mericourt-Minnes sta si 11. februarja v kapeli Matere izseljencev podelila *zakrament sv. zakona* Danijel Zorko in Marija Jožefa Nawojski.

Vsem mnogo božjega blagoslovaj!

Globoko nas je pretresla *nenadna smrt* 45-letnega rojaka Janeza Pušnika, ki se je zgrudil, zadet od srčne kapi, na ulici. Tih, dober in miren po značaju je šel skoro neopazno mimo nas vseh. Toda njegovi svojci, zlasti mati, ga bodo

toliko bolj pogrešali. Pokopan je bil v Billy Montigny 15. februarja.

V Liévinu je 26. februarja, *zatisnila oči* po daljši bolezni v svojem 83. letu življenja ga. Helena Valetič, koroška rojakinja. Do konca je stregla z veliko požrtvovalnostjo svojemu soprogu, umrlemu pred dvema in pol letoma. Sama pa se je ob negi svojih otrok skrbno pripravila na pot v večnost, saj je še pred svojo smrtjo ob prejemu zakramentov izjavila, da rada odhaja v večnost, Kristusu naproti.

Naj se oba umrla v Gospodu spočijeta.

AUMETZ

Za *prvomajsko romanje* k Brezjanski Mariji Pomagaj v *Habsterdick* bomo letos vzeli en avtobus s 35 do 40 sedeži. Upamo, da ga bomo napolnili; to je odvisno predvsem od vas Slovencev, ki se boste odločili za to romanje. Tisti, ki mislite iti, se prijavljajte vašemu dušnemu pastirju g. Tonetu Dejaku. Vožnja bo stala 25 frankov, za otroke manj.

Šli bomo iz Aumetza 1 uro pozneje, to se pravi, namesto 20 minut čez 6. uro, se bomo odpeljali 20 minut čez 7. uro. Romarji boste čakali avtobus na navadnih mestih, samo eno uro pozneje.

EPERNAY

Sporočamo, da bomo imeli *zopet slovensko mašo* četrto nedeljo v aprilu. Za naslednjo nedeljo, ozioroma za 1. maja, ki je takoj v ponedeljek za nedeljo, pa rojake spominjamo, da lahko gredo na *prvomajsko romanje* k Brezjanski Mariji v *Habsterdick* zdaj, ko imajo krasno avtocesto, prav do tam, seveda je 'peage', toda za enkrat in na romanje...

TUCQUEGNEUX-MARINE

Sneg je skopnel. Zvončki in trobentice nas pozdravljajo. Ptice se lilke se vračajo. Pomlad, najlepši letni čas, je tu, čas upanja in veselja za vse ljudi, posebno pa še za tiste, ki so tudi v tujini ohranili vero.

Spomladi je ena nedelja, ki ni taka kakor druge, to je Vélíka nedelja, dan Gospodovega vstajenja. Narava, ki je mirno počivala pod snežno odejo, se prebuja. Ali se bomo res tudi mi prebudili?

Tega človek ne more s svojim pičlim in majhnim razumom dognati in, ker ne more razumeti, ni res. Tako mislijo mnogi. Da se je Kristus boril proti oderuhom, da se je potegoval za revne in zatirane ljudi, to verujemo in z veseljem pripovedujemo drug drugemu. Le s težavo pa ljudje verjamejo, da je oznanjal posmrtno življenje in rekel: „Okó ni videlo in uho ne slišalo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo.“

Škoda, da na tujem ni tistih lepih velikonočnih obredov, kakor smo jih doživljali doma in ki so nam lajšali vero v to, česar s svojim skromnim razumom ne moremo doumeti.

Zdi se mi, da je vera podobna morju: enkrat gre gor, enkrat dol, to je plima in oseka (znanstveno povedano). Kadar se morje umakne nazaj, gremo hitro pobirat školjke in razne morske živali. Kar jih ostane, so vesele, ko se morje zopet vrne. Tudi vera se suši in nekam umika. Hudobni duh izkorišča to, da brž nabere nekaj duš v svoj žep. Blagor tistim, ki se ne dajo zapeljati, kajti tudi vera se bo zopet vrnila, morda prej in bolj hitro, kakor mislimo!

J. J.

VZHODNA LOTARINGIJA

Pretekli marec nas ni mogel posebno razveseliti. Veliko snega in led na cesti sta preprečila, da nismo mogli imeti napovedanih maš po kolonijah. Nadomestili jih bomo v aprilu in maju. Sv. maše bodo:

Habsterdick: ob četrtnih 6., 20. in 27. aprila ob 9.30.

Merlebach: vsako nedeljo ob 10. uri v Hospice Ste Elisabeth. — Med tednom: vsako sredo, petek in soboto ob 7.15 v župnijski cerkvi v Merlebachu.

Po kolonijah bodo oznanjene pri nedeljski službi božji.

Za velikonočni praznik smo z ve-

seljem pozdravili č. g. Dejaka iz Aumetza, ki je pomagal pri obhajilu bolnikov in pri mašah na véliki ponedeljek, torek in sredo.

Za Veliko noč je g. Šinkovec, dirigent zbora „Slomšek“, pripravil zelo lepe pesmi vsem, ki so se udeležili naših svetih maš.

V nedeljo popoldne, 24. aprila, bo cerkveni zbor „Slomšek“ zapel nekaj Marijinih pesmi v kapeli v Habsterdicku, kjer bo ta župnija ta dan dobila nove orgle. Točen čas bo objavljen v časopisih.

Že sedaj sporočamo tudi *slovesno praznovanje 1. maja*, ko bomo poleg vsakoletnega obhajanja tega praznika in romanja v Habsterdick imeli v svoji sredi letošnjega *novomašnika* iz Pariza č. g. Draga Ocvirka (doma iz Celja), ki bo maševal ob 10. uri dopoldne ob obilni udeležbi naših duhovnikov in vernikov.

Vse rojake že sedaj opozarjamo, naj ne zamudijo lepe prilike *nove maše*, pri kateri bo naš cerkveni zbor „Slomšek“ spet navdušeno prepeval v proslavo praznika in nove maše. Naši dušni pastirji iz raznih dežel se že zdaj vneto pripravljajo, da pridejo na to redko slovesnost.

Na binkoštno nedeljo namerava zbor „Slomšek“ napraviti izlet v Belgijo in obiskati lepe kraje, v katerih živijo tudi naši rojaki. Pri-

javiti se je treba pri podpisnem ali pri predsedniku „Slomška“ g. Silvu Mavu, Rue de Savoie 290, Merlebach.

Po raznih bolnišnicah leži več naših rojakov, katere sem obiskal v ponedeljek vélikega tedna, s č. g. Dejakom, ki je pomagal te prve dni po kolonijah v okolici Merlebacha.

Vsem bolnim in zdravim želim ob tej priliki vse dobro in jih lepo pozdravljam.

Vaš Stanko iz Merlebacha

nemčija

MOERS

Sporočamo vam najprej vesele novice, na koncu pa eno precej tragično zadevo.

Za pustno soboto sta naš novi mešani pevski zbor povabila ljubezniva pater Fidelis in sestra Avrelija v Švico. Za Slovence sta v Zürichu priredila *Prešernov večer* in naših navdušenih pevcev ni prav nič motila predolga vožnja:

V Moersu pri naši lanskí polnočnici je nastopala izredno velika skupina otrok in odraslih. Isti pevski zbor je letos februarja gostoval na „Prešernovem dnevu“ v Zürichu.

*Pokojnemu
Vinku Satlerju
v prijateljski
spomin!
Člani
instrumentalnega
ansambla
„Mladi
vasovalci“
iz Porurja.
Drugi od leve
je pokojni
klarinetist Vinko.*

deset ur naporne poti tja in koj drugi dan na pustno nedeljo deset ur nazaj. Toda na tako odlično organizirano prireditev se je ta pot splačala.

Ostrmeli smo, ko smo opazovali, s kakšno zavestjo so „švicarski Slovenci“ samo za en večer postavili na odru kulisarijo Prešernove sobe iz Vrbe na Gorenjskem.

Občudovali smo tudi publiko, kako je brez godrnjanja, ropotanja in pokašljevanja prenašala skoraj dve uri trajajoči duhovni in kulturni program. Kaj takega tukaj v Nemčiji nismo vajeni. Velja pravilo: 30 minut je več kot preveč resnega programa, kajti ljudje hočejo zabavnega oddiha.

Gospodična Albina je smiselno in dovršeno prebrala slavnostni nagovor. Med drugim je vmes vpletla tudi nekaj bolj šaljivega, ko je med drugimi Prešernovimi potezami omenila:

„Naš pesnik je ostal pristni, neizkoreninjeni Slovenec. Rad je jedel gorenjske žgance in kislo zelje pa kranjske klobase, cenil dobro kapljico in gledal po lepih ženskah. Dobre zveze je imel po kloštrih in farovžih, po drugi strani pa si je privoščil ‚farje‘ in pomiloval ‚nunice‘. Obenem pa je imel nadvse požrtovalno srce svečenika, ki je daroval idealom Svobode, Resnice, Pravice in Lepote. In kakor posvečeno srce device je imel nedolžno, občutljivo otroško dušo.“

Naši švicarski gostitelji so bolj dovršeno od nas izvajali pevske in literarne točke — saj so se pripravljali veliko dlje kakor mi, a so bili tako dobrohotni in vljudni, da so ob našem skromnem nastopu enako navdušeno ploskali.

Kultura ter Prešeren gor ali dol — sprostili smo se šele pri zabavnem pustnem delu večera in preplesali tja v jutro pustne nedelje. Pri dobrem vinu in klobasah, ki so jih pripravile skrbne gospodinje, bi si upali trditi: Če bi naš pesnik ta večer živel med nami, bi z nami skupaj počel isto. Od njegove strani torej ne bo pritožbe.

Najdaljši „karneval“ v Evropi: Od Moersa do Züricha je dobrih 700 km avto ceste. Naša utrujena nemška šoferja, vodji našega avtobusa, sta od navdušenja vijugala sem in tja po avto cesti, ker sta gledala naše Slovence in ves svet v rožnatih barvah. Ko sta privozila nazaj v Moers, sta izjavila: „Rada peljeva še enkrat nazaj, tako je bilo prijetno. Še nikoli v svojem življenju nisva kaj takega doživela. To je bil pravzaprav najdaljši karneval letos v Evropi, dolg 1400 kilometrov.“

Naši ljudje so vozilo znotraj okrasili z barvnimi trakovi, iz skritih koticov so priromale steklenice vseh vrst, oblik in barv. Spredaj ob mikrofону pa se je glasilo: „Pokaži, kaj znaš“ brez konca in kraja ter naše slovenske narodne

in nemške popevke brez kraja. Starosta potovanja 81-letna gospa Helena Kotova, mati osmero otrok in stara mama številnih vnučkov in pravnučkov, se je čutila kakor mlado dekle. Vrgla je palico od sebe in poskakovala z drugimi. Res, šele tedaj je do kraja oživel Prešernov duh.

Patru Fidelisu, sestri Avreliji, vsem Vajinim sodelavcem, vsem dragim rojakom v Švici še enkrat prav velika zahvala! In povabljeni ste tudi vi, da nas pridete obiskat na naše slavnostno *binkoštno srečanje* letošnjega 14. maja v Stadthalle in Neuss.

Pridite! Prisrčno povabljeni?

Življenje pa ni brez grenkih kapelj. Ena velika nas je spremljala vso pot. Tri dni pred našim prešernovanjem in pustovanjem se nam je *smrtno ponesrečil* naš dragi prijatelj in član ansambla klarinetist Vinko Satler iz Essna. Skupaj z „Mladimi vasovalci“ bi moral nastopiti v Zürichu, pa je morda takrat že godel med nebeškimi angelci slavo Bogu. Bog mu daj dobro, njegovi družini pa iskreno sožalje!

KÖLN

Veseli in hvaležni smo božjega daru, da se pravzaprav po vseh naših slovenskih postojankah čutimo *vedno bolj povezani*. To smo doživljali pri vseh naših mašnih sre-

V Krefeldu smo se lani sv. Miklavžu prisrčno zahvalili.

čanjih in pri zadnjem miklavževanju v Hildnu in Krefeldu.

Pripravljamo se že na bližnji prvomajski izlet. Popeljali se bomo zopet z ladjo po Renu. Tokrat bomo imeli s sabo naš priljubljen ansambel „Sirena“ iz Solingena. Prosimo, da si čimprej omislite vstopnico. Na razpolago bo samo toliko vstopnic, kolikor je sedežev.

Bliža se tudi naše Binkoštno srečanje, ki bo tudi letos v Neussu pri Düsseldorfu v Stadthalle.

Zadnje čase so naslednji novorojenčki povečali našo širno slovensko družino in prejeli milost sv. krsta:

v Kölnu: Natalija Krefl, hčerka Meggi in Jožeta;

Cikačevi Vesni, ki je po sv. krstu postala božji otrok, iz Monheima želimo vsi vso božjo ljubezen.

v Krefeldu: Angelika Točaj, hčerka Marije in Vladimira;

v Solingenu: Aleksander Jenusch, sin Frančiške in Otmarja;

v Hildnu: Ervin Šenk, sin Terezije in Adolfa; Simon Tement, sin Katarine in Alojza; Robert Daničič, sin Marije in Draga; Danijel Šešek, sin Marije in Antona;

v Bergneustadtu: dvojčka — Alenka in Jože Zorko, hčerka in sin Rozalije in Jožeta.

Dragim staršem in botrom ponovna prisrčna voščila!

*Dvojnega
krstnega veselja
Zorkovih v
Bergneustadtu
smo bili vsi
deležni.*

HESSEN

FRANKFURT — Presneti pustni čas je bil letos tako kratek, da smo ga komaj, prav za rep, ujeli. Na pustno soboto smo imeli *pustno prireditev*. Ob poskočnih vižah „Veselih Pomurcev“ res ni bilo treba posebej vabiti, naj se zavrté. Da so si utrujeni nabrali novih moči, so poskrbeli pridni sodelavci in pripravili domačo kapljico ter dobre klobase, tako da je bilo za oboje poskrbljeno. Kar prehitro je minil čas, ko smo morali reči: za danes je dovolj, saj je bil ta danes v resnici že novi dan.

Dvorano so nam odstopili farani župnije sv. Bonifacija, ki so jo za ta namen tudi lepo okrasili, ker so naslednji dan nadaljevali naše de-

lo. Seveda smo jo lepo pripravljeno in pospravljeno tudi pustili, zato so pomagači šli zelo „zgodaj“ spat! Naj se jim prav lepo zahvalimo!

V *postnem* času smo poskušali malo poglobiti svoje srečanje s trpečim Kristusom, zato smo pri nedeljskih pridigah „srečavali Kristusa“ in se tako pripravljali na velikonočne praznike.

Upajmo, da nam je to omogočilo lepše doživetje Velike noči!

Tudi naši *šolarji* so kar pridni. Sicer jih je gripa malo „zredčila“ pri pouku, sedaj pa so spet skoraj

Da, lani na binkošti smo bili v Neussu vsi zelo zadovoljni!

polnoštevili. Veseli bomo, če se pridružijo še drugi, nekaj več bi jih gotovo lahko prišlo; še vedno je čas, da se pridružijo pridnim navzočim.

STUTTGART-okolica

Švedska v besedi in sliki: Pravi, da živi na Švedskem 3000 do 4000 Slovencev. Iz različnih razlogov in v različnih obdobjih so zapustili Slovenijo in odšli iskat kruha v to severno deželo, polno jezer in gozdov, bogatih rudnikov železa in zelo razvite industrije. Nekateri so tu našli srečo in lepo napredujejo. Drugim je bila sreča manj naklonjena in se v švedsko okolje kar ne morejo vziveti.

Pri skioptičnih predavanjih v Schwaikheimu (11. februarja) in v Stuttgartu (12. februarja) smo si Švedsko podrobneje ogledali. Ugotovili smo, da je to lepa dežela. Veliko naravnih lepot smo odkrili ob dolgih morskih obalah in številnih jezerih, v gozdovih, na valovitih planjavah in posebno še na Laponskem, v deželi polnočnega sonca. Tudi mesta so lepo grajena, posebno Stockholm.

Pri tej mizi sedimo: Marija, Majda, Nataša, Jasna, Liljana, Silva, Jovanka in Valerija. Okrog nas pa sedi v tem razredu Sobotne šole v Stuttgartu še 37 učencev. Če bi radi vedeli, koliko nas je v vseh treh oddelkih, potem si pa zapomnite številko 73.

V gospodarskem pogledu dežela ne napreduje več v skokih. Prejšnja vlada je hotela ljudem nuditi preveč in je pri tem izpraznila državne finance. Tudi na področju družinske vzgoje in vzgoje mladine se ni ravno dobro izkazala, kar je povzročilo razrvanost družin in izkoreninjenost mladine. Tako stanje pa seveda ne obljublja lepe bodočnosti.

Statistika da misliti:

Na Baden-Württemberškem odrasča 134.000 otrok pod 18. letom starosti brez očeta in jih morajo oskrbovati samo matere. Deželni urad za statistiko v Stuttgartu sporoča, da živi v deželi 2,4 milijona otrok pod 18. letom. Tako odrasča vsak 16. otrok brez očeta.

Od 1,3 milijona mater v deželi jih živi 7 odstotkov zase in od teh je 17 odstotkov samskih, 38 odstotkov vdov in 44 odstotkov ločenih. Skoraj 48 odstotkov mater — 621.000 — stoji v delovnem razmerju in sicer od poročenih 47 odstotkov, od neporočenih 82 odstotkov, od ločenih 77 odstotkov in od ovdovelih 51 odstotkov. Ni težko uganiti, kakšne vzgojne probleme prinaša tako stanje še posebno pri neporočenih in ločenih materah.

Mislili smo na reveže:

Postno akcijo nemških katoličanov pod imenom „Misereor“ (nabirka za revne in lačne po svetu) smo podprli tudi Slovenci na Württemberškem in zbrali v ta namen 1280.— DM. V tej vsoti je prispevek od dobička na pustni prireditvi in od nabirk pri slovenskih mašah

v postnem času. Vsem, ki so pri tem sodelovali, iskrena zahvala!

H krstom čestitamo:

V Stuttgartu Strojari Antonu in Alenki k hčerkici Irenici; Ramšak Avgustu in Ivanki k hčerkici Mateji, Merkaš Franju in Barbari k sinku Jasminku; v Heilbronnju Sečen Stanku in Silvi k sinku Svenu; v Scharnhausnu Lamovšek Antonu in Kristini k sinku Radku.

MÜNCHEN

Velika noč je, ko pišemo to poročilo, tik pred nami. Nanjo se pripravljamo posebno z nedeljskimi mašami in s križevim potom pred njimi, pripravili pa bomo tudi na tiho in cvetno nedeljo skupno obhajanje pokore. Brez blagoslova butaric in velikonočnih jedil tudi letos ne bo. Posebno slovesno pa bomo oblikovali mašo na veliko noč. Tako bo, upamo, tudi letos največji krščanski praznik pustil v nas žive sledi.

Nadaljujemo z *delom z mladino* v različnih oblikah: na predšolskem in šolskem tečaju, pri pravi birmancev in pri razgovorih z ministranti. Spet pa smo poskusili z razgovori z mladimi, ki obetajo živahen razvoj.

Nas šest obiskuje Sobotno šolo v Stuttgartu. Vsakokrat se zberemo pri tej mizi v Slovenskem domu na Staffenbergstraße 64. Letos se pripravljamo na birmo, ki bo 25. maja.

Največja prireditelj v zadnjem času je bila *veseloigra* „Trije vaški svetniki“, ki jo je naša igralska skupina postavila na oder 5. marca. Župnija je pri tem bistveno sodelovala: financirala je kulise, prekrbela dvorano, dala na razpolago svoje prostore za vaje in naredila propagando za predstavo.

Ob tej prireditvi je treba povedati nekaj stvari. Najprej to, da je bila to najbrž sploh prva *veseloigra* v slovenskem jeziku v Münchnu, odkar München stoji. Potem to, da je treba čestitati ogromnemu idealizmu, ki so ga igralci pokazali s tem, da so sprejeli režiserjevo povabilo k igranju: saj so prihajali k vajah iz oddaljenih krajev, žrtvovali veliko prostega časa in ne nazadnje tudi denarja: vse delo so opravili popolnoma zaastonj. Pa še to, da bi tudi prosvetno delo, kot je bila ta igra, zaslužilo od naših rojakov več pozornosti: 150 gledalcev je sicer že nekaj, a gotovo premalo.

Če naj v enem stavku ocenimo predstavo, lahko rečemo, da je bila lep uspeh. Kdor je igro gledal, je bil sam priča, kako so gledalci še in še prekinjali igralce s ploskanjem.

Najboljša igralca sta bila župan in njegova žena: če je bil on boljši v večji umirjenosti, je bila pa ona boljša v jasnejšem govorjenju. A gotovo sta onadva dajala vsej igri tisto osrednjo trdno os, okrog katere se je razvijalo ostalo dogajanje.

Če smo omenili že en par, omenimo še dve skupini: „svetniško“ trojko in pa mladi par. Trojka je kot celota vplivala, kot je morala: poklapano, poparjeno, brezizhodno. Pri mladem paru — učitelj in županova hči — pa je bilo čutiti neizravnano: medtem ko je bil on živahen, nagajiv, je bila ona preveč zavrta, premalo živa.

Najbolj tipična oseba *veseloigre* je bil ženin Jakec, „račka na vodi“. (Morda je bila še najbližje učitelj s svojo elegantnostjo.) Škoda pa, da je govoril Jakec prepotiho. S hvaležno vlogo, ki jo ima, bo lahko žel ob jasnejšem govorje-

*Poroka
Katančič-
Ogrinc
v Münchnu.*

nju še mnogo priznanja, kjer bodo igro ponavljali.

Še k ostalim vlogam: Sosedova hči je bila naravna, pristrčna; morda bi ji malo več živahnosti in glasu ne škodilo. Potovka in Jakčeva mati, ki jo je odigrala ista igralka, sta bili posrečeno predstavljeni kot dve vlogi: prvič klepetuljasto, drugič bahaško. Župnika sta odlikovali umirjenost in izredno jasna izgovarjava, pristojala pa bi mu malo starejša maska. Zdravnik je bil zanimiv kot postava: starejši mož z močnejšo postavo — res, takšnega si človek zdravnika predstavlja.

Režiser je opravil ogromno delo in treba mu je iz vsega srca čestitati. Gotovo bi bilo več vaj v prid, da bi bil tempo hitrejši in da bi bila premikanja igralcev na odru bolj dognana. A tega se gotovo režiser sam najbolj zaveda in bi si sam verjetno ničesar drugega bolj ne želel kot to; istočasno pa ve, da mora računati z dejanskimi možnostmi.

Zares smo veseli lepega uspeha naše igralske družine in ji želimo še novega poguma in idealizma, da nas bo kmalu spet razveselila s kakšno igro.

Naj še omenimo, da so tudi kulise izdelali za to predstavo igralci sami.

Krščeni so bili: Tanja Lekše, hčerka Stanislava in Ane, roj. Papež; Vesna Žižek, hčerka Alojza in

Ane, roj. Pondrk; Dejan Virant, sin Ferdinanda in Olge, roj. Grebenar. — Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

nizozemska

V soboto, 25. februarja, je bila v Heerlerheide vsakoletna *prireditelj* Slovenske folklorne plesne skupine. Stvar je bila odlično pripravljena. Očividno je, da ima ta skupina močno zaslombo v holandski javnosti. Dvorana je bila nabito polna, postrežba odlična. Prosto zabavo je vodil priljubljeni orkester, ki ga vodi g. Slavko Strman. Čeprav smo bili precej na tesnem, ni manjkalo dobre volje in gostje so se prav lepo zabavali. Tako se ta folklorna skupina sme ponášati z novim uspehom.

K uspehu čestitamo in se ga veselimo tudi zato, ker je v preteklem letu bila solidarna do drugih skupin, ki imajo manj možnosti priti do denarnih sredstev. Želimo, da bi vse naše skupine ščitile koristi naše celotne skupnosti. Le v bratski povezavi bomo močni!

Prilodno leto bo „Zvon“ slavil 50. obletnico delovanja. Vsi pomagajmo, da bo „Zvon“ mogel ta lepi jubilej čim dostojneje proslaviti.

LINDENHEUVEL — Slovensko društvo sv. Barbare je za tekočo poslovno dobo izvolilo naslednji odbor: S. G. Kropivšek, predsednik; Ant. Novak, podpredsednik; S. F. Reberšek, tajnik; S. Hanssen, blagajnik; Ant. Muha, drugi blagajnik; J. Novak, F. Rojnik, E. Ložnik, člani odbora; Ferdi Rojnik mlajši, zastavonoša.

Čestitamo in želimo uspešno delovanje.

Švedska

Ko sem prišel na Švedsko, sem velikokrat slišal naše rojake z zanimanjem spraševati: „Kdaj bomo končno dobili škofa?“ Decembra smo zvedeli, da bo skoraj po dveh letih čakanja končno škofijski sedež le zaseden.

Novoimenovani škof Hubert Brandenburg prihaja iz škofije Osnabrück v Nemčiji. Rojen je bil 17. novembra 1923. Kot naslovni škof je zadnja leta opravljal službo vikarnega škofa za Hamburg in Schleswig-Holstein. Službo vodstva Stockholmske škofije je prevzel 26. februarja.

Ker je katoliška stolna cerkev premajhna, je bila uvodna maša v protestantski cerkvi sv. Katarine v Stockholmu. Pri tej maši, ki je bila v soboto, 25. februarja, opoldne, je škof sprejel škofovsko palico kot znamenje svoje nove službe. Izročil mu jo je apostolski delegat za Skandinavijo nadškof Jožef Žabkar. Njega mnogi poznate, saj je naš rojak in ste ga videli lani v Vadsteni.

Nadškof Žabkar je novega škofa kratko nagovoril. Med drugim mu je priporočil tudi tiste številne katoličane njegove nove škofije, ki niso rojeni na Švedskem, a so iz različnih vzrokov prišli sem in zdaj tu poteka njihovo življenje.

S škofom so sodelovali sosednji škofje in številni duhovniki, ki so za to priložnost prihiteli iz različnih krajev Švedske in severne Nemčije. Cerkev, ki ima nad tisoč sedežev, so do kraja napolnili ver-

Hubert Brandenburg, novi katoliški škof na Švedskem.

niki iz vseh strani škofije. Med pisano množico so bili pripadniki moških in ženskih redov. Prve klopi pa so zasedli zastopniki različnih krščanskih Cerkva.

Pri tej maši je bilo moč videti, kako Cerkev ravno preko škofovske službe nadaljuje Jezusovo delo in zbira božje ljudstvo. Da pa more dobro opravljati to svoje poslanstvo, ji je potrebna močna vera, zvestoba sami sebi in odprtost vsem ljudem dobre volje. Za to se želi prizadevati tudi novi škof. Njegovo škofovsko geslo je vzeto iz Jezusove molitve za Petrovo vero; „Naj ne opeša tvoja vera“ (Lk 22, 32). Zvečer pri televizijskih poročilih pa smo slišali njegovo izjavo novinarju, da bo skrbel predvsem za katoličane, pripravljen pa bo za razgovor z vsakim, ki želi stika s Cerkvijo.

V svojem nagovoru ob koncu maše je novi škof povedal, da z vso pripravljenostjo sprejema vodstvo Stockholmske škofije, čeprav s težkim srcem zapušča Hamburg,

kjer je mnoga leta deloval kot duhovnik in pomožni škof. Pravzaprav tudi on z nami deli usodo izseljenca, zato upravičeno pričakujemo, da bo imel za nas veliko razumevanja, mi pa mu bomo stali ob strani s svojo pomočjo in molitvijo.

Za nas Slovence na Švedskem je bilo leto 1977 v verskem pogledu zares ugodno. Dobili smo stalnega duhovnika v osebi gospoda Jožeta Drolca. Poleg tega je Sveta stolica imenovala škofa za področje te dežele, ki ga pogrešamo že nekaj let.

Z novim letom smo torej dobili župnika in škofa. Imamo vse predpogoje za bogato versko življenje. Ali si je vsakdo izmed nas tega svest?

Naš novi duhovnik je že zastavil svoje dušnopastirsko delo z obiskovanjem svojih župnij. Dne 19. februarja je letos prvič daroval sv. mašo v stockholmski stolnici. Kljub mrazu, ki nas neusmiljeno pesti že nekaj tednov, je bil obisk kar dober za tukajšnje razmere. Molili smo in peli v materini besedi in po končani maši smo posedeli v novi dvorani nekaj ur ob kavi in prigrizku in živahno kramljali med seboj. Postni čas je. Zato so nam te ure potekale bolj mirno kot po navadi, le otroški živžav se mi je zdel še bolj živahen kot sicer.

Naš novi duhovnik kakor tudi novi škof sta na Švedskem tujca. Ne bo jima lahko. Vsi pripadniki katoliške Cerkve živimo na prostornem področju te redko naseljene dežele, v majhnih skupinah ali celo posamič. V zimskem času nas pogosto obiskujejo severni viharji zdaj z ene strani, zdaj z druge, da nas kar pošteno zebe.

Oba imenovana dušebrižnika bosta imela v začetku polne roke dela. Ni lahko znajti se na „streh Evrope“, navezati stike z ljudmi na tem širnem področju s polletno zimo, še celo pa ne naučiti se švedščine, ki je na videz zelo podobna

nemščini, vendar postane precej trd oreh za vsakega odraslega človeka, čim vzame v roke učbenik. Izjemo tvorijo seveda otroci, ki se naučijo tujega jezika igraje s švedsko mladino. Moji so že znali govoriti, ko sem se jaz potil pri začetnih lekcijah. Nekaj let mi je bilo treba, da sem obvladal jezik, dasi je bil to moj osmi jezik, ki sem se ga moral naučiti. Čim bolj je učenec v letih, tem težje in zamudnejše postane učenje.

Švedščina ima pa še to posebnost, da je za tujca težje učljiva kot slovenščina. Marsikdo obstane na pol poti, ko opazi, da ne gre tako, kot si je predstavljal; starejši ljudje se navadno potrudijo le toliko, da se znajdejo pri delu, na cesti in v trgovini, da preletijo časopis in nekako uganejo, za kaj gre. Oba duhovnika pa morata obvladati dovršeno jezik tega naroda in mi bomo morali v začetku nekoliko potrpeti s pričakovanji nekaj mesecev, dokler se moža ne znajdeti v tem novem okolju. Naj bi njuni napor bili kronani z božjim blagoslovom!

Rubrika „Švedska“ v *Naši luči* je zelo revna, to moramo priznati vsi Slovenci v tej deželi. Poživeti jo moramo in obogatiti vsebinsko. Po moji presoji bi moral imeti vsak večji kraj svojega dopisnika, katerega naloga bi obstajala v tem, da bi zabeležil važnejše dogodke med Slovenci na svojem področju. Prihod našega duhovnika mednje predstavlja vsaka dva meseca časovni mejnik; v tem razdobju se je marsikaj pripetilo:

Nekomu je potekla življenjska doba in se je za vedno od nas poslovil. Otroci so se rodili. Nekaj družin se je vrnilo v domovino. Brezposelnost med našimi ljudmi se je pojavila v nekaterih krajih. Nastale so težave. Nekaj zakonov se je sklenilo itd.

Taka in podobna zapažanja je treba seveda zapisati s kratkim lastnim kometarjem. Pogovoriti se je treba, kdo bo ta material obdelal in poslal uredništvu „Naše luči“, recimo vsaka dva meseca. Zelo

prav pridejo fotografije, ki so jih posneli naši rojaki. Z njimi ponazorimo besedilo in dogodke poživimo.

Življenjska doba naših rojakov poteka med Švedi. Naša usoda je tesno povezana z njihovo usodo. Kako poteka prelivanje teh medsebojnih usod? Vse tako izgleda, da odlagamo svojo vrnitev v domovino iz leta v leto, da je marsikomu poteklo že deset let in še več.

Kakšni razlogi so nas pripravili k temu? Vsota usod naših rojakov na Švedskem predstavlja zgodovino slovenske emigracije v tej deželi. Nekoč se bodo poglabljali zgodovinarji našega jezika v spise, ki jih bomo zbirali in pošiljali reviji. Hoteli bodo razvozlati, kakšna zla sila nas je pognala z rodne grude; ali smo se res samo iz lakomnosti odločili zapustiti domovino?

Zanimivo pisanje bi tako nastalo. Naši rojaki bi kaj radi pogledali v revijo, če bi pod rubriko „Švedska“ dobili se roke ogledalo svojega življenja na severu. Naš stalni duhovnik bi služil kot vez pri zbiranju zanimivih podatkov. Poskusimo torej s tem delom! Za vse bo zabavno in koristno pri zgodovinski obdelavi slovenskega izseljevanja po drugi svetovni vojni.

B. P.

Švica

Proslava materinskega dne bo v *Oltenu* 23. aprila ob 16. uri in v *Zürichu* 21. maja, prav tako ob 16. uri v *Guthirtu*. Lepo vabljeni!

Letos obhajamo *10-letnico Slovenske misije* v Švici. Mislimo že sedaj, kako bomo dostojno proslavili ta naš pomembni jubilej! *Glavna proslava* bo ob našem romanju v *Einsiedeln*, 24. septembra t. l., ker je tam bila tudi otvoritev Slovenske misije. — V *Zürichu* pa bomo proslavili ta praznik 1. nedeljo v septembru. O programu boste še naknadno obveščeni.

Romanje v Sveto deželo: Od 15. do 21. oktobra imamo možnost romanja za ceno SFr. 665.— (polet in penzion ter avtobusni prevoz po Palestini). Prijave sprejemamo na Slovenski misiji.

V *Zürichu* so bili krščeni: Dušan Cvikel, sin Franca in Helene, roj. Škrjanc; Carmen Chiacig, hči Danila in Erike, roj. Majhen; Snežana Avramovič, hči Mirjane Botorič; Tatjana Žigon, hči Antona in Mirjane Botorič; Robert Mazi, sin Antona in Jožice Jug iz Glattbrugga in Lidija Doler, hči Ladislava in Marije Veber iz Rüti.

V *Appenzellu*: Lavra Belej, hči Karoline Belej.

Staršem čestitamo, novokrščenim pa želimo božjeva varstva.

*Zürich:
Snežana
in Tatjana
se zahvaljujeta
za sv. krst,
ki sta ga
prejeli.*

slovinci ob meji

BENEŠKA SLOVENIJA — V Ogleju se je zbralo 130 duhovnikov iz pordeonske, videmske in goriške škofije, kjer so govorili o dušnem pastirstvu v Furlaniji in o obnovi Furlanije po potresu. Govorili so v treh jezikih: v furlanščini, italijanščini in slovenščini. — Skupina beneško-slovenskih duhovnikov izdaja skupni župnijski list „Dom“. Članki, ki so pisani v beneškem narečju, v italijanščini in književni slovenščini, imajo namen vzgajati vernike versko, narodno in kulturno.

GORIŠKA — V Katoliškem domu v Gorici so priredili pestro pustno zabavo. Dramska skupina iz Štandreža je zaigrala Nušičevo komedijo „Analfabet“. Goriški skavti so uprizorili „Rop v banki“. „Veseli števerjanski fantje“ so zapeli nekaj popevk. Nato so nastopili s šaljivim programom Doberdobci in nazadnje fantje in dekleta iz Štmavra s prizorom „V šoli“, tri dekleta so zaigrala na citre in ansambel „Sabotin“ je zaigral dve Slakovi in eno laško popevko. — List „Katoliški glas“, ki izhaja v Gorici, pripravlja romanje na Mont Serrat pri Barceloni, v Saragozo v Španiji in v Lurd. Romanje bo v prvi polovici avgusta in bo trajalo 9 dni. — V župnijah nabrežinsko-devinske občine so zadnji čas uvedli dvojezične maše, kar je razburilo slovenske prebivalce, ki so zato, da bi bila vsaka maša le v enem jeziku (torej *enkrat* v slovenskem drugič v italijanskem). — V zimskem času je bila v Gorici lepa vrsta glasbenih nastopov: orgelski nastop organista Huberta Berganta, koncerti božičnih pesmi, gostovanje „Tria Lorenz“ iz Ljubljane, koncert mariborskega mladinskega zbora in nastop violinista Igorja Ozima. — Gimnazija in Licej „Primož Trubar“ v Gorici pripravljata srečanje gimnazijcev tostran in onstran meje. — Dramski odsek Prosvetnega društva „Štandrež“ je naštudiralo „Komedijo o komediji“. — V zavodu sv. Družine se je vršil v februarju tečaj z razgovorom o zakonu in družini. — V Gorici so 12. februarja priredili

ekumensko proslavo. Glavni govornik je bil dr. Franc Perko, dekan ljubljanske teološke fakultete. — V Gorici so letos že desetič organizirali „postno akcijo“ z nabirkami. Nabirk so bili doslej deležni: bolnišnica za gobave v Manikro ob Slonokoščen obali, kjer so zgradili tudi 35 hišic za gobave; nato so odprli prvo misijonsko postajo goriške Cerkve v Kossou in v Nimbo, ki jima je tudi namenjena letošnja nabirka. — V Gorici je umrl bivši ravnatelj Klasičnega liceja in učiteljskega v Gorici g. Mihael Božič. Pokojni se je rodil v Oslavju pred 65 leti. Študiral je klasične jezike, bil za časa fašizma zaprt in potem prestavljen na Sardinijo. — Mladina iz Podgore je pripravila 18. februarja lepo Prešernovo proslavo. — Slovenska župnijska cerkev sv. Ivana v Gorici je pred kratkim dobila nov zakon.

TRŽAŠKA — V Trstu so 4. februarja napadli z železnimi palicami in ranili diaka Aleksandra Mazzucca na Trgu Oberdan. Profesiistična mladina je delila letake, ki jih je Aleksander zavrnil, češ da je Slovenec. Obiskuje licej „Francè Prešeren“ v Trstu. — Društvo slovenskih izobražencev in Slovenska prosveta v Trstu sta priredila skupno Prešernovo proslavo. — Slovenska prosveta, ki razvija svojo dejavnost med Slovenci, ki se prištevajo h krščanskemu svetovnemu nazoru in demokratičnemu prepričanju, je imela prvič v lastnih prostorih 21. februarja svoj občni zbor. — Tržaški deželni sedež RAI (italijanski radio in televizija) je priredil tečaj o pravilni izgovorjavi slovenščine za svoje napovedovalce, ki ga je vodila članica ljubljanske dramske akademije. — Ko je železniška uprava sklenila za preti cesto preko proge v Vižovljah, ne da bi poskrbela za nadvoz, so se kmetje temu uprli in progo zasedli. Železniška uprava je tožila, a je tržaško sodišče vse obtožence oprostilo. — V tržaški stolnici sv. Justa je Ekumenski svet priredil ekumensko srečanje, pri katerem pa ni bilo slišati slovenščine, čeprav Slovenci že 1.400 let prebivajo na tržaškem področju. — Novi tržaški škof Bellomi je predaval na sedežu Slovenske prosvete v Trstu v Peterlinovi dvorani slovenskim Tržčanom. V debati se je škof zelo zanimal za položaj slovenskih vernikov v Trstu.

— O problemih tržaške univerze so razpravljali na sedežu Slovenske skupnosti v Trstu. — Na Tržaškem radiu so vpeljali oddaje za slovenske šole. V torek so za otroški vrtec, v sredo za prvi in drugi razred osnovne šole, v četrtek za tretji, četrti in peti razred, v petek pa za srednje šole.

KOROŠKA — Spomladi 1979 bodo na Koroškem občinske volitve. Leta 1973 so Slovenci kandidirali od 121 koroških občin v devetnajstih s samostojnimi listami. — Krščanska kulturna zveza letos praznuje 70-letnico delovanja. Ustanovljena je bila leta 1908 pod imenom Krščansko socialna zveza za Koroško. Leta 1934 je bila preimenovana v Slovensko prosvetno zvezo, ki jo je Hitler dal ukiniti leta 1941 na željo koroškega Heimatbunda. Zažvela je spet leta 1953 pod sedanjim imenom. — Nemški prenapetosti so pred neko slovensko gostilno v Podjuni ponoči prerezali na petih avtomobilih vse gume. Policija storilcev ni našla. — Ženski vokalni oktet z Obirja, ki ga vodi Valentin Polanšek, je pred nedavnim dobil prvo ploščo z naslovom „Dečva z Obirja“. — Zahomčani na Zilji so priredili mednarodne skoke za Ziljski pokal. Zmagal je Andrej Millonig, ki je presegel stari rekord Karla Schnabla, ki izhaja iz iste vasi. — Predstavniki obeh slovenskih koroških političnih organizacij sta bili v Beogradu in sta udeležencem „Helsinkiške konference“ izročili gradivo o težavnem položaju slovenske in hrvatske manjšine v Avstriji. — Smučarsko društvo Št. Janž v Rožu je na Šentjanskih Rutah priredilo mednarodno smučarsko tekmovanje. Na programu sta bila dva veleslaloma. — V Celovcu so se vršili 17. in 18. februarja že devetič „Koroški kulturni dnevi“, ki so bili prvenstveno posvečeni slovenskemu šolstvu v tej deželi. Pripravili so tudi posebno razstavo o „Zgodovini šolstva na južnem Koroškem“. — V Železni Kapli je zašel v težave novozgrajeni hotel „Schloßpark“, ki je stal 46 milijonov šilingov. Lastnica je iz Zahodne Nemčije. — Krščanska kulturna zveza je ob 70-letnici priredila v nedeljo, 26. februarja, v Domu glasbe v Celovcu proslavo z osrednjim koncertom pod geslom „Koroška poje“. Dvorano je napolnilo čez 1000 ljudi, vsaj 200 jih je moralo oditi domov, ker ni bilo več

prostora. Nastopilo je 20 zborov iz vseh krajev Koroške. Poleg Slovencev so se udeležili koncerta tudi škof dr. Köstner, deželni glavar, celovski župan in razni povabljeni gostje. Koncert je žel poln uspeh. V nastopajočih zbora je bilo petsto pevcev. — V okviru prizadevanj za rešitev manjšinskega vprašanja so bili zastopniki Narodnega sveta koroških Slovencev pri zveznem predsedniku dr. Rudolfu Kirchschrägerju, ki je pokazal interes, da pride do medsebojnega zaupanja in razumevanja. — Ker je pisarna zveznega kanclerja dr. Kreiskega na pismo, ki je bilo naslovljeno na sedež slovenske organizacije v Celovcu, na kuvertu zapisala poleg „Klagenfurt“ tudi stoletja stari naziv „Celovec“, sta v parlamentu dva poslanca vložila interpelacijo s protestom. Takšno je torej razumevanje za slovenske probleme celó pri nekatereh najvidnejših, avstrijskih politikih!

slovinci po svetu

ARGENTINA — V Buenos Airesu so začeli študentje slovenskih staršev, ki so rojeni že v Argentini, izdajati nov mladinski list „Druga vrsta“. Novi list temelji na krščanskem svetovnem nazoru in slovenstvu. Izhajal bo štirikrat na leto. — V založbi dušnega pastirstva v Buenos Airesu je izšla vzgojeslovna knjiga „Družinska vzgoja“. Knjigo je napisal v Cordobi živeči vzgojitelj dr. Rudolf Hanželič, ki je že pred leti izdal knjigo „Naše življenje“, ki je izšla pri isti založbi. Knjigi sta pisani v poljudnem jeziku. — Slovenci v San Martinu so priredili šahovski turnir. Dva najboljša igralca bosta nastopila na šahovskem turnirju za prva Slovencev v Argentini. — V Slovenski hiši v Buenos Airesu so 12. marca ob začetku novega šolskega leta bivši in sedanjí gojenci Baragove šole igrali igro „Škratec Rogatec“. — Na Slovenski pristavi v Castelarju je bila 26. svečana že 10. tombola. Glavni dobiček je bila moderna spalnica. Vseh dobitkov je bilo 450.

AVSTRALIJA — Vse štiri kolonije slovenskih otrok, ki so trajale po en teden, so se srečno zaključile. — Kakor evropski izseljenski duhovniki se morajo tudi avstralski vedno bolj boriti z brezbriznostjo vernikov za duhovne vrednote. Tamkajšnji izseljenski rod v marsičem propada, ker se je preobjedel svobode. Materialnih dobrin mu res ne manjka, duhovnih je pa žal vedno manj in vedno manj so med nami upošteevane. — Na tretjo nedeljo v februarju so spet začeli s slovenskimi šolami v Avstraliji. — Ansambel „Glasniki“ je spet začel z vajami, ki so dvakrat mesečno, dvakrat na mesec ima pa mladina vaje folklornih plesov, vedno v nedeljo po deseti maši. — Slovenska župnija v Merrylandsu (Sydney) hoče poleg cerkve postaviti tudi dvorano, kjer se bodo rojaki lahko zbirali. Čisti dobiček „pirhovanja“, ki je bil na velikonočni ponedeljek, bo šel v sklad za zidavo nove dvorane. — Že več let obstaja „Slovensko društvo Sydney“, ki je začelo leta 1972 odstopati od svojih prvotnih ciljev in prišlo pod vpliv levega fašizma. Ker novi odbor ne trpi pluralizma, je sydneyški slovenski župnik izstopil iz društva.

KANADA — Uredništvo in uprava „Božje besede“ — to je mesečnik, ki ga izdajajo kanadski izseljenski duhovniki, sta v marcu priredili večerjo in igre. Čisti dobiček je namenjen za vzdrževanje lista. — Novi misijonar Čarga je v božičnem času obiskal 12 krajev, kjer so Slovenci, predvsem zahodno Kanado. V evropskih merilih bi to potovanje izgledalo nekako takole: iz Slovenije v Španijo in na Portugalsko, nato v Pariz, Berlin, Varšavo v Moskvo in nazaj v Slovenijo. — Slovensko letovišče je vso zimo lepo delovalo. Začelo se je s polnočno na sv. večer. Uradno je bilo odprto od 8. januarja dalje. Snega je bilo dovolj za smučanje, plavalni bazen zamrznjen in pripravljen za drsanje. Letovišče je bilo odprto do marca. — Župnija Marije Pomagaj v Torontu je v letu 1977 imela 17 krstov, 16 prvih obhajil, 10 porok in 11 smrti. V župniji Brezmadežne v Novem Torontu pa je bilo 64 krstov (35 deklic in 29 dečkov), 12 porok in 6 pogrebov. — Odbor za zidavo starostnega doma „Lipa“ je nabral že skoraj 40.000 dolarjev.

predragi bralci!

Zadnje čase smo dobili vrsto pisem, ob katerih bi radi povedali nekaj besed.

Prišlo je pismo iz Švedske s podatki, kako nekatere tamkajšnja slovenska društva delujejo samo politično in naših rojakov ne združujejo, ampak njihovo delo razbijajo. Škoda, da je pismo nepodpisano — takšnih pa ne objavljamo.

Iz Brazilije smo prejeli dopis nekega našega rojaka, ki nam ponuja za objavo v NAŠI LUČI svoje diapozitive s slovenskimi motivi. Seveda ponudbo z obema rokama sprejemamo.

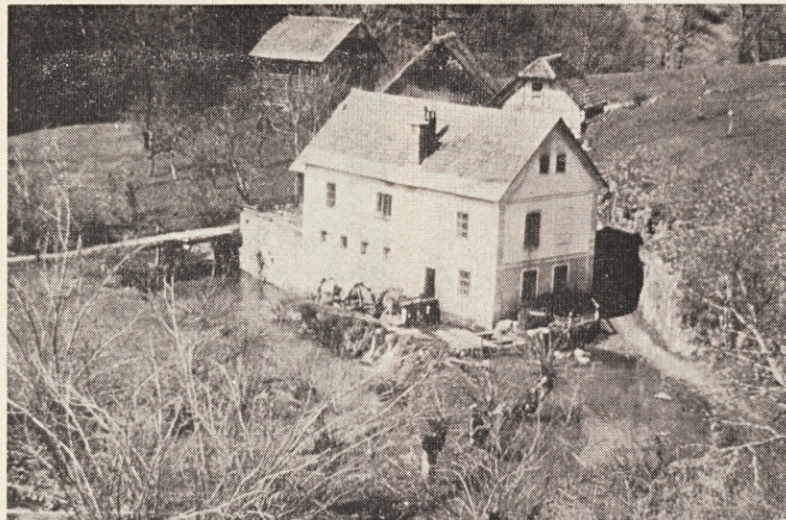
IZ ZR Nemčije smo prejeli več pisem: eno s popisom poklicnega dela nekega našega rojaka (a smo pred časom o njem že objavili članek in fotografijo), drugo s pesmijo (ki pa še ni dovolj dognana, da bi jo lahko priobčili), tretje z izrezkom iz nemškega časopisa o slovenski božični maši v nekem nemškem mestu (ponatisnili ga bomo v božiču 1978).

Izrezke iz časopisov smo dobili z več koncev: iz Francije (enega smo objavili, ostali so zastareli), iz Anglije (čeprav je izrezek „pikanten“, ali prav zato, se nam zdi, da ga ne smemo priobčiti), iz Švice (prvi del ponatiskujemo v tej številki), iz Avstrije (morda objavimo v prihodnji številki).

Ta pisma omenjamo, da s tem morda sprožimo pri bralcih aktivnejše sodelovanje z NAŠO LUČJO.

Prav lepo Vas pozdravljamo!

Uredniki

Mlin ob Krki.

janez sonce

nadaljevanje s str. 19

Deželni stanovi, moj Bog, deželni stanovi. A si že slišala kdaj, da je zajec požrl volka? Ti stanovi! Veliko imajo besed, pa malo storé. Glej torej, da bodo pene po vrčih!"

Pri tem se je poštteni gostilničar obrnil in namerjal stopiti v pivnico. Pri vratih je obstal in se zopet zasukal proti ženi: „Barba, tu notri je danes tudi tisti Kljukec z Gorenjskega. Veliko pije, plača pa nerad. Glej mu na prste! Ko je bil zadnjič tu, je izginilo nekaj nožev, nekaj žlic. Glej mu na prste! Pri moji duši, če staknem, da mi krade, mu polomim vse kosti in rebra po životu!"

Po teh besedah odpre vrata in stopi v pivnico. Tu se prvi hip pri slabi svetilnici ni moglo razložiti, kdo je navzoč. Čuti je bilo krik, smeh in tudi posamične kletvine. Govorili so latinsko — bilo je precej dijakov v sobi — nemško, laško in tudi slovensko.

Takoj pri vходу je sedela pri slabo otesani, kmečki mizi tenka in grbasta oseba. Mož se je tiščal v kotu in se skrival v temo, ki je ondi vladala. Z zvitiimi očesci je opazoval goste za drugimi mizami in se neprestano nekako neprijetno smejal.

Časih se je naslonil po mizi in tedaj se je prikazalo v svetlobi njegovo hudobno obličje, s katerega je štrlel neobičajno dolg, suhljast nos. Tik njega je sedel dijak Vid, s katerim smo se bili že poprej seznanili v lopi deželnega dvorca. Tu sem je prišel, da je pričakoval Jurija Ljudevita, kakor mu je bil obljubil.

Pila sta pivo iz velikega vrča in le malo govorila. Tu in tam je izpregovoril starec: „Pij, Vid! Danes bo nekaj zaslužka, kakor praviš.“

Pri tem se je neprijetno smejal. „Kdaj pride tista turjaška kislica?“

„Kdaj, ne vem. Rekel je, da pride. Torej morava čakati, četudi do polnoči.“

„Prav, prav, pa čakajva! Saj bo plačal. Kako pa ti je kaj v šoli? Ali so očetje jezuitje zadovoljni s teboj? Ali se pridno in dobro učiš? He, dlaka, o tem kaj povej svoje-mu poštenemu stricu!“

„Učil bi se že, stric. Ali kaj, če moram vedno beračiti in popevati po ulicah, da se časih do siteda najem. Vi ne veste, kolikokrat sem lačen!“

„Vidi se ti, vidi se ti. Saj se ti sveti skozi rebra! Pusti vse to, moj Vid, pa se mene poprimi! Videl boš, da se ti bo bolje godilo, hi, hi!“

Bledi mladenič se je zamislil, potem pa tiho odgovoril: „Ne morem. Nekaj moram postati, stric. In upam, da bo Ljubljana še doživela, ko bo beraški dijak nosil zlato ve-

rigo okrog vrata in škrlat ob rami. Tudi se mi zdi, da ne živite pošteno. Danes vsaj ne bosta ničesar hudobnega skovala, ker potem bi rajši videl, da mi zgine jezik, s katerim sem obljubil Juriju Ljudevitu, da vas hočem poklicati tu sem. Nekdaj, ko so me hoteli ljubljanski mesarji pobiti pri pretepu, me je rešil Jurij Ljudevit. Hvaležen sem mu, a nikakor ne toliko, da bi mu prodal svojo nesmrtno dušo, ki naj mi jo pokliče neskončno usmiljeni Bog k večnemu zveličanju.“

Prisiljeno se je starec zasmeljal: „Polna skleda mi je ljubša od poštenosti. Ta še ni nobenega nasitila. Sicer pa ostani, kjer hočeš. Da nisi moje sestre sin, bi te že davno ne pogledal več, tako si dolgočasen.“

Potem se obrne k Janezu Plavcu, ki je bil ravno pristopil bliže in kakor jastreb premeril z ostrim očesom mizo, če ni kaj ž nje izginilo.

„Plavček, he,“ je kričal grbač, „pojdi pit, stari pehar! He! Plavček!“

Gostilničar je pristopil in pil iz vrča. Oni ga je zaničljivo opazoval in končno vprašal: „Ali veš, komu mi na Gorenjskem pravimo ‚plavec‘ ali ‚plavček‘? Ugani, pa ti plačam vrč te nemške godlje, s katero slepariš za naš dobri in poštteni denar.“

„Komu?“

„Volu bele barve, ki je malo črnikast po hrbtu, ha, ha!“

Tudi drugi gostje so se smejali, kar je poštenjaka gostilničarja prav močno razkačilo.

„Tvoja sreča, Kljukec, da nisem pijan. Drugače bi ti premedel vse tvoje kosti.“

„Kaj!“ In Kljukec se je dvignil iz mize. „Poskusi malo, Plavček, le poskusi!“

Plavcu je udarila kri v lice.

„Hudiča, ti mi zabavljaš v moji hiši! To se Janezu Plavcu še ni zgodilo. In ti, ti, ki prej kradeš kot ne, ki zoblješ moje žlice, moje nože!“

Ves srdit je planil proti onemu, ki je bil medtem zlezel iz kota. Poprej se je videlo možu, kakor da je grbast. Ali sedaj je v hipu stegnil svoje telo, da je bil dolg kakor smreka. Ko ga je hotel Plavec s tolstimi rokami pograbit okrog vrata, je ta poprijel Plavca bliskov-

ma okrog pasa, ga dvignil v zrak in treščil na tla, da so ubogemu gostilničarju vse kosti zaječale po telesu in da so glasno zaškripale deske pod njim.

Janez Plavec se je takoj zopet postavil na noge. Ali bistroumnež je v duhu preračunal, da je tu staknil svojega moža. Vstal je, škripal z zobmi in grozovito klel — a Kljukca se ni več lotil. Kljukec pa se je takoj zopet izgubil v grbo, usedel se mirno za mizo v kot in izpregovoril: „Plavček, tu vzemi vrč in natoči ga, da bo poln! Pene obdrži zase, teh ne pijemo radi mi z Gorenjskega. Sicer pa puščaj svoje pivce v miru, če hočeš za slabo pijačo kaj potegniti!“

Janez Plavec je škripal z zobmi, a vzel vrč in odhitel, da ga napolni. Smeh in krohot sta ga spremljala. Vsi pivci so z veliko živahnostjo opazovali boj in njega izid. Vsi so privoščili Plavcu, da je bil tepen, ki je sicer tako rad druge pretepaval.

Komaj je stopil tepeni gostilničar iz sobe, je prihrumela v njo tolpa dijakov, ki je proti noči ušla iz vzgojevališča očetom jezuitom. Rožljaje so pometali svoje meče v kot in kričali gostilničarju, da naj donese pijače. Usedli so se okrog hrastove mize in tolkli s pestmi po nji.

„Zdaj je treba piti!“ je vpil voj tolp. Bil je opravljen v črn žamet, kar je pričalo, da je sin boljše hiše.

„Sobratje,“ je ogovoril družbo, „danes smo se zbrali, da bomo zapili moj cekin. Stari cekin beneške republike je to, in sam Bog ve, koliko rok je že prehodil in koliko vina se je že spilo zanj. Sedaj je v mojih rokah, in to vem, da je prišel v prave roke.“

„V prave, poštene roke!“ so mu pritrjevali žejni prijatelji.

„Pri zadnjem slovesu ga mi je potisnila moja ‚žalostna mati‘ v roke, skrivoma in tako naglo, da ni ničesar opazil moj ‚družinski oče‘, ki mi je dajal na pot obilo dobrih nauk, a drugega nič. Kaj čem z nauki.“

„Te nam dajejo očetje jezuitje,“ so se nekateri vmes silili.

„Da, teh imamo v tem pustem kolegiju. Zatorej mi je bil materin zlat ljubši od očetovih zlatih nau-

kov. Zatorej sem komaj čakal, da ga izpremenim v to nemško pijačo, ki teče po grlu tako rada kakor stopljena mast.“

V tistem hipu je donesel Plavec pijačo in jo postavil pred Kljukca. Takoj ga je opazil dijak in zavpil proti njemu: „Kako pijačo imaš danes, moj Plavec, in kaj ti je skuhala družica tvojega zakona?“

Janez Plavec je pristopil k hrastovi mizi, zavil oči proti nebu in sklenil roke čez prsi.

„Moj predragi Quintus,“ je pričel z latinsko, s težavo si v glavo vtepeno frazo, „tu imam nekaj prav rahlega piva, mrzlega kakor led sredi zime. V peči pa se greje v prostorni skledi lepo število klobas in v ponvi vrešči rumeno pečeno piščice. Taka je, moj predragi! Tudi smo pekli danes, in beli kruh je mehak kakor vodene pene. Da, moj predragi, to vse se dobi pri meni, in še mnogo drugega dobrega. A stvar je ta, da samo za denar, kakor pravi naša pogodba ali kako že imenujete tisto. Denar na mizo, in tudi Janez Plavec ostane mož beseda.“

„Umazana duša,“ je kričal oni, „ali meniš, da smo mi kaki ostanki, kaki čevljarji, ki ostajajo na dolgu, kar spijó, kar snedó!“

Vstal je, opazoval nekaj časa tolsti obraz tolstega gostilničarja, potem mu pa s silno zaničljivostjo zatrobil na uho: „Reva!“

Janez Plavec je odskočil in s poprejšnjo ponižnostjo odgovoril: „Res vse se dobi pod mojo streho,

V Iškem Vintgarju, slikovitem kočku narave blizu Ljubljane.

ali vse samo za denar. Če bi brez denarja dajal in nosil na mizo, postal bi skoro do kosti obrana reva. Taka je predragi Quintus!“

Nato je izlekel „predragi Quintus“ svoj materin zlat iz žepa in ga vrgel na mizo, da je prijazno zažvenketal pohlepnemu gostilničarju na uho.

„Poznaš li ta obolos, peklenske gostilne peklenski gospodar? Prikloni se nam, kakor se priklanjaš Volku Engelbrehtu, če mu prideš v pot s svojim širokim trebuhom! Taki zlati tiči so pri nas doma, in ti se nas predrzneš povpraševati za denar. Mika me nasvetovati dobrim prijateljem — poglej jih tu, umazani krčmar, marsikdo izmed njih bo nekdanj ud deželnih stanov in ne bo hotel ljudi tvoje vrste niti pogledati! — mika me torej nasvetovati tem izvrstnim prijateljem, da bi te položili na to hrastovo mizo in ti premerili rebra, da bi se ti zvijala grešna duša v hudobnem telesu. Ali mu skažemo milost, sobratje?“

„Odpuščamo mu“, je družba slovesno odgovorila.

„Prikloni se tem dobrim gospodom, ki ti za danes skažejo milost. V prihodnje pa pazi, da se vedeš, kakor se ti je vesti nasproti tako odlični družbi!“

„V ponižnosti se vam priklanam,

dalje na 38. strani

naša lučka

PRVI APRIL

Star lisjak zalaja: „Danes sonce kakor led mrazi, danes vse stoji na glavi — kakor ogenj sneg gori. Riba pesmico zapoje, bela žaba rezgeta, krt pa razprostira krila in na Luno sfrfota. Bolhica prekucne slona, mačko sné požrešna miš, polž pa kakor zajec skače, za ves svet ga ne uloviš!“ Pa še to lisjak zalaja: „Nič vas nisem nalagal, sem vas le po žabjo dlako, po april sem vas poslal!“

Daniilo Gorinšek

POMLAD JE BILA BLIZU

Sonce se je rano dvignilo in je pozno zahajalo. Trate so zelenele, gozdovi so bili polni tulpik, ki so jih otroci nabirali in jih nosili učiteljicam v dar.

Pred hišo je vzcvetela breskev, polno, kakor že dolgo ne. Prve čebеле so jo obletavale. Daleč je bila vidna, ko je bilo drugo drevje še golo.

Pomlad je bila blizu.

Na trate je prišla najprej in na vrtove, kjer je trava zelenela in so se dvignile marjetice. Drevje je bilo sicer še golo, pa v vejah in v popju je brstelo novo življenje.

Miško Kranjec

FOTOGRAFIRANJE

Fotografirati bi se po naše reklo pisati ali risati s svetlobo. To delamo na steklene plošče in filme, ki so po eni strani premazani s posebno, za svetlobo zelo občutljivo snovjo.

Za fotografiranje moramo imeti fotografski aparat ali kamero. Preprost fotografski aparat sestavlja lesena ali kovinasta škatla, v katero je spredaj v sredini vdelana steklena leča, namesto zadnje stene pa je premična plošča iz motnega belega stekla. Lečo odpira in zapira poseben zaklop. Če prihaja svetloba skozi lečo v fotografsko kamero, se prikaže na premični stekleni plošči narobe obrnjena slika stvari, ki stojijo pred kamero.

Ko fotografiramo, zamenjamo stekleno ploščo s fotografsko ali s filmom in pritisnemo na zaklop. Pri tem se za hip odpre zenici po-

dobna odprtina in spusti skozi lečo svetlobne žarke. Le-ti vtisnejo v občutljivo snov na plošči ali filmu očem nevidno sliko fotografiranega predmeta ali pokrajine.

V popolnoma temnem prostoru položimo ploščo ali film v posebno tekočino ali razvijalec, ki naredi, da se pokaže slika fotografiranega predmeta. Iz razvijalca prenesemo

poveličani Jezus — naš srednik in priprošnjik

Pri družini je bil na obisku stric iz Francije.

Dan slovesa je tu. Stric se odpravlja na letališče. Otroci vzdihujejo: „Kdo nam bo odslej pripovedoval pravljice, kdo se bo z nami igral, kdo nas bo vodil v gozd? Vzemi nas s seboj!“

Stric pove, da so sedaj še premajhni za to. Ko bodo večji, jih bo peljal s seboj na obisk v Francijo. Vendar bo z njimi ostal tudi sedaj v zvezi. Lahko ga kličejo po telefonu ali pa mu pišejo.

Tudi Jezus je odšel po svojem vstajenju domov, k svojemu Očetu v nebesa. Tudi on se je poslovil od svojih prijateljev, apostolov, ki so bili žalostni. Potolažil jih je, da bo zanje pripravil prostor v nebesih, obenem pa bo ostal z njimi povezan po molitvi. Pomagal jim bo, poslušal bo njihove prošnje in prosil nebeškega Očeta zanje. Pa ne samo zanje, ampak za vse, ki ga prosijo in radi, prav in lepo molijo.

ploščo ali film v raztopino, ki od-
vzame neosvetljeni fotografski pla-
sti občutljivost za svetlobo. Sedaj
imamo negativ, to je sliko, na ka-
teri so tisti deli slikanega predme-
ta, ki so v resnici svetli, temni in
narobe.

To sliko položimo na papir, ki je
občutljiv za svetlobo, in z električ-
no lučjo osvetlimo. Ker svetloba

Jezus je odšel nato s svojo
močjo v nebesa: ni potreboval
ne letala ali česa drugega. Se-
daj zvesto spolnjuje svojo ob-
ljubo.

Njegovi prijatelji se pogo-
varjamo z njim po molitvi: za
to ne potrebujemo nobenega te-
lefona. Vsaka dobra molitev nas
povezuje z Jezusom.

Marjanca in Tonček sta šla
z mamo in atom v mesto. Tam
sta zagledala v izložbi polno
igrač. Odslej nista dala mami
in atu več miru: nadlegovala
sta ju, naj jima kupita vse igra-
če, ki sta jih videla. Tonček
je hotel imeti električni vlak,
pištolo in zračno puško. Marjan-
ca pa je moledovala za kolo in
gumijasti čoln, da se bo vozila
po kopnem in po vodi.

„Ne vesta, kaj prosita. To so
same drage in nevarne igrače,
ki jih sploh ne potrebujeta!“ Ji-
ma je pojasnila mama in doda-
la „Dobila bosta igrače, a take,
ki niso nevarne. Prislužiti pa si
jih morata s pridnostjo in ubo-
ganjem.“

Tonček in Marjanca sta mi-
slila najprej še Jezusa prositi,
naj bi jima pomagal do zaže-
lenih igrač, potem sta pa uga-
nila, da jima On ne bo nikdar
pomagal do česa takega, kar
jima lahko škoduje. Zato sta ga
prosila, naj jima pomaga, da
bosta pridna, ubogljiva in pri-
jazna. In Jezus jima je pomagal.

teže prihaja skozi temna mesta na
plošči ali filmu-negativu, bodo ta
mesta na fotografskem papirju
svetlejša in narobe.

DOMAČA SOLA

● *Povej, kaj dela:* kovač, zidar,
tkalec, kipar, koza, medved, veve-
rica, muha, Jože, Minka, Mihec,
Breda.

● *Naslednjim samostalnikom izbe-
ri kar največ možnih povedkov:*
kolo, kozarci, stroji, ladja, letalo,
potok, drevo, sonce, vreme, vrtni-
ca, obraz, oči, roke, noge, srce.
Primer: Kolo se vrti, škriplje, cvili,
se zlomi, je namazano ...

● *Izrazi obliko predmeta s primer-
javo:* ... kot šivanka, ... kot koša-
ra, ... žoga, ... sveča, ... ovnov
rog.

● *Imenuj predmete, ki so:* gladki,
hrapavi, drobljivi, prozorni.

● *Iz katere snovi so:* žica, škatla,
vrč, kozarec, kladivo, ročaj kladiva,
škarje?

● *Kaj lahko narediš iz:* lesa, le-
penke, gline, tkanine, cvetja?

● *Kakšne barve so:* jesenski list,
nebo, trava, skala, jelka, tvoja oble-
ka, šolska tabla?

● *Povej, kaj bi bilo lahko nasled-
nje barve:* temno moder, bledo ru-
men, živo rdeč, ognjeno rdeč, kri-
čeč, nežen, kostanjev, vijoličast.

● *Naslednje ljudske primere upo-
rabi v stavku:* črn ko vran, bel ko
zid, rdeč ko puran, čist kot stu-
denčnica, sinji kot nebo, jasen ko
ribje oko, svetel ko sonce.

UGANKA

*Teče, teče, nima nog,
kaže, kaže, nima rok,
čas računa brez glave,
kar želiš, brez ust pove.*

(ura)

**brez potu
ni medu**

Pokrajina ob Savi.

janez sonce

nadaljevanje s str. 35

visoki gospodje in naši prihodnji stanovci."

Janez Plavec se je res globoko priklanjal in s svojimi pohlepniimi pogledi požiral rumeni cekin sredi mize. „To je prava latinščina predragi Quintus, ki se tako rumeni kakor rumenjak iz jajca! S čim naj pričnem: s klobasami, s piščancem ali s kruhom? Kaj se ukazuje? Kaj se zapoveduje, sobratje?"

„Kruh in igre! Pričnimo s klobasami, ali ne, sobratje?" vpraša gospod „Quintus“.

„Dobro si povedal!" se oglase tovariši okrog njega. „Sedimo torej! Caius, ti sedeš k meni na levo; Augustulus, ti na desno; Marius, ti tu sem; Tiberius, ti tja!"

Dajali so si napačna imena, vzela iz zgodovine.

Vsakemu je gospod Quintus nazkazal mesto. Ko so sedeli, je olajšano vzdihnil: „Deo gratias! Hvala Bogu, da sem tu! Pri oknu sem moral danes uiti; a v posteljo sem položil debelo repo, da bo slabovidni gospod prefekt, če vtakne svoj dolgi nos v spalnico, menil, da je to Quintus, ki spi na vse

pretege. Deo gratias! Lepa zavest je, če je presleparjen gospod prefekt, tako kakor ga presleparim jaz nocoj to noč. In ti, Augustule, kako si jo popihal iz kolegija?"

„Poprijel sem se vratarja," je odgovoril Augustulus, ki je bil tenak in pegast mladenič. „Pijan, težko pijan je bil ta poštenjak. Ko je šel zapirat hrastova vežna vrata, sem se mu ponudil v službo, da mu zaklenem neokretno ključavnico. Potem sem pa svedral, rožljaj in sukal s ključem, da je oni menil, da je zaprto. Oddal sem mu ključ in ponižno izpregovoril: „Častiti, sedaj je zaprto!" — „Bog ti poplačaj, dobro se ti bo godilo na zemlji, ker se ti starčki smilijo!" A vrata so bila le na videz zaklenjena in še sedaj so odprta. Naš vratar pa spi in težki ključ mu tiči pod blazino in prijetno se mu sanja o malvazijskem vinu in drugih dobrinah Ha, ha!"

„Dobro si ga speljal, Augustule," ga je pohvalil gospod Quintus, „in če boš tako napredoval, te hočemo postaviti na višje mesto, tako da ne boš več Augustulus, nego ponosni Augustus!"

Razveselil se je Augustulus danes mu pohvale in ponižno odgovoril: „Vse moči bom napel, da postanem ponosni Augustus."

Prinesli so piva v velikih vrčih. Takoj je vstal gospod Quintus in izpregovoril latinsko: „Naša družba,

sobratje, ima namen podvreči se nekim zakonom, da se pije s pametjo, kar se spiše, in z zavestjo zauživa, kar se zaužije. Ti zakoni zaukazujejo, da izvolimo glavo, ker to veste, da ga ni kolegija brez rektorja. Izvolimo si torej rektorja!"

„Bodi naš rektor!" je družba enoglasno zavpila.

Gospod Quintus se lahno priklooni: „Težak je ta posel, in kakor veste vsi, ima rektor v našem kolegiju plešasto glavo, in to od samih skrbi! Ali vaše zaupanje me časti. Pijmo!"

„Pijmo!"

Vsi so dvignili težke vrče in krepko ter pošteno v dolgih požirkih vlekli grenko pijačo iz njih.

„Vse časti je vreden tak pričetek in Bogu bodi hvala zanj!" je izpregovoril Quintus.

„Deo gratias!" so govorili za njim tovariši.

„A kje je danes naš Marcus Tullius, naš Cicero?" je vprašal rektor in se srepo ozrl po zakajeni sobi.

„Tam v kotu čepi," je odgovoril Augustulus, „in kakor se mi vidi, ima nekoga, kateremu skuša izmolesti kaj zvenketajočega."

„Pojdi in povej mu, da ga kličejo zakoni in da ga vabi predse močnejši kolegij, ki se je pod mojim varstvom ustanovil danes v teh svetih prostorih!"

Augustulus je vstal in šel k mizi, kjer je tičal Vid s svojim stricem.

„Rektor te kliče, Marcus Tullius!"

„Kaj tuli ta pega?" vpraša zbadljivo stric.

„Pit me kličejo, in iti moram, sicer me stepo!"

„Nespametno bi bilo, če bi ne šel tja, kjer se pije brezplačno. Kdaj je rekel oni, da pride?"

„Vsak hip mora biti tu."

„Malo še počakam. Sicer je to čakanje prav dolgočasno. Hodi!"

Marcus Tullius in Augustulus sta odšla h kolegiju.

Takoj potem je pristopil h Ključčevi mizi krčmar Plavec in tiho dejal: „Nekdo je zunaj. In gotovo se ne motim, če ga prištevam tistim, ki imajo kaj v žepu. Po Vidu povprašuje. Kaj naj mu rečem?"

„Reci mu, Plavček, da ga tu pričakujemo, prav težko pričakujemo!"

„Naj tedaj pride tu sem?"

„Kam pa? Ali meniš, da bom jaz

za njim lazil? Ali meniš, da sem kak gostilničar, ki pred vsakim Kraševcem prah liže? Tu sem naj pride, če hoče! Če noče, naj pa odfrči na Grintovec!"

"He, prijatelj," in tu se je Plavec delal silno prijaznega, "ali mi boš odgovoril, če te vprašam?"

"Če bo vprašanje pošteno, dobiš tudi pošten odgovor!"

"Kdo je, ki zunaj čaka? Denar mora imeti, he!"

"Vidiš, Plavček," je Kljukec lahkodušno odgovoril, "zmeraj sem vedel, da si stara, radovedna ženska. In res si to. Kdo je, vprašaš? Volk Engelbreht je, deželni glavar!"

"Volk Engelbreht!" se začudi gostilničar. "In kaj če pri tebi?"

"Pri meni? K tebi je prišel, ljubi moj Plavček, pregledat, če točiš po pravi meri. Saj veš, da visoki stanovi tako od strani že vedo, da ni vse v redu v gostilni Janeza Plavca, kar se tiče mere in poštenosti!"

"Nikar se ne šali! Kaj če njega eksclenca sedaj pri meni!" Ali vendar mu je izginila kri z lica in glas se mu je tresel, ker Janez Plavec je poznal ostre zapovedi, ki so jih dajali deželni stanovi gostilničarjem glede mere in tehnice. Prešinila ga je nekaka slutnja in bilo mu je tesno pri pohlepem srcu. Da je poštenjak poznal svojo prihodnjo usodo, bi bil popolnoma otrpnil. V resnici je padel pomene visokim in ostrim deželnim stanovom v pest in ti so ga poslali v tesno in mokro ječo na ljubljanski grad, kjer se je Janez Plavec leta in leta pokoril za brezštevne pretepe in sleparstva, s katerimi je vznemirjal svoje someščane.

"Nikar se ne šali! Povej mi resnico!"

"No, ker si pošteno vprašal, naj ti je pošten odgovor. Volk Engelbreht je, to mi lahko veruješ."

"Moj Bog, kaj pa hoče?"

"Saj veš, Plavček, da prihaja cesar v Ljubljano. Ko pride sem, bo napravil bogato kosilo in nanj povabil deželne stanove, vladiko, korarje in vse te velike gospode."

"A kaj hoče pri tebi?"

"Čakaj no, saj vse zveš! Kosilo bo napravil, in to tako, kakor se v Ljubljani še ni jedlo od sedaj. Volk Engelbreht, naš slavn deželni glavar, pa je sedaj prilezel tu sem, v tvojo temno gostilno. Misli si je:

"Prišel je ta Kljukec z Gorenjskega in cela Ljubljana ve, da je tu. Če kje tiči, tiči gotovo v Plavčevi gostilni in zapravlja drag denar. Nekaj imam izpregovoriti ž njim." Zatorej je prisopel s svojim težkim trebuhom danes zvečer tu sem. A veš, po kaj je prišel? He, Plavček?"

Napel se je obraz tolstemu gostilničarju: "Povej mi resnico, prijatelj!"

"Deželni glavar je tu," je Kljukec lahkodušno nadaljeval, "to se ne dá tajiti. In prišel je — poslušaj Plavček — prišel je vprašat mene, Kljukca z Gorenjskega, če me sme cesar na svoje kosilo povabiti. He, Plavec, kaj naj mu odgovorim?"

"Šleva kljukasta!" se je zatogotil Plavec in ježno odhitel iz sobe.

"Reci onemu zunaj, da naj pride tu sem!" je vpil Kljukec za njim. "Ne pozabi tudi, da mi je vrč prazen in da sem žejen kakor suha goba! He, Plavček!"

Skoro potem je vstopil v sobo Jurij Ljudevit. Zavrt je bil v dolg črn plašč, s katerim si je nekoliko zakrival obraz. Ker si je bil potisnil široki klobuk globoko na oči, se mu ni bilo bati, da bi ga družba spoznala. Tudi je bila soba že prenapolnjena z dimom. In ker so bili dijaki že precej pijani, tako da so s svojim krikom in hrupom vzbujali občo pozornost, se ni nihče ozrl po novem prišlecu.

Le-ta je obstal pri vratih in izpod klobuka z ostrim pogledom preme-

Priprava na praznik.

ril pivsko družbo. Dijaštvo mu ni bilo posebno po godu. Zagodrnjal je pri sebi nekaj o pijanih otrocih, ki naj bi raje spali nego razsajali po gostilnah. Polglasno je izpregovoril: "Ti hudiči, saj me menda ne bodo spoznali. Lahko mi zmedo vse, če me zavohajo."

Še bolj tesno si je obvil s plaščem obraz in se končno usedel h Kljukčevi mizi. Ta ga je že dolgo časa opazoval s svojim hudobnim pogledom in se je jezil, da ga ne ogovori, ker je vendar k njemu prišel. V resnici je Jurij Ljudevit tiho sedel pri mizi; ni vedel, koga naj bi ogovoril. Iskal je z očmi dijaka Vida in, ko ga je staknil v pijanem kolegiju, se ga je polastila misel, da je fante v svoji pijanosti morda na vse pozabil. Siknila mu je kletvica izmed zob. Tedaj se mu je ujel pogled s svetlim pogledom njegovega soseda.

"Hejla," je izpregovoril Kljukec in po suhem obrazu se mu je spustil satirski smehlaj, "hejla! Kaj tako skrivaš svoj obraz? No pa ga le skrivaj, saj te dobro poznam! Ko sem bil zadnjič na Hrvaškem, sem poznal človeka s tvojim obrazom in — lonce je vezal."

Jurij Ljudevit se je preplašil. Pomaknil se je po klopi bliže in tiho odgovoril: "Nikar ne kriči, sicer ti porinem bodalce v trebuh!"

bo še

mali oglasi

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA v Münchnu uredi uradno prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifferstraße 21, telefon (089) - 14 13 702.

● PREVAJAM iz slovenščine v nemščino in obratno. Vse prevode sodno overim. Prevode opravi hitro in poceni: MONIKA ZIBELNIK, Franz-Albert-Str. 12, 8000 München 50, tel. 812 30 59 — zvečer.

● SLOVENKA v Švici, 33 let, 168 cm, verna, želi poznanstvo z mirnim, poštenim Slovincem od 33 do 40 let, samskega stanu. Slika, ki jo gotovo verna, želi poznanstvo z mirnim, popravda „Naše luči“ če pošljete pošto pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 7)

● FANT 37 let, športni tip, ki bo skrbel za lepo bodočnost, išče slovensko dekle od 27 - 30 let starosti, nekadilko, katera bi obenem pomagala v našem espresso (kavarni). — Ponudbe pošljite na: Postamt D-757 Baden-Baden, Postfach 505.

● Dragi rojak! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Biesenstr. 30, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. Telefon 02103-23 62. Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje

med slovenskim osebjem. Lastnik Vin-ko Levstik.

● DVOSTANOVANJSKA HIŠA, na slovenski obali, nova, z vinogradom, pet minut od morja in središča mesta, z razgledom na morje in Triglav, v izrazito lepi pokrajini ugodno naprodaj. Cena 95.000.— US-dolarjev. — Natlačnejše informacije daje pisмено: Dr. R. Steidle, Berlinerstr. 5/II, D-8000 München 40, BRD.

● Zdomci, pozor! Zelo ugodno prodam skoraj novo VRSTNO HIŠO z garažo in vrtom blizu Ljubljane (15 km). Ker je nujno, je cena res nizka. — Pišite na naslov: Cadilek, A-9500 Villach, Hedenikstr. 11, Austria.

● POSESTVO v izmeri 6 ha s stanovanjskim in gospodarskim poslopjem ter vodovodom, z lokacijsko dokumentacijo za stanovanjski objekt in hlev za rejo piščancev, po želji z živino in inventarjem ob asfaltirani cesti blizu Ptujja, ugodno prodam. — Ponudbe na: Hugo Šneberger, Placar 18, YU-62 253 Desternik pri Ptujju.

● Ugodno prodam VEČJE POSESTVO z lepim sadovnjakom, vinogradom, gozdom, kmečko hišo z gospodarskim poslopjem in zidanico, skupno preko 7 ha. Strehe obnovljene z novo opeko. Lepi, sončni prostori, primerni za vikende. Posestvo je v Uršnih selih št. 72, 12 km od Novega mesta, 5 minut do železniške postaje, avtobusni promet petkrat dnevno. — Interesenti naj pišejo na: Fani Hlastan, Karlstr. 180, D-43 Essen 12, BRD.

● STAREJŠO HIŠO blizu Kranja, s približno 1300 m² vrta, ugodno prodam. Gradbena parcela je primerna za obrt ali lokal. — Za podrobna pojasnila pišite na: A. Bizjak, Oberdorfstr. 102, CH-8968 Mutschelen, Švica (Schweiz).

● HIŠO z gospodarskim poslopjem v bližini Ljubljane, takoj vseljivo, ugodno prodam. Cena po dogovoru. — Informacije na: D- 02166 - 59236.

pozor!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke. **NA VSEH URADIH**, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formulacij napišite pri rojstnem kraju vedno: Slove-nija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino.

berite in širite „naša luč“!

MISLI

P. O. Box 197, KEW, Victoria, 3101, Avstralija. Mesečnik. Letna naročnina za inozemstvo 6 dolarjev.

MISLI so bile ustanovljene leta 1952. So informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji. Izdajajo ga slovenski frančiškani, ki so glavni dušni pastirji za tamkajšnje Slovence.

Glavna naloga MISLI je povezovanje avstralskih Slovencev v veliko slovensko družino. In to nalogo revija brez dvoma z uspehom opravlja. Urejevana je toplo — pač tudi odsev Frančiškovega duha — vsebinsko pa nudi bralcem že kar klasično brašno takih revij: novice od doma, s sveta, in seveda predvsem iz življenja avstralskih Slovencev, idejne, verske, vzgojne članke, opise narodnih običajev, pa seveda leposlovne prispevke, med njimi ne na zadnjem mestu povest v nadaljevanjih; manjkati ne sme tudi vsaj nekaj malega za otroke, ugank in smešnic.

Bralec bi si želel pri reviji malo večjo tehnično dognanost. Seveda je ta odvisna predvsem od denarja, samo izdajatelji pa najbrž vedo, s kakšnimi finančnimi bremeni se morajo dajati.

plásce

MAJNIŠKE PESMI

Jugoton Zagreb, MS 04

Ploščo je posnel Consortium musicum Ljubljana aprila 1970 v trnovski cerkvi v Ljubljani. Na plošči je zbranih nekaj pesmi za šmarnice.

Na prvi strani — Vavken: CVETJE TRGAM in KRASEN MAJNIK; Hochreiter: SMEJI SE MAJ; Sattner: S CVETLICAMI TE VENČAMO; Laharnar: V SVETO MESTO NAZA-

REŠKO; Kimovec: SAPICE MAJA.

Na drugi strani: Tomc: OJ SONČNI MAJ; Pavčič: ŽE SLAVČKI ŽVRGOLIJU; Vodopivec: ŽE STOJE OLTARJI MAJSKI; Klemenčič: V TIHOTNEM SENČNEM LOGU; Železnik: KOMU CVETE V MAJU CVETJE; Premrl: PRED TVOJ OLTAR; Rihar: ZBOGOM, DAN'S MARIJA PRAVI.

Na ovitku je napisal dirigent zbor dr. Mirko Cuderman kratek življenjepis skladateljev teh pesmi. Plošči je dodano tudi besedilo posameznih pesmi.

MARIJINA BOŽJA POT

Jugoton Zagreb, MS 06

Za na ovitek je napisal dr. Niko Kuret kratko zgodovino štirih znamenitejših slovenskih božjih poti. Tam beremo med drugim: „Za Barbano pri Gračeju je naša najstarejša božja pot Gospa Sveta na Koroškem. Gospa Sveta stoji na zgodovinskih tleh. Tod okoli so se pod konec 6. stoletja ustavili Slovenci... Nekako v istem času kakor sedanja gosposvetska cerkev (1420) je nastala morda najlepša cerkev na Slovenskem, božjepotna cerkev na Črni ali Ptujski gori... Manj kot poldrugo stoletje kasneje je nastala na sončnem jugu Slovenije, na Goriškem, nova Marijina božja pot na gori Skalnici blizu Gorice, na Sveti gori... Našo najmlajšo božjo pot, Brezje na Gorenjskem, je doletela posebna vloga: postala je vseslovenska božja pot... Štiri božje poti, štirje prelepi cvetovi v mogočnem šopku!“

Ploščo je posnel Consortium musicum Ljubljana.

Prva stran — SVETA GORA: Zvonjenje; ljudski: *Je angel Gospodov in Veš, o Marija*; PTUJSKA GORA: Zvonjenje; Kimovec: *Še gori ljubezen*; Hribar: *Ti, o Marija*.

Druga stran — SVETA GORA: Zvonjenje; Rihar: *Češčena bodi, o Kraljica*; Hladnik: *Marija skoz' življenje*; BREZJE: Zvonjenje; ljudski: *Marija pomagaj nam in Lepa si, roža Marija*.

LITANIJE

Jugoton Zagreb, MS 09

Ploščo je posnel Consortium musicum Ljubljana v trnovski cerkvi v Ljubljani maja 1973. Na prvi strani so natisnjene LAVRETANSKE LITANIJE Z ODPEVI po starem napetu, na drugi pa Foersterjeve LITANIJE SRCA JEZUSOVEGA.

radio

RADIO KÖLN:

Vsak dan od 15.30 do 16.00, ob nedeljah pa od 9.00 do 9.35 (vedno na kratkih valovih 41 in 49 m).

Na sporedu so dneve novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja.

Poleg tega imajo Slovenci v ZR Nemčiji možnost, da pošiljajo prek kölnskega radia domov voščila, pozdrave in glasbo po želji. Naslov: Deutsche Welle, (Südosteuropa-Redaktion), Postfach 100444, 5000 Köln 1.

RADIO VATIKAN:

Vsak dan ob 19.00 (na kratkih valovih 31,10; 41,38 in 48,47 m in na srednjem valu 196 m).

RADIO LONDON:

Vsak dan od 12.00 do 12.15 (na kratkih valovih 16, 19 in 25 m) in od 19.00 do 19.30 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m), ob nedeljah pa od 16.30 do 17.00 (na kratkih valovih 19, 25 in 31 m).

RADIO WASHINGTON (Glas Amerike):

Vsak dan ob 6.00 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m in na srednjem valu 251 m) in ob 7.15 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m).

Erscheinungsort: Klagenfurt

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 25 83).
Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 03124 - 23 59).
P. Štefan Kržišnik, Zisterzienser Stift, 6422 Stams, Tirol.
Ivan Tomažič, Albertgasse 48 („Korotan“), 1080 Wien VIII.
Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).
Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.
(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad. Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.
(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisdén, 3630 Maasmechelen.
Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, B-6001 Charleroi, Marchinelle.
(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).
Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).
Stanislav Kavalár, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.
Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.
Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.
Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).
Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76 ali 64 11 72).
Ludvik Rot, Hochdähler Str. 14, 5657 Haan 1. (Tel. 02129 - 13 92).
Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611-63 65 48).
Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).
Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).
Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).
Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).
Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).
Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.
(Tel. 0821 - 9 79 13).
P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).
Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Martin Mlakar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus, (Tel. 030-785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisdén, 3630 Maasmechelen, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50 31 32).
P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).